

การออกแบบหนังสือ “BORDERLINES”
โดยใช้การเขียนตัวอักษรวิจิตรจากอิทธิพลของอักษรภาษาพม่า

CALLIGRAPHY BOOK DESIGN “BORDERLINES”
INSPIRED BY MYANMAR SCRIPT

ศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชานิตศิลป์ ภาควิชานิตศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2565

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบหนังสือ “BORDERLINES”

โดยใช้การเขียนตัวอักษรวิจิตรจากอิทธิพลของอักษรภาษาพม่า

CALLIGRAPHY BOOK DESIGN “BORDERLINES”

INSPIRED BY MYANMAR SCRIPT

ไพวิกา ชัตติยศ

PAIWIKA KHATTIYOT

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาศิลปะศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....*สมพร ฟูมพร*.....วันที่.....30/มิ.ย./2566.....

(อาจารย์พรณศรี ชูอารยะประทีป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	ศิลปนิพนธ์การออกแบบหนังสือ “BORDERLINES” โดยใช้การเขียนตัวอักษรวิจิตรจากอิทธิพลของอักษรภาษาพม่า
ชื่อ	นางสาวไพวิกา ชัดยศ
สาขาวิชา	นิเทศศิลป์
ภาควิชา	นิเทศศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์พรณศรี ชูอารยะประทีป

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ที่ยาวนานและซับซ้อนของประเทศไทยและพม่านั้นมีผลอย่างมากต่อความสถานการณ์ปัจจุบันภายในทั้งสองประเทศ ความใกล้ชิดกันของทั้งสองประเทศนี้ได้ส่งผลให้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ศิลปะ ภาษา และสังคมมาโดยตลอด ในขณะที่เดียวกันความสัมพันธ์ด้านการเมืองของทั้งสองประเทศนั้นเป็นการสร้างสมดุลและสร้างพันธมิตรทางกลยุทธ์ สิ่งที่เรารู้สึกเสียดใจไม่ได้คือทั้งคนไทยและคนพม่าต้องพึ่งพาอาศัยกันเสมอมา ไม่ว่าจะในระดับบุคคลไปจนถึงระดับประเทศ สิ่งนี้ทำให้ผู้เขียนได้กำหนดให้ผลงานศิลปนิพนธ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ของภาษาและตัวอักษรระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่า นำมาต่อยอดศึกษาด้านวัฒนธรรม สังคม ศิลปะ การเมืองที่เชื่อมโยงและทับซ้อนกันของทั้งสองประเทศ ซึ่งความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมเหล่านี้มีผลกับการสร้างผลงานตัวอักษรวิจิตร สามารถแสดงมุมมองของผู้เขียนต่อปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทั้งสองประเทศออกมาได้และชวนให้ผู้อ่านได้เกิดการตั้งคำถามต่อเรื่องสิทธิมนุษยชนของสังคมในปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณครูแดง อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยแนะนำ ให้คำปรึกษาตั้งแต่ตอนส่งหัวข้อวิทยานิพนธ์จนทำสำเร็จและส่งงานชิ้นนี้ออกมาได้ ครูแดงคอยผลักดันให้ข้าพเจ้าเป็นคนที่ดีขึ้นตั้งแต่การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ตอนปี 2 จนถึงเรียนจบ แม้ข้าพเจ้าจะไม่ใช่นักศึกษาที่ดีมากนัก แต่ครูแดงก็ยินดีให้คำปรึกษาและเป็นที่พักพิงให้ทุกอย่างทั้งเรื่องเรียนไปถึงปัญหาชีวิตส่วนตัว ขอขอบคุณที่เชื่อในตัวข้าพเจ้าและให้ความหวังในตัวนักศึกษาคนนี้ได้เรียนจบและกล้าที่จะใช้ชีวิตนอกรั้วมหาวิทยาลัยต่อไป

ขอบคุณครอบครัว พี่หมีว แม่และพ่อ ที่คอยสนับสนุนทุกอย่างอย่างเต็มที่ ไม่เคยที่จะขอดูแล ไม่เคยกดดันอะไรเลย ขอขอบคุณในตัวข้าพเจ้าและให้กำลังใจตลอดมา

ขอบคุณพี่รัชที่คอยให้กำลังใจและอยู่ข้าง ๆ กัน ดูแลทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ คอยรับฟังปัญหาทุกอย่างแม้จะไม่เข้าใจมากนัก คอยสนับสนุนทุกอย่างตลอดมาตั้งแต่วันแรกที่สอบเข้าจนถึงวันนี้ ขอขอบคุณที่ทำให้รู้สึกปลอดภัยเสมอทั้งในวันที่แดดร้อนหรือวันที่ฝนตก

ขอบคุณ การ์ตูน สก็อต ที่คอยช่วยเหลือทุกอย่างตั้งแต่วันแรกที่ส่งหัวข้อจนช่วยเย็บเล่มหนังสือ เป็นที่ปรึกษาที่ดี อยู่เป็นเพื่อนในตอนที่สติแตกกับงานชิ้นนี้และอีกหลายเรื่อง ขอขอบคุณวิน แทน ที่ถึงแม้จะไม่ได้อยู่ใกล้กันแต่ก็ยังช่วยเหลือในทุกอย่างและเป็นมิตรภาพที่ดีต่อกันมาเสมอ ขอขอบคุณไหม ที่คอยปลุกให้ข้าพเจ้ามาเรียนทุกเช้าตั้งแต่ปี 1 ถึงปี 4 คอยตามงาน ให้กำลังใจและอยู่ข้าง ๆ กันในวันที่เศร้า

ขอบคุณน้องเคิร์ท ที่ไม่ได้ทำอะไรเลยนอกจากบ่นวายแต่ก็เป็นกำลังใจชั้นดีของข้าพเจ้า
ขอบคุณ Arctic Monkeys ที่มาจัดคอนเสิร์ตที่ไทยและทำให้อยากมีชีวิตต่อเพื่อหาเงินไปคู่อีกรอบ
ขอบคุณหนัง เพลง พี่ต้นกล้าคินปุระมุดผ้าห่ม พี่แจ๊คเดอะโกส ที่คอยอยู่เป็นเพื่อนข้าพเจ้าตอนทำงานชิ้นนี้ให้สำเร็จจุลวง สุดท้ายนี้ขอบคุณเพื่อน ๆ ภาคนิเทศศิลป์ฉาก 37 ทุกคนที่คอยให้กำลังใจข้าพเจ้าทุกงานตั้งแต่ ปี 1 คอยสนับสนุนและมีมิตรภาพที่น่ารักต่อกันตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	2
1.3 ขอบเขตของโครงการ.....	2
1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
2 ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	3
2.1 การศึกษาทางอักษรวิทยา.....	3
2.2 วิวัฒนาการตัวอักษร.....	4
2.3 อักษรวิจิตร.....	17
2.4 ตัวอักษรไทย.....	18
2.5 อักษรพม่า.....	22
2.6 สรุปลักษณะการเขียนทางการเมืองประเทศพม่า.....	25
3 ข้อมูลการออกแบบ.....	27
3.1 ตัวอักษรวิจิตรคือ.....	27
3.2 ประเภทตัวอักษร.....	28
3.3 ตัวอักษรวิจิตรภาษาไทย.....	33
4 วิเคราะห์และสรุปข้อมูล.....	38
4.1 แนวคิดในการออกแบบ.....	38
4.2 กลุ่มเป้าหมาย.....	38
4.3 โจทย์ในการออกแบบ.....	38
4.4 เนื้อหาในการออกแบบ.....	39

5	การออกแบบและพัฒนาแบบร่าง.....	41
5.1	การเขียนตัวอักษรวิจิตร.....	45
5.2	การเลือกคำ.....	45
5.3	พัฒนาแบบร่าง.....	46
5.4	แบบร่างภาพประกอบ.....	50
5.5	แบบร่างรูปเล่มหนังสือ.....	53
5.6	แบบร่างภาพประกอบและตัวอักษรที่เสร็จสมบูรณ์.....	55
5.7	โปสเตอร์.....	64
6	ผลงานสำเร็จ.....	65
7	ข้อเสนอแนะ.....	69
	บรรณานุกรม.....	71
	ประวัติผู้เขียน.....	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพ 2.1 อักษรคูนิฟอร์ม.....	9
ภาพ 2.2 เปรียบเทียบอักษรเซมิติกเหนือกับอักษรพราหมี.....	14
ภาพ 2.3 ตัวอย่างอักษรพราหมี.....	15
ภาพ 3.1 ภาพการเขียนอักษรวิจิตรแบบตะวันตก.....	29
ภาพ 3.2 ภาพการเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบตะวันตกด้วยปากกาหัวตัด.....	29
ภาพ 3.3 การเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบเอเชียตะวันออก.....	30
ภาพ 3.4 การเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบเอเชียใต้.....	31
ภาพ 3.5 การเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบอิสลาม.....	32
ภาพ 3.6 ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ.....	33
ภาพ 3.7 ตัวอักษรแบบบริบับัน.....	34
ภาพ 3.8 ตัวอักษรแบบไทยย่อ.....	35
ภาพ 3.9 ตัวอักษรแบบหัวบัวเอียง.....	35
ภาพ 3.10 ภาพการเขียนอักษรพม่าด้วยไม้บรรทัดและปากกาเมจิก.....	37
ภาพ 3.11 ภาพการเขียนอักษรพม่าด้วยวงเวียนและฟู่กัน.....	37
ภาพ 4.1 ภาพแนวทางการออกแบบ.....	39
ภาพ 4.2 ภาพสีและอารมณ์ที่ใช้ในงาน.....	40
ภาพ 4.3 การใช้สี.....	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองเขียนตัวอักษรวิจิตร.....	41
ภาพ 5.2 การทดลองเขียนกับปากกาหมึกธรรมดา.....	41
ภาพ 5.3 และ 5.4 การทดลองเขียนตัวอักษรพม่าด้วยปากกาหัวบรัช.....	42
ภาพ 5.5 การเปรียบเทียบและสังเกตตัวอักษร.....	42
ภาพ 5.6 การเปรียบเทียบและสังเกตตัวอักษร.....	43
ภาพ 5.7 การเปรียบเทียบและสังเกตตัวอักษร.....	43
ภาพ 5.8 การเปรียบเทียบและสังเกตตัวอักษร.....	44
ภาพ 5.11 ภาพการเลือกคำในการส่งแบบร่างครั้งที่ 1.....	45
ภาพ 5.12 ภาพแบบร่างตัวอักษรวิจิตร “กุหลาบ” ครั้งที่ 1.....	46
ภาพ 5.13 ภาพแบบร่างตัวอักษรวิจิตร “สวย, กุหลาบ, บุญ, ผ้าถุง” ครั้งที่ 1.....	46
ภาพ 5.12 ภาพแบบร่างตัวอักษร กุหลาบ.....	47
ภาพ 5.14 ภาพแบบร่างตัวอักษร ร่ำรวย.....	47
ภาพ 5.15 ภาพแบบร่างตัวอักษร ผ้าถุง.....	48
ภาพ 5.16 ภาพแบบร่างตัวอักษร.....	48
ภาพ 5.17 ภาพแบบร่างตัวอักษรที่เสร็จสมบูรณ์.....	49
ภาพ 5.18 ภาพแบบร่างกุหลาบ.....	50
ภาพ 5.19 ภาพแบบร่างสุภาพ.....	50
ภาพ 5.20 ภาพแบบร่างกฎหมาย.....	51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.21 ภาพแบบร่างร่ำรวย.....	51
ภาพ 5.22 ภาพแบบร่างสุภาพ.....	51
ภาพ 5.23 ภาพแบบร่างพึ่งพา.....	52
ภาพ 5.24 ภาพแบบร่างนักเรียน.....	52
ภาพ 5.25 ภาพแบบร่างความหวัง.....	52
ภาพ 5.26 ภาพรูปเล่มหนังสือบางส่วน.....	53
ภาพ 5.27 กุหลาบ.....	54
ภาพ 5.28 เงิน.....	55
ภาพ 5.29 สุภาพ.....	56
ภาพ 5.30 ร่ำรวย.....	57
ภาพ 5.31 พึ่งพา.....	58
ภาพ 5.32 บ้าน.....	59
ภาพ 5.33 ผ้ายุ่ง.....	60
ภาพ 5.34 การเมือง.....	61
ภาพ 5.35 นักเรียน.....	62
ภาพ 5.36 ความหวัง.....	63
ภาพ 5.37 โปสเตอร์ขนาด A2.....	54
ภาพ 6.1 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 1.....	55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 6.2 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 2.....	56
ภาพ 6.3 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 3.....	56
ภาพ 6.4 ภาพจากหนังสือบทที่ 4.....	57
ภาพ 6.5 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 5.....	57
ภาพ 6.6 ภาพจากงานแสดงศิลปนิพนธ์.....	57
ภาพ 6.7 ภาพจากงานแสดงศิลปนิพนธ์.....	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาษาคือ สิ่งที่มนุษย์เราใช้พูดกัน เพื่อเล่าเรื่องต่างๆ หรือบอกให้ผู้อื่นทราบว่า เราต้องการอะไร หรือเป็นอะไร เช่น บอกว่า เราต้องการฟังนิทาน หรือบอกว่า เรารู้สึกหิว นอกจากนี้เราใช้ภาษาสำหรับฟังและเข้าใจผู้อื่น ภาษาทำให้เราเข้าใจนิทานที่คุณแม่เล่าให้ฟัง รู้เรื่องที่คุณครูสอนเราในห้องเรียน ภาษาทำให้เราจดจำสิ่งต่างๆ ได้มากมาย ภาษาทำให้มนุษย์เราแตกต่างจากสัตว์อื่นๆ ไม่มีสัตว์อื่นใดอีกที่สามารถใช้ภาษาพูด เล่าเรื่อง จำ ฟัง และถามได้แบบเดียวกับมนุษย์ มนุษย์เราสามารถพูดได้ มนุษย์จึงใช้ภาษาส่งสอนกันได้ ภาษาทำให้มนุษย์คิดและทำสิ่งต่างๆ ด้วยกันได้ อยู่รวมกันเป็นหมู่เหล่า และสร้างความเจริญให้หมู่คณะหรือสังคมได้

มนุษย์ในทุกสังคมมีภาษาพูดเป็นของตัวเองทั้งสิ้น นักภาษาศาสตร์ประมาณว่า ในโลกเรามีภาษาที่ใช้พูดกันอยู่ทั้งหมดราวๆ 3,000 ภาษา แต่มีไม่ถึง 100 ภาษาที่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง และภาษาไทยก็เป็นหนึ่งในไม่ถึง 100 ภาษานี้ด้วย

ตัวอักษรวิจิตร หรือ Calligraphy ความหมายในทางปฏิบัติคือ “ศิลปะแห่งการให้รูปแบบ เพื่อแสดงถึงลักษณะความหมาย ความกลมกลืน และความชำนาญ” ประวัติของการเขียนอักษรวิจิตรเป็นประวัติของการพัฒนาที่มาจากความสามารถทางเทคนิคความรวดเร็วในการเขียน ความจำกัดของวัสดุที่ใช้ สถานที่ที่ทำการเขียน เวลาที่เขียน และลักษณะของการเขียน เมื่อผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเขียนตัวอักษรวิจิตรจากทั่วโลกทำให้ได้พบว่า ศิลปะการเขียนตัวอักษรวิจิตร หรือการออกแบบประดิษฐ์ตัวอักษร มักจะมีการพัฒนาควบคู่ไปกับอารยธรรมด้านภาษาในแต่ละชาติด้วย สิ่งนี้ทำให้ผู้เขียนได้สนใจประวัติการเขียนตัวอักษรวิจิตรรวมถึงพัฒนาการตัวอักษรและภาษาของทวีปเอเชีย สิ่งที่น่าสนใจจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ในทวีปเอเชียนั้นมีชาติที่มีภาษาของตนเองและมีตัวอักษรแบบลายมือหรือที่เรียกว่า Script อยู่จำนวนมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนของทวีปอื่น ๆ ในโลก ต้นกำเนิดของภาษาและพัฒนาการตัวอักษรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มอักษรในอินเดียใต้ เรียกว่า อักษรพราหฺมีและอักษรปัลลวะ เป็นกลุ่มตัวอักษรที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการตัวอักษรของภาษาไทยรวมถึงอักษรพม่าด้วยเช่นกัน

ตัวอักษรพม่า มีความน่าสนใจคือรูปร่างที่เป็นวงกลม ในโบราณมีการเขียนโดยใช้วัสดุที่เจาะรูเป็นวงกลมสมมาตรเป็นแบบในการเขียนแม้จะมีที่มาที่ไปและเทคนิคการเขียนที่ต่างกับภาษาไทยแต่ลักษณะตัวอักษรหลายตัวของไทยกับพม่ากลับมีความคล้ายคลึงกันอย่างมีเหตุและผล สิ่งนี้ทำให้ผู้เขียนเกิดคำถามว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะสามารถออกแบบและเขียนตัวอักษรวิจิตรภาษาไทยที่มีอิทธิพลจากอักษรพม่าโดยยังคงเอกลักษณ์เดิมของตัวอักษรทั้งสองและสามารถอ่านง่ายในรูปแบบภาษาไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาทางความรู้ทางด้านอักษรวิทยาของอักษรไทยและพม่า
2. เพื่อศึกษาการเขียนและพัฒนาารูปแบบตัวอักษรวิจิตร
3. ออกแบบและสร้างสรรค์ภาพที่สร้างการตั้งคำถาม การรับรู้ต่อสภาพปัญหาทางมนุษยชนที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

1.3 ขอบเขตของโครงการ

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย

1. บุคคลทั่วไปอายุ 20 – 30 ปี ที่มีความสนใจด้านการเขียน การออกแบบตัวอักษร
2. ผู้ที่สนใจในด้านการศึกษาวัฒนธรรม สนใจประเด็นทางสังคมต่าง ๆ

1.3.2 จำนวนงาน

1. หนังสือรวบรวมขั้นตอนการศึกษาและทดลองการเขียน จำนวน 56 หน้า
2. ภาพประกอบสื่อความหมายตัวอักษรวิจิตร จำนวน 10 ภาพ
3. สื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ โปสเตอร์ขนาด A2 1 แผ่น
4. หนังสือเล่มเล็ก รวบรวมขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานภาพ จำนวน 20 หน้า

1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยและพม่า
2. ศึกษาความรู้ทางด้านอักษรวิทยาของภาษาไทยและพม่า
3. ทดลองการเขียนตัวอักษรวิจิตรภาษาไทยที่ได้รับอิทธิพลจากอักษรพม่าและปรับแก้ตามความเหมาะสม
4. ออกแบบและพัฒนาแบบร่างตัวอักษรวิจิตรเพิ่มเติม
5. วาดภาพประกอบเพื่อขยายความหมายของตัวอักษรวิจิตรและปรับแก้ตามความเหมาะสม
6. ออกแบบและจัดทำภาพถ่ายเพิ่มเติมสำหรับใช้ในรูปเล่ม
7. จัดวางองค์ประกอบรูปเล่มหนังสือและสื่อประชาสัมพันธ์
8. ติดต่อกับโรงพิมพ์ จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหมด
9. นำเสนอผลงาน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ศึกษาความรู้และฝึกกระบวนการคิดทางด้านอักษรวิทยา
2. ได้พัฒนาทักษะการเขียนตัวอักษรวิจิตร
3. ได้ความรู้จากการทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ ในงาน เช่น การเขียนตัวอักษรพม่า การวาดภาพประกอบ การสร้างสรรค์ภาพถ่ายประกอบหนังสือ และการเข้าเล่มหนังสือ
4. พัฒนาทักษะการนำเสนอเรื่องที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

2.1 การศึกษาทางอักษรวิทยา

กำเนิดและวิวัฒนาการของตัวอักษร ก่อนที่จะศึกษาถึงกำเนิดวิวัฒนาการของตัวอักษร ผู้ที่ศึกษาจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจกับคำบางคำที่เกี่ยวข้องในหัวข้อที่จะศึกษาเรื่องอักษรวิทยา เพราะคำเหล่านี้จะปรากฏในบทนี้และบทต่อไป ดังนี้

ตัวอักษร คือลายเส้นที่ขีดเขียนเป็นรูปสัญลักษณ์เพื่อใช้แทนเสียงและสื่อความหมายในภาษาพูด อย่างไรก็ตามสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้จะต้องเป็นที่ยอมรับของสังคมนั้น ๆ คือสามารถสื่อความเข้าใจได้ตรงกัน

ภาษา พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงเสียงหรือกิริยาอาการที่ทำความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ คำพูด ถ้อยคำที่ใช้พูดจากัน โดยปริยายหมายถึงคนหรือชาติที่พูดภาษานั้น ๆ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า

ภาษา หมายถึง สื่อที่ใช้ในการทำความเข้าใจระหว่างผู้สื่อและผู้รับสาร สื่อต่าง ๆ ที่ใช้อาจจะเป็นคำพูด กิริยา อาการ สัญลักษณ์อักษร ฯลฯ แต่นักภาษาศาสตร์ปัจจุบันส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญเฉพาะภาษาพูด เพราะภาษาพูดเป็นสื่อที่ใช้มากในการสื่อสารทั่วไป ส่วนภาษาเขียนเป็นเพียงตัวแทนหรือเป็นการบันทึกภาษาพูดเท่านั้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2526:5)

จากคำจำกัดความข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวอักษรและภาษามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวอักษรจะเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงเพื่อสื่อความหมายในภาษาพูด ฉะนั้น ชนบางเผ่า บางเชื้อชาติ บางภาษา อาจจะไม่มิตัวอักษรใช้เป็นของตนเองก็ได้ เช่นประเทศทางทวีปยุโรปแต่ละประเทศ จะมีภาษาเป็นของตนเอง แต่ส่วนใหญ่จะใช้ตัวอักษรโรมันในการบันทึกเสียงพูด กลุ่มชนชาวอาหรับ ซึ่งมีอยู่หลายประเทศต่างนิยมใช้ตัวอักษรอารบิก และ ชนกลุ่มน้อยอีกมากมายตลอดจนกลุ่มที่ใช้ ภาษาถิ่นอีกจำนวนมากยังไม่มีตัวอักษรใช้เป็นของตนเอง ยิ่งไปกว่านั้นบางเชื้อชาติได้รับภาษาและ ตัวอักษรของชาติอื่น ๆ มาใช้ควบคู่ไปกับภาษาของตน แต่ต่อมาภาษาของตนค่อย ๆ เสื่อมไป จนท้ายที่สุดจะไม่มีทั้งตัวอักษรและภาษาเป็นของตนเองอีกต่อไป นอกจากนี้ ประเทศเกิดใหม่บางประเทศอาจจะมี ภาษาดั้งเดิมของชาติใดชาติหนึ่งมาเป็นภาษาของตน จึงใช้ตัวอักษรตามภาษานั้น ๆ ด้วยก็มี เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เป็นต้น

อักษรวิทยา (Palaeography) หมายถึงการศึกษาการพัฒนาตัวอักษรโดยพยายามค้นคว้า ตัวอักษรที่มีรูปแบบสัณฐาน (Form) ที่คล้ายคลึงกัน และมีอักขรวิธีเหมือนกัน เพื่อศึกษาหาต้นกำเนิดของตัวอักษรเหล่านั้นว่า ได้คลี่คลายหรือดัดแปลงมาจากอักษรต้นแบบชนิดใด จากนั้นจะ พยายามอธิบายการคลี่คลายของตัวอักษรที่อยู่ในสกุลเดียวกันว่ามีการคลี่คลายมาอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ จะต้องอธิบายให้สัมพันธ์กับประวัติการสืบทอดทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการสืบทอดวัฒนธรรมด้านการเขียนตัวหนังสือด้วย (ธวัช ปุณโณทก 2536 : 1)

อักขรวิธี (Orthography) หมายถึงวิธีการประสมอักษรเป็นคำ ๆ โดยมีพยัญชนะ สระ ตัวสะกดตามมาตราตัวสะกด การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและเครื่องหมายพิเศษต่าง ๆ วิธีการของพยัญชนะสังโยคตามแบบของภาษาบาลีและสันสกฤตรวมทั้งการใช้ ตัวเชิง ตัวเพ็อง เพื่อแสดงหน้าที่เป็น ตัวควบกล้ำ ตัวสะกด หรือตัวตามในภาษาถิ่น ภาษาเขมร และภาษาบาลี-สันสกฤต จะเห็นได้ว่า เมื่อเราจะศึกษาภาษาหนึ่งภาษาใด หรือแม้จะเป็นภาษาเดียวกันแต่ต่างยุค ต่างสมัยกัน ก็ย่อมจะต้องทำความเข้าใจกับอักขรวิธีของภาษานั้น ๆ หรือยุคนั้น ๆ ด้วย

ตัวหนังสือ หมายถึงลายขีดเขียนเป็นสัญลักษณ์ใช้แทนความหมายของภาษาพูดแต่มีความหมายกว้างกว่าตัวอักษร กล่าวคือ ตัวอักษรเป็นส่วนหนึ่งของตัวหนังสือเพราะตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์แทนฐานการเกิดของหน่วยเสียงเท่านั้น แต่เมื่อต้องการจะใช้แทนเสียงพูดต้องนำตัว อักษรมารวมกันตามระบบอักขรวิธี จึงจะเกิดเป็น “คำ” มีความหมายใน การพูด (ธวัช ปุณโณทก 2535 : 2) ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าตัวหนังสือคือ ตัวอักษรที่อยู่ในรูปของคำในภาษาเรียบร้อยแล้ว

2.2 วิวัฒนาการของตัวอักษร

เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการของตัวอักษรเด่นชัดขึ้น จึงขอแจกแจงรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงของตัวอักษรต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.2.1 อักษรภาพ จากการศึกษาของนักอักษรวิทยา โดยอาศัยหลักฐานทางด้าน โบราณคดี และรอยจารึกขีดเขียนของผู้คนในยุคโบราณทำให้ทราบว่าอักษรภาพเป็นอักษรชนิดแรกที่มีมนุษย์ใช้ ต่อมามนุษย์ได้ปรับปรุงให้ง่ายขึ้นเพื่อใช้เขียนคำพูดที่เป็นนามธรรมได้เรียกว่า อักษร ความคิดดังได้กล่าวมาแล้วอักษรภาพได้ใช้กันอย่างกว้างขวางเป็นระยะเวลาพร้อมกัน ๆ ปี ดังปรากฏหลักฐาน ได้แก่

1. อักษรอียิปต์โบราณ มีมาก่อนพุทธศักราชประมาณ 3,500 ปี หรือก่อน คริสตกาลประมาณ 4,000 ปี
2. อักษรรูปเล่ม (Cuneiform) เป็นอักษรที่ชาวสุเมเรียนได้พัฒนามาจากอักษร ภาพประมาณ 3,000 ปี ก่อนพุทธศักราช หรือก่อนคริสตกาลประมาณ 3,500 ปี
3. อักษรภาพของจีน เป็นอักษรภาพที่ชาวจีนใช้เมื่อประมาณ 2,000ปี ก่อน พุทธศักราช หรือก่อนคริสตกาลประมาณ 2,500 ปี

1.2.1.1 อักษรอียิปต์โบราณ ชาวอียิปต์รู้จักถ่ายทอดภาษาพูดลงเป็นตัวเขียน หรือตัวอักษรเมื่อประมาณ 4,000 ปี ก่อนคริสตกาล ต่อมาได้พัฒนาเป็นตัวอักษรต่างๆ ถึง 3 ชนิด คือ

1.2.1.1.1 อักษรเฮียโรกลีฟฟิค (Hieroglyphics) เป็นตัวอักษรที่เริ่มใช้ มา

ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ที่ 1 (ประมาณ 2,900 ปี ก่อนคริสตกาล) ใช้เขียนหรือแกะเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาได้วิวัฒนาการมาจนกระทั่งเป็นตัวพยัญชนะมีผู้พบจารึกที่เหมืองแห่งหนึ่งในแหลมซีนาย มีอายุประมาณ 2,500 - 1,500 ปี ก่อนคริสตกาล เป็นจารึกตัวพยัญชนะของอักษรเฮียโรกลิฟฟิกที่ดัดแปลงแก้ไขแล้ว ถึงแม้ว่าจะมีพยัญชนะใช้แล้วแต่อียิปต์ก็ยังคงใช้อักษรภาพเดิมปนกับตัวพยัญชนะบ้างและใช้ภาพซึ่งแทนความคิด (Ideographs) บ้าง ภาพซึ่งแทนความคิดของอียิปต์ เช่น ขาหน้าของสิงโต หมายถึง ความยิ่งใหญ่ ตัวต่อ หมายถึงพระราชอำนาจ (ธิตีมา พัททษัพรวัน 2515:34)

ข้อความข้างต้นที่กล่าวถึงพยัญชนะของอียิปต์นั้นสอดคล้องกับ คำธ สติกรกุล ซึ่งได้กล่าวถึงตัวอักษรของอียิปต์ว่า หนังสืออียิปต์บางตัวใช้แทนเสียงบางตัวใช้แทนรากฐานของเสียง ต้องผสมกันหลายตัวจึงอ่านเป็นคำได้แต่ชาวอียิปต์ไม่ได้รู้จักแยกตัวหนังสือออกมาใช้เป็นพวก

Phonetics คือใช้แทนเสียงอย่างเดียวแต่กลับใช้ปนกันไปหลายแบบจึงไม่อาจนับได้ว่าหนังสืออียิปต์เป็นพวกอักษรแทนเสียง (Alphabet) (2528 : 15)

อักษรเฮียโรกลิฟฟิก แปลว่า “ศาสนาจารย์” คือใช้กับพวกศาสนาจารย์เท่านั้นนับเป็นตัวหนังสือเก่าที่สุดในอียิปต์ใช้เขียนรูปภาพของคน สัตว์ สิ่งของและวัตถุธรรมชาติ มักจะจารึกที่ผนังศาสนสถาน แผ่นหิน หีบศพและที่ฝังศพ กล่าวคือ เป็นอักษรที่เขียนประกอบกับโบราณสถานสมัยสร้างปิรามิดนั่นเอง (ทองสืบ ศุภะมาร์ค 2526 : 6)

1.2.1.1.2 อักษรเฮียราติก (Hieratics) เป็นตัวเขียนหรือตัวหวัดของอักษรเฮียโรกลิฟฟิกมักเขียนบนแผ่นกระดาษปาปิรุส (ทองสืบ ศุภะมาร์ค 2526 :) ทั้งนี้เพราะเมื่อชาวอียิปต์ได้หันมาใช้หญ้าปาปิรุส (Papyrus) แทนกระดาษ และใช้ปล้องหญ้ามาตัดทำเป็นปากกา จิ้มหมึกเขียน (หมึกที่ใช้เขียนทำด้วยถ่านปนผสมแป้งเปียก) รูปตัวอักษรเฮียโรกลิฟฟิก ซึ่งเคยใช้ จารึกบนหินหรือแกะบนไม้จึงเปลี่ยนไป กล่าวคือการเขียนด้วยหมึกค่อนข้างจะบรรจงกว่าในขั้นต้น การเขียนอย่างนี้จะปรากฏอยู่ในหมู่พวกพระ แต่ต่อมาได้ใช้กันแพร่หลายในหมู่ราษฎรโดยเฉพาะในด้านธุรกิจการค้า (คำธ สติกรกุล 2528 : 14) นอกจากนี้ยังใช้ในการเขียนจดหมายติดต่อกับการส่วนตัวและการบันทึกเรื่องราวทางวรรณคดี ทั้งนี้เพราะเกิดความยุ่งยากในการใช้อักษรเฮียโรกลิฟฟิกด้วย ชาวอียิปต์จึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบของอักษรเฮียโรกลิฟฟิกไปที่ละน้อย โดยเปลี่ยนสัญลักษณ์และลักษณะการเขียนที่ยุ่งยากบางประการ อักษรเฮียราติกเริ่มใช้ประมาณ 600 - 700 ปี ก่อนคริสต์ศักราชแต่ต่อมาเมื่อมีการใช้อักษรเดโมติก (Demotics) แล้วอักษรเฮียราติก (Hieratics) จึงกลายเป็นหนังสือสำหรับพระและชนชั้นสูง ใช้ในการบันทึกเรื่องราว ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม ในขั้นต้นอักษรชนิดนี้จะเขียนจากบนลงกลาง แต่ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงเขียนเป็นจากขวาไปซ้าย (David Diringer 1968 : 34-35)

1.2.1.1.3 อักษรเดโมติก (Demotics) เดโมติก เป็นศัพท์ภาษากรีกแปลว่า ลักษณะที่หยาบและเป็นที่นิยม อักษรชนิดนี้ได้วิวัฒนาการต่อมาจากอักษรเฮียราติกซึ่งไม่สามารถจกำหนดให้ชัดเจนไปว่าอักษรชนิดนี้เกิดขึ้นเมื่อไร แต่ในสมัยราชวงศ์เอธิโอเปีย (ประมาณ 712-663 ปีก่อนคริสต์ศักราช) ได้มีการใช้อักษรเดโมติกแล้วและหลังจากที่พวกอัสสิเรียนรุกราน อียิปต์ ประมาณ 648-609 ปีก่อนคริสต์ศักราชอักษรชนิดนี้ได้ใช้กันอย่างแพร่หลายทั้งในหมู่ประชาชนและในราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนึก มีลักษณะการเขียนผสมกันทั้งพยางค์และสัญลักษณ์ของคำรูปแบบขอ ตัวอักษรจะแตกต่างกันไป จากอักษรเฮียโรกลิฟฟิก อย่างเห็นได้ชัด เช่น อักษรบางตัวจะประกอบขึ้น ด้วยอักษรเฮียราติดหลายๆ ตัวรวมกัน

อักษรเดโมติก เริ่มวิวัฒนาการที่อียิปต์มาก่อน ต่อมาจึงแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับใช้กันทั่วทั้งอียิปต์ในขั้นต้นจะใช้สำหรับเขียนในธุรกิจการค้าและในการเขียนจดหมายหรือเรื่องส่วนตัวแต่ต่อมาได้มีการจดบันทึกเรื่องราวทางวรรณคดี และเอกสารโบราณ ในสมัยปโตเลมี (Ptolemaic Period) ฉะนั้นอักษรชนิดนี้จึงมีการใช้ทั้งในราชสำนักและในทางศาสนา ดังจะเห็นได้จากที่มีการจารึกอักษรเดโมติคลงในตอนกลางของแผ่นหินโรเซตตา (Rosetta Stone) พร้อมกับอักษรเฮียโรกลิฟฟิกและอักษรกรีก อักษรเดโมติคจะใช้เขียนในแนวนอนจากขวาไปซ้ายและมีการใช้มาจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 5 (David Diringer 1968 : 36)

จะเห็นได้ว่าแม้แต่อักษรภาพของอียิปต์เอง ยังได้แบ่งย่อยออกเป็น ชนิดต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วทั้ง 3 ชนิด ตัวอักษรดังกล่าวเป็นอักษรโบราณและไม่มีการใช้อย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นหลังจากคริสต์ศตวรรษที่ 6 แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีการใช้อักษรอียิปต์ในที่ใดอีก ในที่สุดไม่มีใครอ่านได้ (ทองสีบ ศุภะมาร์ค 2526 : 7) จนกระทั่งนโปเลียนยกทัพไปตีอียิปต์ ร.ท.บุสซาร์ด (Boussard) ได้พบศิลาจารึกที่หมู่บ้าน โรเซตตา (Rosetta) ใกล้ปากแม่น้ำไนล์ เมื่อ ค.ศ. 1799 ในจารึกนั้นมีอักษรอยู่ 3 ชนิด คือ เฮียโรกลิฟฟิก เดโมติค และกรีกโบราณ (จารึกเป็นภาษาคอปติก หรืออียิปต์โบราณ) ต่อมาเมื่ออังกฤษรบชนะฝรั่งเศสก็ได้นำจารึกนี้ไปไว้ใน British Museum จนถึง ค.ศ. 1822 Jean Francois Champallion ชาวฝรั่งเศสอ่านจารึกนี้ได้ (กำธร สติรกุล 2528 : 16 - 17) ทำให้ทราบถึงพระนามของ ปโตเลมี (Ptolemy) พระนางคลีโอพัตรา และต่อมายังสามารถอ่านพระนามฟาโรห์อื่น ๆ ออกอีกหลายแห่ง จนเป็นเหตุให้เกิดมีการศึกษาวิชาใหม่ขึ้น เรียกว่า อียิปต์วิทยา (Egyptology) ซึ่งเป็นวิชาว่าด้วยอียิปต์ครั้งศึกดาบรรพให้ปรากฏแก่ชาวโลก (ฐิติมา พิทักษ์ ไพรวัน 2515 : 36)

1.2.1.2 อักษรรูปลิ้ม (Cuneiform) คำว่า Cuneiform มาจากภาษาละตินว่า Cuneus + forma Cuneus แปลว่า ลิ้ม forma แปลว่า รูปร่างลักษณะ ฉะนั้นคำว่า Cuneiform จึงแปลว่ารูปลิ้ม หรือ ลักษณะที่เป็นลิ้ม ชื่อนี้ใช้เรียกตัวอักษรสมัยโบราณซึ่งเขียนขึ้นจากเส้นต่าง ๆ ให้มีลักษณะเป็นลิ้ม กรวย หรือตะปู

อักษรคูนิฟอร์ม หรืออักษรรูปลิ้มเป็นอักษรที่เก่าแก่ที่สุดในโลกอีก ชนิดหนึ่ง มีกำเนิดขึ้นราวๆ 3,000-4,000 ปี ก่อนคริสต์ศักราช และเชื่อกันว่าชาวสุเมเรียนเป็นชาติแรกที่คิดอักษรนี้ขึ้นใช้ก่อนที่จะพัฒนามาเป็นอักษรคูนิฟอร์มนั้น จะปรากฏเป็นรูปอักษรภาพและ กลายมาเป็นอักษรแทนความคิด เช่น O (วงกลม) ถ้าแทนวัตถุหมายถึง ดวงอาทิตย์ ถ้าแทนความคิดหมายถึง ความสว่าง (แสงสว่าง) และวัน (กลางวัน) อักษรที่นำมาใช้ในลักษณะนี้เรียกว่า Ideographs หรือ Word Sign

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อักษรคูนิฟอร์มนั้น ในระยะแรกจะเขียนลงบนแผ่นดินเหนียวและเขียนในแนวตั้งโดยนำแผ่นดินเหนียว (เขตนี้อินดินเหนียวมาก) อื่น ๆ มากดให้เป็นรูปสี่เหลี่ยม เป็นตัวอักษรต่าง ๆ แล้วนำไปตากแดดหรือเผาไฟให้แห้งเพื่อให้สามารถเก็บไว้ได้นานๆ แต่เนื่องจากการใช้วัสดุตกลงไปบนแผ่นดินเหนียวบางครั้งก็ได้ตัวอักษรที่ไม่ชัดเจน กล่าวคือ ถ้ากดลงหนักๆ ตัวอักษรก็จะลึก หนา ได้เส้นยาว แต่ถ้ากดเบาตัวอักษรจะเล็ก ตื้น เส้นสั้น และที่สำคัญคือไม่มีเส้นโค้ง เลยประกอบกับแผ่นดินเหนียวไม่คงทนถาวร แดกหักง่าย จึงไม่นิยมใช้แต่จะหันไปใช้วัสดุอื่นแทน เช่น หิน เหล็ก แก้ว วัสดุที่ใช้จารึกหรือเขียนก็ใช้ของแข็งมีคม อาจเป็นเหล็กแหลมเจาะลงไปให้เห็นชัดเจน จากวิธีการดังกล่าว จึงเรียกอักษรชนิดนี้ตามอาการที่ทำหรือเครื่องขีด ว่า “อักษรรูปสี่เหลี่ยม” อักษร ชนิดนี้เท่าที่พบมีอยู่ถึง 537 ตัว (ธวัช ปุณโณทก 2535 : 5)

ในเวลาต่อมาอักษรชนิดนี้ได้แพร่หลายไปสู่ประเทศอื่นๆ ในแถบเมดิเตอร์เรเนียนและแถบเมโสโปเตเมีย ดังนี้

พวกอัสซีเรียน (Assyrian) ซึ่งเข้ามาครอบครองดินแดนสุเมเรียนได้รับเอาอักษรคูนิฟอร์มไปใช้ในสมัยของพระเจ้าอัสสรทรงให้จารึกเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยอักษรชนิดนี้ ซึ่งพบหลักฐานในห้องสมุดหลวงประมาณ 22,000 แห่ง (ทองสีบ ศุภะมารค 2526 : 34) ต่อมาได้วิวัฒนาการในด้านรูปสัณฐาน คือ ลบรอยรูปสี่เหลี่ยม ทำให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมมากขึ้น ตัวอักษรที่ดัดแปลงมีทั้งหมด 570 ตัว

พวกบาบิโลเนียน (Babylonian) รับอักษรคูนิฟอร์มไปใช้เมื่อระยะ 1728-1686 ปี ก่อนคริสตกาล นับเป็นยุคทองของอักษรคูนิฟอร์มเพราะอักษรชนิดนี้ใช้จารึกทั้งด้านวรรณคดี ประมวลกฎหมายและวิทยาศาสตร์ซึ่งพบในจารึกของพระเจ้าฮัมมูราบี (Hammurabi) แห่งอาณาจักรบาบิโลเนีย นอกจากนี้มีพวก Chaldian และ Persian ซึ่งอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกันกับพวกสุเมเรียน

ต่อมาเมื่อชาวฟินิเซียได้ประดิษฐ์อักษรชนิดใหม่ขึ้นใช้บรรดาพ่อค้าและประชาชนต่างเล็กใช้อักษรคูนิฟอร์มตั้งแต่ 500 ปี ก่อนคริสตกาล แต่จะยังคงใช้ต่อไปในบรรดาพวกพระหวัโบราณ นักกฎหมาย (ผู้พิพากษา) และนักดาราศาสตร์เท่านั้น จนถึงต้น ค.ศ. 75 อักษรคูนิฟอร์มก็เช่นเดียวกับอักษรภาพของอียิปต์ เมื่อขาดการใช้อย่างต่อเนื่องต่อมาจึงไม่มีผู้ใดอ่านได้ถึง ค.ศ. 1802 G.F.Grotefend ครูชาวเยอรมันได้เป็นผู้ริเริ่มวางหลักการอ่านอักษรคูนิฟอร์มขึ้นแต่ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของการอ่านอักษรชนิดนี้ คือ Sir Henry C. Rawinson ชาวอังกฤษ บุคคลผู้นี้ได้วางรากฐานการอ่านอักษรคูนิฟอร์มโดยสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1846 (กำธร สติรกุล 2528 : 13)

ปัจจุบันนี้ยังเป็นที่ถกเถียงกันว่าระหว่างตัวหนังสือของอียิปต์และสุเมเรียนนั้นของใครจะเก่ากว่ากัน เพราะทั้งอียิปต์และสุเมเรียนต่างก็มีตัวอักษรใช้ในระยะเวลาพร้อมสมัยเดียวกัน คือตอนต้นของ 3,000 ปี ก่อนคริสตกาล ถึงแม้ว่าอักษรเฮียโรกลิฟิค จะเกิดขึ้นและใช้กันอย่างแพร่หลายในราชวงศ์ที่ 1 ของอียิปต์ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเอกสารโบราณบางชิ้นที่จารึกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อักษรเฮียโรกลิฟิคนั้นน่าจะเป็นเพียงอักษรภาพเท่านั้นหรืออาจจะพิจารณาได้อีกแง่หนึ่งว่า จารึกของเอกสารเหล่านั้น เป็นขั้นตอนเริ่มแรกในการวิวัฒนาการของตัวอักษรเฮียโรกลิฟิค (David Diringer 1968 : 34)

1.2.1.3 อักษรภาพของจีน สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรจีนเป็นประเภทอักษร ภาพ (Pictographs) และอักษรแทนความคิด (Ideographs) ชาวจีนเริ่มใช้อักษรภาพเมื่อประมาณ 2,500 ปี ก่อนพุทธศักราช และได้พัฒนาอักษรภาพเรื่อยมาจนสามารถเขียนแทนคำที่เป็นนามธรรมได้และสามารถเขียนคำได้เป็นจำนวนมาก อักษรภาพของจีนได้วิวัฒนาการและใช้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (ธวัช ปุณฺณทก 2535 : 5) มีผู้ใช้อยู่ประมาณ 1 ใน 4 ของประชากรโลก

อักษรภาพของจีนมีกำเนิดความเป็นมาอย่างไรนั้นยังไม่ปรากฏหลักฐานเด่นชัดแต่ปราชญ์บางท่านกล่าวว่า การพัฒนาการเขียนอักษรจีนครั้งแรกมาจากมือของผู้มีอาชีพ โหระ ต่อมานักปราชญ์ชาวจีนได้พัฒนาตัวอักษรเรื่อยมาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประสมคำ เรียก อักษรแบบนี้ว่า อักษรแบบฮุย (Huie) หรือประดิษฐ์รูปตัวหนังสือขึ้นมาใหม่โดยอาศัยตัวที่มีเสียงใกล้เคียงกันมาเพิ่มเครื่องหมายบางอย่างลงไปเรียกอักษรชนิดนี้ว่า “อักษรซิงเซิง” (Hsing Sheng) (ธวัช ปุณฺณทก 2535 : 14) เช่น

1 = คน = ใหญ่ (รูปคนกางแขน) = หมา

อักษรจีนที่พบในจารึกและงานเขียนสมัยโบราณนั้น มักจะเป็นจารึกคำสั้น ๆ มีตัวอักษรเพียง 10 - 12 คำ อย่างมากที่สุดมีประมาณ 60 คำ ข้อความที่พบในจารึกจะกล่าวถึงผู้พิชิต คำอุทิศ การภาวณา การขอร้องให้บรรพบุรุษช่วย และนิยมเขียนลงบนวัสดุถาวร เช่น กระดูก แผ่นหิน บนกระดองเต่า (เอกสารการศึกษา ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร) นอกจากนี้อาจจะจารึกบนไม้ไผ่ ปล่อยให้แห้ง หากเป็นเรื่องยาว ๆ จะใช้เชือกร้อยไม้ไผ่เป็นแผงๆ ภายหลังนิยมเขียนบนแผ่นกระดาษ ฟ้าไหม โดยใช้พู่กันจุ่มสีหมึกเขียน และเขียนจากบนลงล่าง หรือจากขวาไปซ้าย (ธวัช ปุณฺณทก 2535 : 15) ด้วยเหตุนี้จึงเรียกอักษรภาพของจีนอีกชื่อหนึ่งว่า อักษรพู่กัน

Development of Cuneiform Signs							
Meaning in		Original Pictograph	Pictograph after turning 90°	Archaic form (c.2600-c.2350) on clay	Archaic form (c.2500-c.2350) in stone or metal	Ancient Babylonian	Classic Assyrian
Sumerian	English						
gir	dagger, lance, razor						
an, dingir	heaven, god						
lu	man						
sal, munus	pubendum woman						
kur	mountain						
gem	slave-girl						
sag	head						
ka, dug	mouth, to speak						
a	water						
du, gub	to go, to stand						
mushen	bird						
ha, ha	fish, may						
gud	ox						
she	barley						

Origin of cuneiform characters

(David Diringer, 1968)

ภาพ 2.1 อักษรคูนiform

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.2 อักษรแทนเสียง เป็นอักษรชนิดหลังสุดที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นใช้ตามประวัติศาสตร์รับรองต้องกันว่า อักษรฟินิเซียนหรือโฟนิเซียน (Phoenician) เป็นต้นตระกูลของอักษรทั้งปวงที่ใช้อยู่ยกเว้นอักษรจีน

พวกฟินิเซียนเป็นเผ่าเซมิติกเหนือเหมือนกับสุเมเรียนอยู่ในดินแดนเมดิเตอร์เรเนียน ตะวันออกบริเวณประเทศอิสราเอลในปัจจุบันเคยอยู่ใต้อำนาจของอียิปต์ระยะหนึ่งแล้วตกมาอยู่ใต้อำนาจของอัสสิเรียน บาบิโลเนียนและเปอร์เซียตามลำดับ ชาวฟินิเซียนคงเคยใช้อักษรรูปปลี (Cuneiform) ของบาบิโลเนียนและอัสสิเรียนหรือเคยใช้อักษรเฮียโรกลีฟฟิก (Hieroglyphics) และเฮียราติก (Hieratics) ของอียิปต์มาก่อนแต่ด้วยเหตุที่ชาวฟินิเซียนเป็นนักเดินเรือไปค้าขายต่างแดนได้ประสบพบเห็นสิ่งต่าง ๆ จึงทำให้มีความรู้กว้างขวาง มีความคิดก้าวหน้าและคงเห็นว่าการจดยาวชื่อสินค้าด้วยอักษรรูปปลีหรืออักษรประดิษฐ์คงไม่สะดวกเพราะอักษรเหล่านั้นมีจำนวนตัวอักษรมากมาย และเรียนยากจึงคิดประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้ใหม่เมื่อประมาณ 850 ปี (ก่อนพุทธศักราช 1,300 B.C.) (ทองสีบ ศุภะมาร์ค 2526 : 9) โดยเลือกยืมอักษรเฮียโรกลีฟฟิก อักษรเฮียราติก อักษรรูปปลี ฯลฯ นำมาปรับใช้เขียนในภาษาของตน

การใช้อักษรฟินิเซียนที่ค้นพบครั้งแรกคือพบที่แผ่นหินทางห้องสมุด Ugarit (ปัจจุบันคือ Ras Shamrah อยู่ในประเทศ Syria) ทางตอนเหนือของฟินิเซียมีรูปสัณฐานคล้ายอักษรคูนิฟอร์มเขียนจากซ้ายไปขวา เวลาที่ใช้ประมาณ 1600-1200 ปี ก่อนคริสตกาลและจารึกเป็นภาษาเซมิติก (Semitic) ตะวันตก อันมีความสัมพันธ์กับภาษา Canaanite และ Aramaic ตัวอักษรลักษณะนี้ได้พัฒนามาจากฟินิเซียนและเขตใกล้เคียงมีตัวอักษรอยู่ 22 ตัวและเป็นพยัญชนะทั้งสิ้น (ปราชญ์บาง ท่านเห็นว่าอักษรฟินิเซียนมีพยัญชนะอยู่เพียง 19 ตัว แต่ชาวกรีกมาเพิ่มเสียงสระขึ้นในภายหลัง) เขียนด้วยลายมือที่ต่อเนื่องกันไปและมักจะใช้เขียนเรื่องราวทางการค้าและบัญชีรายชื่อสินค้าด้วยเหตุที่ชาวฟินิเซียนเป็นนักการค้าซึ่งจะต้องติดต่อกับชนชาติอื่น ๆ อยู่เสมอจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อักษรฟินิเซียนได้แพร่กระจายไปใช้ในกลุ่มชาติต่างๆ ด้วย รวมทั้งอักษรฟินิเซียนเรียงได้ง่ายใช้ได้สะดวกกว่าอักษรรูปปลี และอักษรเฮียโรกลีฟฟิก ทำให้พวกเซมิติกและชาติ อินโดยูโรเปียนนิยมใช้ตาม (ทองสีบ ศุภะมาร์ค 2526 : 10) ดังนี้

กรีก ได้รับตัวอักษรของเซมิติกใช้ราว 1,000 ปี ก่อนคริสตกาล ทั้งที่ยืมโดยตรงจากฟินิเซียนและโดยการเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ แถบเอเชียย่อย (Asia Minor) แต่การที่จะปรับปรุงตัวอักษรของตนให้สมบูรณ์นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียเสียงสระ ชาวกรีกจึงได้ประดิษฐ์สระขึ้น ตัวอักษรกรีกจะมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม และค่อนข้างจะเชื่อได้แน่ชัดว่าเขียนจากซ้ายไปขวา ชาวกรีกได้ประดิษฐ์ตัวพิมพ์ใหญ่ (Capital Letter) ขึ้นใช้ทำให้ตัวอักษรมีขนาดเท่ากัน และมีลักษณะสมมาตรทางด้านข้าง (Lateral Symmetry) จึงดูสวยงามยิ่งขึ้น หลังจากนั้นจะมีการจารึกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การเขียนต้องเร็วตามไปด้วย จึงเกิดตัวอักษรตัวพิมพ์เล็กตามมาจนเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

อักษรกรีกได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคต่างๆ และสถานที่ที่ต่างกัน โดยแผ่ขยายไปทาง ตะวันออกของเอเชียน้อย (Asia Minor) ในสมัยศาสนาคริสต์รุ่งเรืองได้นำอักษรกรีกเข้าไปใช้ ในอัฟริกา ทางด้านตะวันตกอักษรกรีกได้แพร่เข้าไปทางโบราณสถานโดยเฉพาะในอิตาลี และอิทรัสคานเกิด เป็นอักษรลาตินหรืออักษรโรมัน ต่อมาอักษรชนิดนี้ได้แผ่ขยายไปทั่วยุโรปโดยการปกครอง ของโรมัน และโดยทางศาสนา Roman Church เมื่อมีการเดินเรือและลัทธิล่าอาณานิคม อักษร โรมันก็ได้แผ่ ขยายไปยังส่วนต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะในอเมริกา ด้วยการเผยแพร่ทางศาสนา อักษรโรมันได้แผ่ เข้าไปสู่ภาษามาลากาซี ในเกาะ มาดากัสการ์ เวียดนามในคาบสมุทรอินโดจีน อินโดเนเซีย ฟิลิปปินส์ จีนบางกลุ่ม และภาษาอเมอ อินเดียน (Amerindian) ต่อมาได้มีการเพิ่มสัญลักษณ์ หรือรูปแบบ เพื่อนำไปใช้ถ่ายทอดเสียงใน ภาษาอื่นได้ และเป็นเครื่องหมายในทาง Phonetics ด้วย

กลุ่มอาหรับ การเขียนอย่าง Aramiac ได้พัฒนารูปแบบต่าง ๆ ในเขตเซมิติก การ เขียนเช่นนี้มีอิทธิพลต่อ Canaanite, Ugaritic, Accadian และ Nabataeans ในประเทศแถบ อาร เบียก็ได้ยืมวิธีการเขียนไปจาก Nabataeans อีกต่อหนึ่ง สำหรับนอกเขตเซมิติก การเขียนแบบ Aramiac ได้เข้าไปสู่ทางเหนืออยู่ในทวีปเอเชียทั้งหมดระหว่าง Iranian, Turkish และ Mangolian ในทางใต้ของเขตเซมิติกก็จะเข้าไปใช้ในพวก Bedouins

อินเดีย ชาวอินเดียได้นำวิธีการเขียนตัวอักษรแทนเสียงอย่างฟินิเซียนมาใช้ ประมาณ ต้นพุทธศักราช โดยน่าจะยืมมาจากพยัญชนะของเซมิติกตั้งแต่ในระยะแรกๆ ตัวหนังสือในอินเดียใช้ อยู่ในเขตที่ใช้ภาษาอารยันตลอดถึงเนปาล และภาษาของพวกดราวิเดียนในทางใต้ โดยเฉพาะอิทธิพล ของพุทธศาสนาทำให้แผ่ขยายไปถึงทิเบตและได้วิวัฒนาการเป็นรูปแบบต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตาม ชาวอินเดียเคยมีอักษรใช้อยู่ก่อนแล้วคืออักษรอินเดียรุ่นแรกเป็นอักษรภาพซึ่ง ทองสีบ สุกะมาร์ค กล่าวว่าเป็นอักษรที่พวกทมิฬเคยใช้มาเมื่อประมาณ 2,500 ปี ก่อนพุทธศักราช แต่อักษรอินเดียรุ่นที่สองซึ่งเป็นอักษรแทนเสียงนั้นพวกอารยันรับมาหรือเรียนมาจากพวกฟินิเซียน หรือพวกอื่นที่ใช้อักษรนี้เมื่อประมาณ 100-200 ปี ก่อนพุทธศักราช 2526 : 11)

จึงกล่าวได้ว่า อักษรแทนเสียงซึ่งชาวฟินิเซียนเป็นผู้ประดิษฐ์คิดขึ้นนั้น ได้เป็นที่ นิยม แพร่หลายทั่วทุกภูมิภาคของโลก โดยพัฒนาไปในรูปแบบที่เหมาะสมแก่ภาษาในถิ่นนั้น ๆ แม้ว่า ปัจจุบันการพัฒนาด้านการเขียนที่เป็นลายมือของบุคคลจะเห็นได้ไม่เด่นชัดนัก แต่การพัฒนาด้านการ พิมพ์ยังคงดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ฉะนั้นรูปแบบของตัวอักษรจึงยังคงพัฒนาอยู่เสมอ

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการชี้แจงให้เห็นเค้าโครงอย่างกว้าง ๆ ของกำเนิดตัวอักษรและการ ขยายตัวในด้านวิธีการที่นำไปใช้ทำให้ทราบว่าอักษรของชาวอินเดียโบราณได้รับวิธีการมาจากอักษรฟิ นิเซียนด้วยและด้วยเหตุที่อินเดียเป็นอู่อารยธรรมโบราณได้แผ่ขยายอิทธิพลด้านภาษาและวัฒนธรรม มาสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเวลาช้านานมาแล้วโดยเฉพาะทางด้านตัวอักษร อักษรอินเดีย ได้เป็นอักษรต้นแบบของตัวอักษรในประเทศไทยจึงจำเป็นที่จะต้องทราบถึงตัวอักษรโบราณที่เคยใช้ อยู่ในประเทศอินเดียโดยสังเขปก่อนที่จะศึกษาเฉพาะตัวอักษรที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.3 อักษรโบราณในอินเดีย อักษรโบราณในอินเดียที่ควรทราบมีดังนี้

1.2.3.1 อักษรพราหมี (Brahmi)

อักษรที่พบในศิลาจารึกรุ่นแรกของอินเดียและใช้กันอย่างกว้างขวางได้แก่

อักษรพราหมี ซึ่งเชื่อกันว่าเริ่มมีขึ้นก่อนสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช (พ.ศ. 271-311) แต่ที่ปรากฏหลักฐานจะมีอายุเพียงสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชเท่านั้น อักษรที่พบเป็นตัวอักษรที่พัฒนาจนสมบูรณ์แบบแล้วมีตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะและสระถึง 64 ตัว นอกจากนี้ยังมีเครื่องหมายอื่น ๆ อีกด้วย นักปราชญ์ทางภาษาได้พยายามสันนิษฐานเกี่ยวกับกำเนิดของอักษรพราหมีไว้มากมายพอสรุปได้ดังนี้

ก. อักษรพราหมี น่าจะมีวิวัฒนาการและพัฒนามาจากอารยธรรมแถบลุ่มน้ำสินธุ (Indus Pictograph) ซึ่งพิจารณาจากอักษรแทนความคิด (Ideograph) ได้แสดงให้เห็นถึงการติดต่อระหว่างอินเดียและเอเชียตะวันตกจึงเชื่อกันว่าวิธีการเขียนเช่นนั้นได้แพร่เข้ามากับการค้า การติดต่อโดยมีพราหมณ์รับมาดัดแปลงใช้

ข. นักปราชญ์ชาวอินเดียประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อให้เหมาะกับไวยากรณ์ของอินเดียเอง

ค. นักไวยากรณ์ได้พยายามรวบรวมวิวัฒนาการของตัวอักษร โดยแบ่งพยัญชนะออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เช่น พยัญชนะกึ่งสระ พยัญชนะเสียดแทรก เป็นต้น ทั้งยังพยายามวิเคราะห์จากการเขียนทางไวยากรณ์ของอินเดีย แต่ก็ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่เด่นชัดว่าเคย มีการใช้อักษรพราหมีในอินเดียก่อนสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช

ง. จากการเปรียบเทียบระหว่างอักษรเซมิติกเหนือกับอักษรพราหมีจะเห็นได้ว่าอักษรบางตัวมีลักษณะใกล้เคียงกันอยู่บ้าง ฉะนั้นอักษรเซมิติกเหนืออาจจะเป็นรากฐาน

ของอักษรพราหมีก็ได้ นอกจากนี้ลักษณะการเขียนของอักษรพราหมีที่เขียนจากซ้ายไปขวา เป็น ลักษณะเดียวกับอักษรเซมิติก

จ. จากความคิดเห็นของ Diringer ได้อ้างวิธีการเขียนแบบโบราณว่าเป็นที่รู้จักกันดีในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช และได้อ้างหลักฐานการเขียนของอักษรพราหมีรุ่นแรก ๆ ว่าเขียนจากขวาไปซ้าย จึงเสนอความคิดว่าอักษรอารบิกเป็นต้นกำเนิดของอักษรพราหมี เนื่องจากอักษรอารบิกเป็นอักษรที่ใช้กันตามแถบพรมแดนของอินเดียมาก่อน ชาวอินเดียอาจรับอักษรนี้มาใช้และดัดแปลงต่อไป (เอกสารประกอบการศึกษา ม.ศิลปากร, 2521)

นอกจากนี้ยังมีปราชญ์อื่นๆได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกำเนิดของอักษรพราหมีไว้อีกหลายท่าน เช่น เซเดส์ กล่าวว่า อักษรเก่าที่สุดในประเทศอินเดียคืออักษรจารึกของพระเจ้าอโศกมหาราชเรียกว่าอักษรพราหมี พวกพราหมณ์เป็นผู้คิดขึ้น โดยได้แบบอย่างมาจากฟินิเซีย หรือฟินิเซียน ซึ่งอาศัยอยู่ทางทิศตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (2503 : 3) หรือทองสีบ สุกะมาร์ค ให้ความเห็นว่าอักษรพราหมีที่พบเก่าที่สุดประมาณ ต้น พ.ศ. 300 เป็นจารึกที่มอบบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า ฝังอยู่ที่เนินดินอันเป็นสถูปฝังที่ตำบลปีปราวะใกล้กรุงกบิลพัสดุ์เก่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศเนปาล ขุดพบเมื่อ พ.ศ. 2441 ต่อมาพบ อักษรพราหมีที่จารึกอยู่ที่เสาหินและแผ่นดินเป็นอันมาก ทั้งในประเทศอินเดีย ปากีสถาน และเนปาล ซึ่งจารึกในรัชกาลของพระเจ้าอโศกมหาราช (2526 : 12)

จากข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของบรรดาปราชญ์ดังกล่าวส่วนใหญ่จะลงความเห็นว่า อักษรพราหมีน่าจะอยู่ที่อิทธิพลของอักษรเซมิติกและยังไม่อาจกำหนดระยะเวลาได้ว่าการเขียนอักษรชนิดนี้เกิดขึ้นในประเทศอินเดียตั้งแต่เมื่อใด

อักษรพราหมีที่ปรากฏอยู่ในจารึกต่าง ๆ มีลักษณะคล้ายอักษรฟินิเซียนแต่เนื่องจากอักษรฟินิเซียนมีเพียง 22 ตัว จึงไม่เพียงพอที่จะใช้เขียนภาษาสันสกฤตซึ่งเป็นภาษากลางของอินเดียได้ ฉะนั้นชาวอินเดียจึงคิดประดิษฐ์พยัญชนะเพิ่มขึ้นอีก 15 ตัวพยัญชนะพิเศษคือ นิคหิตหนึ่งตัว และเพิ่มสระอา อี อุ ขึ้น ส่วนการใช้ตัวสะกดและการเขียนจากซ้ายไปขวา คงใช้แบบอักษรฟินิเซียนทั้งนั้น (ทองสีบ ศุภะมารค์ 2526 :12) จึงเป็นอักษรที่มีการพัฒนาสมบูรณ์แบบแล้ว ทั้งรูปแบบตัวอักษร และอักษรวิธี เป็นระบบที่สามารถใช้เขียนภาษาปรากฏได้เหมาะสม อีกประการหนึ่งลายเส้นของอักษรพราหมีไม่คงรูปของอักษรภาพอยู่เลย จึงเชื่อกันว่าอักษรพราหมีได้มีวิวัฒนาการมายาวนาน คือใช้ในอินเดียราว 1,200-800 ปี ก่อนคริสตกาล ทำให้เป็นปัญหาในการพิจารณาว่าอักษรพราหมีได้แบบมาจากอักษรกลุ่มเซมิติกโดยเฉพาะอักษรอารบิกและฟินิเซียนหรือไม่ ซึ่งปัญหานี้ นักอักษรวิธีกุ่มตะวันตก (ได้แก่ George Buhler, Weber, Benfey และ Jensen) เชื่อว่าอักษรพราหมีน่าจะรับอักษรต้นแบบมาจากฟินิเซียนซึ่งเป็นอักษรที่ใช้แพร่กระจายอย่างกว้างขวาง โดยเสนอความเห็นที่ว่าตัวอักษรพราหมี 1/3 มีรูปแบบตรงกับอักษรฟินิเซียนและอีก 1/3 มีรูปแบบคล้ายคลึงกัน ส่วนอักษรที่เหลือมีรูปแบบพอเข้ากันได้ หรือปรับเข้าหากันได้ แต่มีปัญหาว่าในช่วงที่ใช้อักษรพราหมีนั้น ไม่มีหลักฐานว่าชาวฟินิเซียนได้ติดต่อกับชาวอินเดียโดยตรง และอักษรฟินิเซียนไม่มีอิทธิพลต่ออักษรเพื่อนบ้านใกล้เคียงของอินเดียด้วย (ธวัช ปุณโณทก 2525 : 16-18) อย่างไรก็ตาม ถ้าเราพิจารณาในแง่การเดินทางเรือก็น่าจะเป็นไปได้ที่ชาวฟินิเซียนอาจจะได้ติดต่อกับอินเดียโดยตรงมาก่อน หรือผ่านทางกลุ่มประเทศอาหรับก็ได้

แต่นักอักษรวิทยาชาวอินเดียคือ ดร.ราช บาลี ปันเดย์ (Raj Bali Panday) เสนอความเห็นที่ว่าอักษรพราหมีกำเนิดขึ้นในอินเดียและน่าจะก่อนฟินิเซียน โดยให้เหตุผลว่าทิศทางการเขียนของอักษรพราหมีและฟินิเซียนเหมือนกัน คือ เขียนจากซ้ายไปขวา ซึ่งผิดกับทิศทางการเขียนของกลุ่มเซมิติก และตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชาวกรีกโบราณยืนยันว่าชาวฟินิเซียนมาจากฝั่งตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนโดยทางทะเล ดังนั้นจึงพอจะกล่าวได้ว่า อักษรฟินิเซียนได้นำมาจากอินเดียไปสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (ธวัช ปุณโณทก 2535 : 18 อ้างจาก Raj Bali Panday, 1975) ข้อเสนอดังกล่าวอาจจะมีผู้โต้แย้งได้ว่า ชาวฟินิเซียนเป็นผู้คิดอักษรขึ้นใช้เองจะได้หรือไม่ และเหตุใดจะต้องมาจากประเทศอินเดียเท่านั้นเป็นประเทศอื่นที่อยู่ทางตะวันออกจะได้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม เมื่อไม่นานมานี้ได้พบอักษรโบราณที่ลุ่มแม่น้ำสินธุแต่ยังไม่สามารถจะอ่านได้ นักวิชาการบางท่านจึงเสนอความเห็นว่ อักษรพราหมีอาจจะเป็นอักษรที่วิวัฒนาการมาจากอารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุก็ได้

อักษรพราหมีจะมีรูปสัณฐานผิดแปลกไป ตามกาลเวลา สถานที่ และ ลายมือของผู้เขียน แม้ตัวอักษรพราหมีที่จารึกในรัชกาลของพระเจ้าอโศกมหาราชก็ยังต่างกันตามถิ่นที่ใช้และลายมือที่เขียนจารึก ต่อมาเมื่อรัฐต่าง ๆ ในจักรวรรดิของพระเจ้าอโศกมหาราชได้แยกตัวเป็นเอกราช อักษรพราหมีก็กลายเป็นอักษรอินเดียเหนือ อักษรอินเดียตะวันออก อักษรอินเดียกลางและอักษรอินเดียใต้ ภายหลังจึงวิวัฒนาการเป็นอักษรเทวนาครีและอักษรครันถะ (คฤษณ์) รวมทั้งอักษรประจำถิ่น เช่น อักษรคุชราตและอักษรปัลลวะ เป็นต้น (ทองสีบ สุภะมาร์ค 2526 : 14)

เปรียบเทียบอักษรเซมิติกเหนือกับอักษรพราหมี

อักษรเซมิติกเหนือ		อักษรพราหมี
Aleph	K, K	A, H, K
Gimel	^	Ga, ^
Teth	⊕	Tha, ⊕
Yod	e	ya, e
Lamed	L, l, ʾ	la, L, l, ʾ
Pe	ʾ, ʾ	Pa, ʾ, ʾ
Shin	w, w	sa, m, n

ภาพ 2.2 เปรียบเทียบอักษรเซมิติกเหนือกับอักษรพราหมี

	อักษรเซมิติกเหนือ		อักษรพราหมี
Taw	𐤀, 𐤁		𑀀
Qoph	𐤂, 𐤃		𑀁
Ayin	𐤄, 𐤅		𑀂
Zayin	𐤆		𑀃

ตัวอย่างอักษรพราหมี

สระ

A =	𑀅	Ā =	𑀆	Am =	𑀇	Ah =	𑀈:
I =	𑀉	Ī =	𑀊	E =	𑀋	Ai =	𑀌
u =	𑀍	Ū =	𑀎	O =	𑀏	Au =	𑀐

พยัญชนะ

𑀅 ka	𑀆, 𑀇 kha	𑀈 ga	𑀉, 𑀊 gha	𑀋 na
𑀌 ca	𑀍 cha	𑀎 ja	𑀏, 𑀐 jha	𑀑 na
𑀒 ta	𑀓 tha	𑀔 da	𑀕, 𑀖 dha	𑀗 na
𑀙, 𑀚 ta	𑀛 tha	𑀜 da	𑀝, 𑀞 dha	𑀟 na
𑀠 pa	𑀡 pha	𑀢 ba	𑀣, 𑀤 bha	𑀥 ma
𑀧 ya	𑀨, 𑀩 ra	𑀪 la	𑀫 va	𑀬, 𑀭 sa
𑀮, 𑀯 sa	𑀰 sha	𑀱 ha	𑀲 da	

ภาพ 2.3 ตัวอย่างอักษรพราหมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.3.2 อักษรอินเดียใต้หรืออักษรคุณฑ

อักษรอินเดียใต้หรืออักษรคุณฑก็เช่นเดียวกับอักษรเทวนาครีที่ได้พัฒนามาจากอักษรพราหมี แต่จะมีพื้นฐานที่แตกต่างไปจากอักษรฝ้ายเหนื่อหรืออักษรพราหมี กล่าวคือ อินเดียฝ้ายเหนื่อมักจะให้ความสนใจกับส่วนบนของตัวอักษร แต่ในขณะที่ทางใต้จะเขียนตัวอักษรให้มีลักษณะห้อยยาวลงมา ในบางกรณีอาจจะลากจากตรงกลางตัวอักษร ทั้งนี้ปราชญ์หลายท่านให้ความเห็นว่าชาวอินเดียใต้นิยมใช้ใบลานเขียนหนังสือ ฉะนั้นพื้นฐานของตัวอักษรจึงค่อย ๆ เป็นเส้นโค้งมนแตกต่างไปจากอักษรพราหมีในจารึกสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชที่เป็นเช่นนี้ เซเดส์กล่าวว่าชาวอินเดียฝ้ายเหนื่อใช้กระดาษเป็นเครื่องเขียนและเขียนตัวอักษรเป็นเหลี่ยม ๆ เรียกว่าอักษรเทวนาครี ส่วนชาวอินเดียใต้เขียนบนใบลานและเขียนตัวอักษรเป็นรูปกลม ๆ เรียกว่าอักษรคุณฑ หรือ ครนธ์ (2503 : 4) หลักฐานที่เป็นจารึกของอักษรอินเดียใต้เริ่มตั้งแต่สมัยของพระเจ้านรสิงหรวมันแห่งราชวงศ์ปัลลวะ (Pallavas) ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 เป็นต้นมา ต่อมาได้พัฒนาเป็นอักษรคุณฑหรือ กรันธา (Grantha) และได้ใช้แพร่กระจายอยู่ในแคว้นต่างๆ ทางตอนใต้ของอินเดียโดยเรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น อักษรทมิฬ อักษรกันที่อักษรมลายู อักษรลังกาในปัจจุบัน เป็นต้น ธวัช ปุณโณท 2530:22)

อักษรอินเดียใต้หรืออักษรปัลลวะที่พบในอินเดีย และในสุวรรณภูมิหลายแห่ง จะจารึกขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 11 หรือ 12 (กำธร สติกรกุล 2530 : 29) แต่มีได้ หมายความว่าอักษรชนิดนี้เริ่มมีขึ้นในเวลาดังกล่าวเท่านั้น เพราะในตำราเล่มเดียวกันได้กล่าวต่อไปว่า อักษรอินเดียใต้ที่แปลงมาจากอักษรพราหมีของพระเจ้าอโศกมหาราช คงเข้ามาในสุวรรณภูมิตั้งแต่ พุทธศตวรรษที่ 7 หรือ 8 คือจารึกโวกาห์ที่พบในประเทศเวียดนามซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวอักษรเก่าที่สุดในแหลมอินโดจีน ในระยะใกล้เคียงกันก็มีจารึกเมืองศรีเทพจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อมาได้พบ จารึกที่วัดมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช จารึกประมาณ พ.ศ. 800-1000 จารึกที่ถ้ำเขาung จังหวัดราชบุรี จารึกประมาณ พ.ศ. 1000-1100 จารึกเสาแปดเหลี่ยมที่ศาลสูง จังหวัดลพบุรี จารึกประมาณ พ.ศ. 1050 และจารึก “เย ธมมา...” ที่ศาลเจ้าในจังหวัดนครปฐม จารึกประมาณ พ.ศ. 1100-1200 (กำธร สติกรกุล 2530 : 32-33) ฉะนั้นจึงยังไม่สามารถตอบได้ว่าจุดเริ่มต้นจริง ๆ ของอักษรอินเดียใต้เริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อใด

2.3 ตัวอักษรวิจิตร (Calligraphy)

ตัวอักษรวิจิตร หรือ Calligraphy ความหมายในทางปฏิบัติคือ “ศิลปะแห่งการให้รูปแบบเพื่อแสดงถึงลักษณะความหมาย ความกลมกลืน และความชำนาญ”

Longdo Dictionary กำหนดความหมายของ Calligraphy ไว้ว่า [n.] [แคล์ลิก-ระพี] การเขียนลายมือบรรจง, การประดิษฐ์ตัวอักษร ส่วนในบันทึกของวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรีนั้นให้ความหมายว่า อักษรวิจิตร เป็นทัศนศิลป์ชนิดหนึ่ง มักจะเรียกว่าศิลปะของการเขียน และมีความหมายในทางปฏิบัติคือ ศิลปะแห่งการให้รูปแบบเพื่อแสดงถึงลักษณะความหมาย ความกลมกลืน และความชำนาญ ซึ่งคำว่า Calligraphy นี้มาจากภาษากรีก κάλλος (kallos = วิจิตร) และคำว่า γραφή (graphē = การเขียน)

Calligraphy นั้นเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาความสามารถทางเทคนิค ความรวดเร็ว ความจำกัดของวัตถุที่ใช้ สถานที่ที่ทำการเขียน และเวลาที่ใช้ในการเขียน ลักษณะของการเขียนเช่นนี้ถูกเรียกว่า Script, Hand หรือ Alphabet ซึ่งจะมีความแตกต่างกันมากพอสมควรระหว่าง Calligraphy ในปัจจุบันกับสมัยโบราณ

ในสมัยก่อน Calligraphy มักจะเป็นรูปแบบของอักษรเรียงพิมพ์ (Typography) ลักษณะของตัวอักษรจะเป็นระเบียบและมีแบบแผนมากกว่า แน่นอเนกกว่ามีความอ่อนไหวและแสดงถึงคุณลักษณะด้านการสร้างสรรค์ของผู้เขียนเป็นตัวตั้งต้น รูปแบบโดยทั่วไปที่นิยมกันคือการเขียนบัตรเชิญเนื่องในโอกาสพิเศษ หรือประกาศนียบัตรต่างๆ รวมไปถึงการออกแบบอักษรประดิษฐ์ การออกแบบโลโก้ ศิลปะทางศาสนา

ส่วนปัจจุบันนี้การเขียน Calligraphy หรืออาจจะเรียกอีกอย่างว่า Lettering จะมีความหลากหลาย มีอิสระในการออกแบบอย่างมาก ทั้งในแง่ของรูปแบบและอุปกรณ์ที่เลือกใช้ ซึ่งมีตั้งแต่ตัวอักษรที่ออกแบบสำหรับการใช้งานการสลักอักษรบนวัสดุที่ไม่ใช่กระดาษ เช่น หิน กำแพง Display ร้านค้า ไปจนถึงการออกแบบตัวอักษรสำหรับงานวิจิตรศิลป์ที่ให้ความละเอียดอย่างที่สุด รวมทั้งการออกแบบอักษรแนวแอบสแตรกต์สุดล้ำ ซึ่งแตกหน่อออกไปเป็นรูปแบบการพ่นสีบนกำแพงที่เรียกว่า Graffiti Letters

การออกแบบตัวอักษร จึงเสมอเหมือนรูปภาพรูปหนึ่ง เพียงแต่ไม่ใช่รูปคน สัตว์ สิ่งของเท่านั้นเอง และหากจะพูดถึงเสน่ห์ของ Calligraphy ที่นอกเหนือจากเทคนิคการใช้ลายเส้นต่างๆ แล้ว ก็ต้องยกให้เป็นเรื่องของความสดใหม่ ที่เกิดจากการออกแบบในหัวแล้วเขียนออกมาเลย เป็นความท้าทายอย่างหนึ่งที่มีอะดรีนาลีนได้ดีทีเดียว รวมไปถึงความตรงไปตรงมาของถ้อยคำที่เราเลือกใช้เพื่อสื่อความหมายที่เห็นแล้วทุกคนสามารถเข้าใจได้เลย ซึ่งต่างจากศิลปะการภาพวาดชนิดอื่น ที่สร้างจินตนาการได้หลายอย่าง จึงขึ้นอยู่กับทัศนคติ มุมมอง และประสบการณ์ของแต่ละคนเป็นพื้นฐาน

ที่มา : <https://adaybulletin.com/know-special-report-calligraphy/60692>

2.4 ตัวอักษรไทย

ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในนั้นมีประวัติศาสตร์อันยาวนานเกี่ยวกับตัวอักษรที่ย้อนกลับไปในสมัยโบราณ ตัวอักษรที่รู้จักกันเร็วที่สุดในภูมิภาคนี้คืออักษรที่ใช้โดยชาวมอญ อาศัยอยู่ในเวียดนามและกัมพูชาในปัจจุบัน อักษรเหล่านี้มีต้นกำเนิดมาจากอักษรพราหฺมี (อ่านว่า พรา-มี) ของอินเดียและใช้ในการเขียนภาษาจามเก่า ซึ่งเป็นภาษาที่สูญพันธุ์ไปแล้วในปัจจุบัน อักษรพราหฺมี-อักษรปัลลวะ ต้นกำเนิดอักษร มอญ ขอมและไทยแรกเริ่มเดิมทีชนชาติแถบสุวรรณภูมิในนั้นยังไม่มีตัวอักษรใช้กัน (สุวรรณภูมิ ไม่ใช่ชื่อ “รัฐ” หรือ “อาณาจักร” แต่เป็นชื่อที่เรียกบริเวณทั้งหมดในอนุภาคเนย์ เหมือนที่เราเรียก อินเดีย-เนปาลว่าชมพูทวีป) โดยรูปแบบของอักษรในแถบสุวรรณภูมิเกือบทั้งหมดได้ตัวแบบมาจากอักษรพราหฺมีและอักษรปัลลวะเรื่องราวเริ่มประมาณพุทธศตวรรษที่ 3 เกิดมีอักษรพราหฺมีขึ้นในอินเดีย และเป็นต้นแบบของอักษรในอินเดียอีกหลายตระกูล จากนั้นเมื่อประมาณ พุทธศตวรรษที่ 11 อักษรปัลลวะซึ่งได้พัฒนาต่อจากอักษรพราหฺมีได้แพร่กระจายจากอินเดียใต้เดินทางมาถึงสุวรรณภูมิ โดยเริ่มมีการใช้ในอาณาจักรทวารวดี , ศรีวิชัย , เจนละ อักษรปัลลวะถูกนำมาใช้และรุ่งเรืองอยู่ในสุวรรณภูมิประมาณ 200 ปี

ตัวอักษรก็มีชีวิต เมื่อเวลาผ่านไปรูปแบบของตัวอักษรก็จะเปลี่ยนจากเดิมมีการเพิ่มเติมหรือลดรูปตัวอักษรบ้าง แต่ลักษณะโดยรวมและอักษรวิธีก็ยังเป็นอักษรปัลลวะ อักษรหลังปัลลวะใช้ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 13 ถึงพุทธศตวรรษที่ 15 หลังจากอาณาจักรในแคว้นสุวรรณภูมิได้รับอักษรปัลลวะมาใช้กันแล้วถึง 500 ปี ก็เริ่มมีการปรับปรุงตัวอักษรให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละอาณาจักรกันมากขึ้น ดังนี้ อักษรมอญโบราณ ใช้ในอาณาจักรศรีวิชัย ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 17 ถึงพุทธศตวรรษที่ 18 อักษรขอมโบราณ ใช้ในช่วงอาณาจักรขอมในสมัยพระนคร ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 15 ถึง พุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งอักษรขอมโบราณคือสิ่งที่จะมาเป็นต้นกำเนิดของอักษรไทย และอักษรกวิ ใช้ในอาณาจักรศรีวิชัย ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 18

2.4.1 วิวัฒนาการอักษรไทย

ราว พ.ศ. 400 ไทยได้อพยพจากถิ่นเดิมมาตั้งภูมิลำเนาอยู่ใกล้อาณาจักรมอญ ซึ่งกำลังเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองในสมัยนั้น เริ่มแรกคงเริ่มเลียนแบบตัวอักษรมาจากมอญ ต่อมาราว พ.ศ. 1500 เมื่อขอมขยายอำนาจเข้ามาในดินแดนของคนไทยซึ่งตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำยม และได้ปกครองเมืองเข็ญและเมืองสุโขทัย ไทยก็เริ่มดัดแปลงอักษรที่มีอยู่เดิมให้คล้ายกับอักษรขอม หัวตัวอักษรมอญและอักษรขอมที่ไทยนำมาดัดแปลงใช้นั้นล้วนเป็นอักษรที่รับและแปลงรูปมาจากอักษรพราหฺมี ของพวกพราหฺมีซึ่งแพร่หลายในอินเดียตอนเหนือ และอักษรสันสกฤตในสมัยราชวงศ์ปัลลวะ ซึ่งแพร่หลายบริเวณอินเดียตอนใต้ อักษรอินเดียทั้งคู่นี้ต่างก็รับแบบมาจากอักษรฟินิเซียนอีกชั้นหนึ่ง อักษรฟินิเซียนนับได้ว่าเป็นอักษรที่เก่าแก่ที่สุด และเป็นแม่แบบตัวอักษรของชาติต่างๆ ทั้งในเอเชียและยุโรป อักษรไทยต่อมาได้พัฒนาเป็นอักษรที่ใช้เขียนภาษาไทยและภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น คำเมือง, อีสาน, ภาษาไทยใต้, มลายูปัตตานี เป็นต้น

ราว พ.ศ. 1826 พ่อขุนรามคำแหงทรงประดิษฐ์อักษรไทยที่เรียกกันว่า "ลายสือไทย" ขึ้นซึ่งได้เค้ารูปร่างมาจากอักษรมอญและอักษรเขมรที่มีอยู่เดิม ทำให้อักษรไทยมีลักษณะคล้ายคลึงกับอักษรทั้งสอง แม้บางตัวจะไม่คล้ายกัน แต่ก็สามารถรู้ได้ว่าดัดแปลงมาจากอักษรตัวไหน

อักษรไทยมีการปรับปรุงอยู่เรื่อยๆ ในสมัยพญาภูไทราว พ.ศ. 1900 มีการแก้ไขตัวอักษรให้ผิดเพี้ยนไปบ้างเล็กน้อย โดยเฉพาะการเพิ่มเชิงที่ตัว ฎ ซึ่งใช้ติดต่อเรื่อยมาจนทุกวันนี้ คาดว่าน่าจะเอาอย่างมาจากเขมร ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ราว พ.ศ. 2223 ตัวอักษรเริ่มมีทรวดทรงดีขึ้นแต่ก็ไม่ทิ้งเค้าเดิม มีบางตัวเท่านั้นที่แก้ไขผิดไปจากเดิม คือตัว ฎ และ ฐ ซึ่งเหมือนกับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน นักวิชาการจำนวนหนึ่งเชื่อว่าในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตัวอักษรและการใช้งานมีความคล้ายคลึงกับในปัจจุบันมากที่สุด

ตัวอักษรไทยในปัจจุบันนั้นมีหลากหลายรูปแบบ แต่สามารถจัดตามลักษณะตัวอักษรได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ประเภทตัวกลมหรือตัวมน และประเภทตัวเหลี่ยม

ในประเทศไทย มีพยัญชนะ 44 รูป สระ 21 รูป วรรณยุกต์ 4 รูป และเครื่องหมายอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่ง พยัญชนะไทยจะเรียงตัวไปตามแนวนอน จากซ้ายไปขวา ส่วนสระจะอยู่หน้า บน ล่าง และหลังพยัญชนะประกอบคำแล้วแต่ชนิดของสระภาษาไทยมีตัวเลขเป็นของตัวเอง แต่นิยมใช้เลขอารบิกเป็นส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวัน

อักษรไทย เป็นอักษรที่ใช้เขียนภาษาไทยและภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น คำเมือง, อีสาน, ภาษาไทยใต้, มลายูปัตตานี เป็นต้น ในประเทศไทย มีพยัญชนะ 44 รูป สระ 21 รูป วรรณยุกต์ 4 รูป และเครื่องหมายอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่ง พยัญชนะไทยจะเรียงตัวไปตามแนวนอน จากซ้ายไปขวา ส่วนสระจะอยู่หน้า บน ล่าง และหลังพยัญชนะประกอบคำแล้วแต่ชนิดของสระ

อักษรไทยไม่มีการแยกอักษรตัวใหญ่หรืออักษรตัวเล็กอย่างอักษรโรมัน และไม่มีการเว้นวรรคระหว่างคำ เมื่อจบหนึ่งประโยคจะลงท้ายด้วยการเว้นวรรค กับมีเครื่องหมายวรรคตอนจำนวนหนึ่ง ภาษาไทยมีตัวเลขเป็นของตัวเอง แต่นิยมใช้เลขอารบิกเป็นส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวัน

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki>

นับจนถึงปัจจุบันภาษาเขียน และตัวอักษรของไทยเรา มีอายุกว่า ๗๐๐ ปีแล้ว ถ้าเราเปรียบเทียบลักษณะการเขียนตัวอักษรของภาษาไทย สมัยสุโขทัยกับสมัยปัจจุบัน จะเห็นว่า ต่างกันมาก เพราะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทั้งวิธีการเขียน และลักษณะตัวอักษร ในสมัยสุโขทัย การเขียนหรือ "การจารึก" ที่เหลืออยู่ให้เราเห็นได้นั้น ทำลงบนแผ่นหิน ลักษณะตัวอักษรจึงเป็นคนละแบบกับปัจจุบัน ต่อมาในสมัยอยุธยา มีการเรียนการสอนภาษาไทย และปรากฏว่า มีกระดาศใช้แล้ว มีตำราสอนภาษาไทยชื่อ จินตามณี จึงมี "การเขียน" ด้วยมือลงบนกระดาศที่ทำด้วยมือ จึงทำให้ตัวอักษรต่างไปจากที่จารึกบนแผ่นศิลา เพราะเขียนด้วยดินสอ หรือปากกา ต่อมาก็ใช้ตัวพิมพ์ พิมพ์ด้วยเครื่อง ตัวหนังสือในสมัยปัจจุบันนี้มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวเขียนสมัยอยุธยา แต่ก็ไม่เหมือนเสียทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอักษรไทย ซึ่งเราใช้เขียนในปัจจุบัน นับเป็นมรดกสังคม ที่เราสืบทอดมาจากสังคมไทย สมัยสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหง ได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทยไว้ให้คนไทยได้มีอักษรไว้ใช้ของตนเอง และคนไทยก็ได้ใช้สืบทอดกันมาเป็นเวลากว่า ๗๐๐ ปีแล้ว อักษรไทยนับเป็นมรดกสังคมที่มีความสำคัญ และมีคุณค่าอย่างยิ่ง สำหรับคนไทย

ภาษาเขียนทำให้มนุษย์จดบันทึกเก็บสะสมเรื่องราวต่างๆ ไว้ได้ ทำให้คนรุ่นหลังเรียนรู้ถึงความคิดของคนรุ่นก่อนได้ สามารถคิดเรื่องสืบต่อจากคนที่คิดไว้ก่อนแล้วได้ โดยไม่ต้องเริ่มต้นคิดใหม่ทั้งหมด ภาษาเขียนทำให้มนุษย์สามารถสร้างความเจริญให้สังคมได้มากมาย ทำให้เกิดอารยธรรม และความเจริญต่างๆ ดังที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ การที่เรามีการศึกษาชั้นสูง การประดิษฐ์ด้านวิทยาศาสตร์ การเดินทางไปในอวกาศ และทำเรื่องยากๆ ต่างๆ ได้มากมายนั้น ก็เพราะอาศัยภาษาเขียนเป็นเครื่องมือช่วยทั้งสิ้น ถ้าไม่มีภาษาเขียน มนุษย์เราคงจะพัฒนามาถึงจุดนี้ไม่ได้ สิ่งประดิษฐ์ด้านวิทยาศาสตร์ต้องอาศัยภาษาเขียนเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการศึกษาชั้นสูง

สังคมของคนไทย หรือคนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูดประจำกลุ่ม หรือสังคม ไม่ใช่มีแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่มีอยู่ในประเทศลาว เวียดนาม อินเดีย จีน กัมพูชา และมาเลเซียด้วย ในประเทศไทยเราใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ประเทศลาวใช้ภาษาในกลุ่มภาษาไทยแต่เรียกว่าภาษาลาว ส่วนในประเทศอื่นๆ นั้น ภาษาไทยเป็นภาษาของคนกลุ่มน้อย เพราะคนที่พูดภาษาไทยในประเทศเหล่านั้น มีจำนวนน้อย บางกลุ่มก็เรียกตนเองว่า เป็นคนไต บางกลุ่มก็ไม่ใช้คำว่า ไตหรือไทยเรียก แต่ที่เราทราบได้ว่า ภาษาเหล่านี้เป็นภาษาไทย ก็เพราะภาษาเหล่านี้ทุกภาษา มีคำพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวันเหมือนกัน

คำพื้นฐาน หมายความว่า เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในสังคมแบบโบราณ แต่ยังใช้อยู่ถึงในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น คำว่า พ่อ แม่ พี่ น้อง ข้าว หู ตา น้ำ ฝน บ้าน กิน มา นั่ง ลง ใส่ หนึ่ง สอง ร้อน ฐ กล้วย อ้อย ฯลฯ คำเหล่านี้เป็นมรดกทางภาษา ที่คนไทยกลุ่มต่างๆ สืบทอดมาจากสังคมไทยสมัยโบราณ ก่อนที่จะแยกย้ายกันไปอยู่ตามถิ่นต่างๆ และเนื่องจากคนไทยแยกย้ายกันอยู่ ภาษาจึงต่างกันไป เพราะภาษาต่างๆ ล้วนต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และสภาพแวดล้อมเหมือนกับสังคม และคนที่พูดภาษานั้นๆ ก็ต้องเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

แม้แต่ในประเทศไทยด้วยกันเอง ภาษาไทยของคนในถิ่นต่างๆ ก็ยังต่างกันไป ทั้งการออกเสียงต่างกัน และใช้คำศัพท์หลายคำที่ต่างกันไป ตามสภาพสังคม และที่ตั้ง ภาษาในภาคต่างๆ ของประเทศ มีเสียงและสำเนียงที่ต่างกัน ภาษาของกลุ่มคนที่อยู่ใกล้ชาวมาเลเซีย ก็มีคำภาษามาเลย์ใช้บ้าง กลุ่มที่อยู่ใกล้ชาวกัมพูชา ก็มีคำจากภาษาเขมรใช้บ้าง กลุ่มที่มีโอกาสได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษ ก็มีคำภาษาอังกฤษใช้บ้าง เป็นต้น

อักษรไทย หรือภาษาเขียน ที่เราใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นตัวเขียนที่พัฒนาสืบทอดมาจากลายสือไทย ที่พ่อขุนรามคำแหงทรงประดิษฐ์ขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ หลังจากที่ดินไทยรวมตัวกันอยู่เป็นเมือง มีเมืองเป็นของตนเอง และมีการปกครองตนเองเรียบร้อยแล้ว ในยุคนั้นการจารึกเรื่องราวของกษัตริย์ลงบนแผ่นศิลา นับเป็นประเพณีนิยมที่กระทำกันทั่วไป กษัตริย์ขอม กษัตริย์พม่า กษัตริย์มอญ ซึ่งเป็นกษัตริย์ของอาณาจักรใกล้เคียงกับไทย ต่างก็มีจารึกเกี่ยวกับเรื่องราวของกษัตริย์ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องพระนามของกษัตริย์ เมื่อขึ้นครองราชย์ การทำนุบำรุงศาสนา และเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญๆ เกิดขึ้นในบ้านเมืองที่สำคัญ ทั้งเขมรและพม่าล้วนแต่มีการจารึกเหตุการณ์ไว้ด้วยตัวอักษรของตนเอง แล้วทั้งสิ้น การจารึกก็ใช้ทั้งภาษาของตนเอง ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต ก่อนที่คนไทยจะมีภาษาเขียนของตนเอง คงจะใช้ตัวอักษรขอม ซึ่งเป็นตัวอักษรที่ใช้เขียนกันอยู่ในขณะนั้น ดังนั้นเมื่อคนไทย มีบ้านเมืองเป็นของตนเอง มีการปกครองตนเองแล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อักษรเป็นภาษาของตนเองไว้เขียน เพื่อให้แตกต่าง และมีฐานะทัดเทียมกับชนชาติอื่นที่อยู่รอบด้าน พ่อขุนรามคำแหง กษัตริย์องค์ที่ ๓ ของอาณาจักรสุโขทัย จึงได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น เพื่อให้คนไทยได้มีอักษรของตัวเองไว้ใช้

ภาษาเขียนของไทยแตกต่างไปจากภาษาอื่นๆ ที่มีใช้อยู่ในขณะนั้น คือ นอกจาก มีตัวอักษร พยัญชนะ และสระแล้ว ยังมีเครื่องหมายกำกับแสดงเสียงวรรณยุกต์อีกด้วย ทั้งนี้ เพราะภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้เสียงวรรณยุกต์ ซึ่งต่างจากภาษาบาลี ภาษามอญ และเขมร ที่ไม่ใช้เสียงวรรณยุกต์ในภาษา

ตัวอักษร หรือพยัญชนะ ที่ประดิษฐ์ขึ้นสมัยพ่อขุนรามคำแหงมี ๔๔ ตัว ในปัจจุบันเราไม่ได้ใช้ ๒ ตัว คือ "ช" กับ "ค" พยัญชนะ ๒ ตัวนี้ ใช้แทนเสียงไทยโบราณ ๒ เสียง ซึ่งในปัจจุบันนี้เราไม่ได้ใช้แล้ว เสียง "ช" ได้กลายรวมเป็นเสียงเดียวกับ "จ" และ "ค" กลายเป็นเสียงเดียวกับ "ค" ทำให้เราแยกไม่ออกว่า เสียงใดเคยเขียนด้วยตัว "ช" หรือตัว "ค" เราจึงไม่ได้ใช้อักษร ๒ ตัวนี้ นอกจากนี้ ตัวอักษรในสมัยสุโขทัย ทั้งพยัญชนะ สระ และ เครื่องหมายวรรณยุกต์ มีลักษณะที่แตกต่างไปจากตัวอักษร ที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันมาก ทั้งนี้ เพราะการเขียน หรือการจารึกลงบนแผ่นศิลา เป็นวิธีเขียนที่แตกต่างไปจากการเขียนด้วยมือ ลงบนแผ่นกระดาษมาก ตัวเขียนในปัจจุบัน มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวเขียนในสมัยอยุธยามากกว่า ในสมัยนั้นมีการเรียนการสอนภาษาไทย มีตำราสอนที่รู้จักกันทั่วไปคือ จินตามณี นอกจากนั้นคน ในสมัยอยุธยา ยังนิยมแต่งโคลงกลอนกัน ผู้คนจึงคงมีโอกาสเขียนหนังสือมากกว่าในสมัยสุโขทัย และการมีโอกาสเขียน ทำให้เกิดมีลักษณะลายมือการเขียนขึ้น ในปัจจุบัน นอกจากการเขียนด้วยมือแล้ว เรายังมีเครื่องพิมพ์ พิมพ์ดีด และคอมพิวเตอร์อีกด้วย ซึ่งทำให้เรามีลักษณะตัวอักษรที่แตกต่างไปอีก

ที่มา : <https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/60579/-lantha-lan->

2.5 อักษรพม่า

อักษรพม่า เป็นอักษรพราหฺมีที่ใช้สำหรับภาษาพม่า โดยเป็นสคริปต์ที่ซับซ้อน มีรูปร่างเป็นวงกลมและเครื่องหมายกำกับเสียงจำนวนมากใช้เพื่อใช้ระบุวรรณยุกต์ สระ และโครงสร้างพยางค์ อักษรพม่านั้นได้มีการปรับเปลี่ยนพอสมควรตามกาลเวลา

2.5.1 สัทศาสตร์ภาษาพม่า โดย วิรัช นิยมธรรม

2.5.1.1 ต้นเค้าของอักษรพม่า

ก่อนที่พม่าจะรับอักษรมอญมาใช้จารึกภาษาพม่านั้น พม่าน่าจะได้เคยใช้ภาษามอญ ในการจารึกมาก่อน ต่อมาในปี ค.ศ. 1057 พระเจ้าอโนรธาแห่งอาณาจักรพุกามได้ยกทัพไปตีเมืองสะเทิมของมอญทางตอนใต้ จึงได้รับเอาพุทธศาสนานิกายเถรวาทมาประดิษฐานไว้ที่อาณาจักรพุกามเพื่อทดแทนอิทธิพลของลัทธิอารีที่เสื่อมลงในเวลานั้น

ในรัชชนะของพม่าต่อมอญครั้งนั้น พระองค์ได้ทรงนำพระไตรปิฎกภาษาบาลีจำนวน 30 ชุดพร้อมทั้งได้นำพระเจ้ามอญ (พระเจ้ามกุฏ) กษัตริย์มอญ พระสงฆ์ และช่างฝีมือมอญ กลับขึ้นไปพุกามด้วย และเนื่องจากการเผยแพร่พุทธศาสนานิกายเถรวาทได้ใช้ภาษาบาลี เป็นสื่อประกาศพระธรรม ภาษาบาลีจึงกลายเป็นภาษาที่ใช้กันอย่างเป็นทางการทั้งในการ ศาสนาและรวมไปถึงกิจการในราชสำนัก ดังจะพบได้จากความนิยมตั้งชื่อเฉพาะเป็นภาษา บาลี อาทิ พระนามของพระมหากษัตริย์ ฉายาพระสงฆ์ และชื่อพระเจดีย์ เป็นต้น อีก ประมาณ 50 กว่าปีต่อมา พม่าจึงได้มีรับเอาอักษรมอญมาเขียนภาษาพม่าอย่างเป็นทางการ และภาษาพม่าก็ค่อย ๆ ได้รับความนิยมในการจารจารึกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เคียงคู่ไปกับภาษา มอญ บาลีและภาษาสันสกฤต อย่างไรก็ตามกล่าวได้ว่าในสมัยของพระเจ้าอโนรธา พระเจ้า สอตุ และพระเจ้าจันสิตหายังคงใช้ภาษามอญ ภาษาพม่าเพิ่งมาได้รับความนิยมแทนภาษา มอญในสมัยของพระเจ้านันทองมาแห่งพุกาม คือในราว ค.ศ. 1211 - 1230 ซึ่งเป็นช่วง ปลายของอาณาจักรพุกาม ก่อนที่พุกามจะถูกกองทัพกุบไลข่านทำลายลงในปี ค.ศ. 1287 ถึงแม้พม่าจะสามารถปราบมอญลงได้ตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 12 และเริ่มมีอักษรบันทึกภาษา ของตนได้ แต่กว่าที่ภาษาพม่าจะได้รับการยอมรับเป็นภาษาทางการแทนภาษามอญหรือ ภาษาบาลีและสันสกฤต ก็กินเวลาถึงหนึ่งร้อยปี

2.5.1.2 ประวัติอักษรพม่า

หลักฐานการจารึกอักษรภาษาพม่าที่เก่าแก่ที่สุดมีอายุอยู่ในราวต้นศตวรรษที่ 12 ศิลปจารึกภาษาพม่าหลักแรกมีชื่อว่า จารึกราชกุมาร (pepeopoo) หรือ จารึก มยะเซติ (Geocampoo) จารึกไว้ในปี ค.ศ. 1112 ค้นพบใกล้เจดีย์มยะเซติ ซึ่งสร้าง ขึ้นภายหลังในเขตเมืองพุกาม จารึกหลักนี้เป็นจารึกบนแผ่นศิลา 4 ด้านๆละภาษา มี 4 ภาษา คือ ภาษามอญ ภาษาบาลี ภาษาพยู และภาษาพม่า เนื้อความกล่าวถึงเจ้าชาย ราชกุมารทรงถวายที่ดินและข้าทาสให้กับวัด เพื่ออุทิศเป็นส่วนกุศลต่อพระเจ้าจันสิตทาผู้เป็นพระราชบิดา กษัตริย์องค์ที่ 3 แห่งพุกามโดยนับจากพระเจ้าอโนรธา จารึกดังกล่าวมีความยาว 39 บรรทัด เนื้อความตรงกันทั้ง 4 ภาษา คุณค่าของจารึกนี้ นอกจากช่วยให้ทราบถึงลักษณะของอักษรพม่าโบราณและประวัติศาสตร์พม่าบางตอนแล้วยังช่วยให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความกระจ่างเกี่ยวกับอักษรมอญโบราณและช่วยให้สามารถอ่านอักษรพยูของชนชาติโบราณได้เป็นครั้งแรก นอกจากจารึกราชกุมาร ซึ่งเป็นจารึกในยุคแรกของประวัติศาสตร์พม่าที่นั่นยังมีจารึกที่เขียนเป็นภาษาพม่าที่มีความสำคัญอีกจารึกหนึ่งคือ จารึกโลกะเทปปีน จารึกนี้พบเขียนอยู่บนฝาผนังในวัดโลกะเทปปีนในเมืองพุกามเช่นกัน เป็นจารึกภาษามอญและพม่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติและชาดกจารึกโลกะเทปปีนนับเป็นจารึกขนาดยาวที่ช่วยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับลักษณะของภาษาพม่าโบราณได้เป็นอย่างมาก

ภาษาพยูเป็นภาษาที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับภาษาพม่า แต่ถูกกลืนหายไปในช่วงสมัยพุกาม หลังจากที่อาณาจักรศรีเกษตรของพยูล่มสลายจากการโจมตีของกองทัพพม่าในราวคริสต์ศตวรรษที่ 9 โดย สันนิษฐานกันว่า คำว่า พุกาม น่าจะกร่อนเสียงมาจาก พยูคามะ แปลว่า “หมู่บ้านพยู” เพื่อยืนยันว่าชาวพม่า น่าจะสืบเชื้อสายมาจากชาวพยู อย่างไรก็ตามในทางภาษาศาสตร์ไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าภาษาพยูมีความเกี่ยวข้องกับภาษาพม่าอย่างใกล้ชิด ทราบเพียงว่าภาษาพยูน่าจะอยู่ในกลุ่มภาษาทิเบต - พม่า และถือว่าเป็นภาษาที่ตายแล้วเพราะในปัจจุบันไม่พบชนชาติที่พูดภาษาพยูหรือที่คล้ายกับภาษาพยู

หากจำแนกความเป็นมาของอักษรพม่าตามวัสดุที่ใช้ขีดเขียน อาจจำแนกได้เป็น 3 สมัย คือ อักษรพม่ายุคแรกมีอายุอยู่ในราวปี ค.ศ. 1100 - 1800 เป็นยุคจารึกบนพระพิมพ์ แผ่นหิน และบนผนังวัดใต้ภาพชาดกและพุทธประวัติ อักษรพม่ายุคกลางมีอายุอยู่ในราวปี ค.ศ. 1800 - 1900 เป็นยุคจารลงบนใบลาน และเขียนบนหนังสือบุด (295) ส่วนอักษร พม่ายุคปัจจุบันเริ่มราวปี ค.ศ. 1900 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เป็นสมัยที่มีเครื่องพิมพ์ดีดใช้

2.5.1.3 ลักษณะทั่วไปของอักษรพม่า

อักษรพม่าเป็นระบบอักษรแทนเสียงเช่นเดียวกับอักษรไทย อักษรแต่ละตัวมีสัณฐาน กลมมน สืบต้นแบบมาจากอักษรปัลลวะตระกูลอักษรพราหมีฝ่ายใต้ พม่ารับอักษรระบบนี้ผ่านทางมอญยุคโบราณตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 12 ชุดอักษรเดิมเป็นระบบอักษรที่ ประกอบด้วยรูปพยัญชนะ 35 รูป รูปสระ แต่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ อักษรพม่าในปัจจุบันรับ รูปพยัญชนะมาใช้เพียง 33 รูป โดยตัดอักษรเดิมออกเสีย 2 รูป คือรูปที่ใช้เขียนในภาษา สันสกฤต ได้แก่อักษร / ṣ / และอักษร / sh / อย่างไรก็ตามในจำนวนรูปพยัญชนะทั้งหมด 33 รูปนี้ สามารถแทนเสียงภาษาพม่าได้เพียง 22 เสียงเท่านั้น เพราะภาษาพม่าไม่มีการ ใช้พยัญชนะกลุ่มเสียงงอลิ้น (retroflex) อย่างเสียง ร ในภาษาไทย และในกลุ่มเสียงโฆษะ พนม (voiced plosive) อย่างในภาษาสันสกฤต แต่กลุ่มอักษรเหล่านี้ยังคงมีใช้อยู่ในภาษา พม่าโดยออกเสียงซ้ำกับอักษรอื่นที่มีฐานกรณ์เดียวกัน อักษรพม่าที่อยู่ในกลุ่มนี้มีอยู่ถึง 10 รูป เป็นอักษรที่ใช้เขียนคำยืมจากภาษาบาลีและสันสกฤต

2.5.1.4 อักษรวิธีของรูปคำพม่า

อักษรพม่ามีอักษรวิธีเหมือน ๆ กับอักษรภาษาอื่นในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ที่ได้รับ อิทธิพลจากวัฒนธรรมอินเดีย ในการเขียนคำหนึ่ง ๆ นั้นจะถือให้พยัญชนะเป็นฐานเพื่อให้ สระมาเกาะ โดยที่สระอาจวางไว้ได้โดยรอบพยัญชนะ คืออาจอยู่ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านบน หรือด้านล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สระส่วนใหญ่จะมีรูปเป็นสระเดี่ยวและมีรูปสระผสม แต่ถ้าเป็นคำประกอบสระเสียงนาสิก ก็จะมี อักษรนาสิกปิดท้ายคำพร้อมกับมีเครื่องหมายการันต์กำกับ นอกจากนี้ในคำหนึ่ง ๆ อาจมีเครื่องหมายวรรณยุกต์ที่แสดงด้วยรูปสระ หรือ รูปครุสระ ในส่วนท้ายของคำเพื่อช่วยให้คำมีเสียงวรรณยุกต์จำเพาะส่วนในการอ่านวรรณยุกต์นั้นจะอ่านตรงตามรูปและถ้าหากคำนั้นประกอบเสียงกักท้ายพยางค์ซึ่งเกิดพร้อมกับวรรณยุกต์สูงก็ไม่ต้องมีการผันเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะต้นอย่างไร ภาษาไทยและภาษาพม่าก็ไม่มีการจัดกลุ่มพยัญชนะต้นเป็นหมู่อักษรดังนั้นการอ่านเสียงวรรณยุกต์จึงมักดูจากเครื่องหมายวรรณยุกต์หรือจากพยัญชนะสะกดการผสมอักษรเพื่อประกอบเป็นคำตาม อักษรวิธีของภาษาพม่านั้น มีความคล้ายคลึงกับอักษรวิธีของภาษาไทย โดยเฉพาะอักษรแทนพยัญชนะและสระ แต่ที่ต่างออกไปคือการ วางรูปวรรณยุกต์ ภาษาพม่าจะวางรูปวรรณยุกต์ไว้ท้ายคำ ในขณะที่ภาษาไทยจะวางไว้ เหนือคำ นอกจากนี้ ภาษาพม่ายังมีการใช้พยัญชนะกำกับด้วยตัวการันต์ในคำแบบพยางค์ ปิดแบบสระนาสิกและสระกัก

สัทศาสตร์ภาษาพม่า

วิธีช นิยมธรรม

วรรณกะ	က	ခ	ဂ	ဃ	င
	k	kh	g	g	ng
	ဂ	ခ	က	ဃ	င
วรรณจะ	စ	ဆ	ဇ	ည	ဉ
	s	sh	z	z	ny
	ဆ	ဆ	ဆ	ည	ည
วรรณฎะ	တ	ထ	ဒ	ဗ	ဏ
	t	th	d	d	n
	တ	ထ	ဒ	ဗ	ဏ
วรรณดะ	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
	t	th	d	d	n
	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
วรรณปะ	ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
	p	ph	b	b	m
	ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
เศษวรรณ	ယ	ရ	လ	ဝ	ဃ
	y	y	l	w	θ
	ယ	ရ	လ	ဝ	ဃ
		ဟ	လ	အ	
		ဟ	လ	အ	
		ဟ	လ	အ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 สรุปสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศพม่า

Aung Aung (2556) สรุปใน Promoting Democracy in Myanmar: Political Party Capacity Building ว่า ประชาธิปไตยในพม่าได้เริ่มอย่างเป็นทางการในเดือนมีนาคม 2011 การพัฒนาการเมืองโดยศักยภาพของพรรคการเมืองมีค่อนข้างต่ำ เนื่องจากความร่วมมือและความเข้าใจร่วมในพรรคการเมืองต่าง ๆ มีจุดอ่อนทำให้ประชาชนหมดความไว้วางใจต่อศักยภาพของพรรคการเมืองที่จะพัฒนาประเทศพม่าไปสู่ประเทศที่สันติร่วมกันและก้าวหน้าจากประวัติศาสตร์การเมืองพม่าที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงบทบาทของพรรคการเมืองท่ามกลางความขัดแย้งซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ช่วงคือ ระหว่างปี ค.ศ. 1948 – 1962, ค.ศ. 1962 – 1988, ค.ศ. 1988 – 2011 และ ค.ศ. 2011 – ปัจจุบัน (2013) เป็นความ ขัดแย้งที่ปราศจากวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องที่มีผลต่อการเมืองพมานั้นประกอบไปด้วย บทบาทของประธานาธิบดี ผู้นำ พรรค สันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย พรรคการเมืองต่าง ๆ กลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธ กลุ่มนักศึกษารุ่นที่ร่วมเหตุการณ์ ปี ค.ศ. 1988 ประชาชน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และกองทัพ ปัจจุบันพรรคการเมืองในพม่ามีจำนวน 54 พรรคแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่

1. พรรค Union Solidarity and Development Party (USDP) พรรครัฐบาลในปัจจุบัน
2. พรรคสันนิบาตแห่งชาติ (NLD) พรรคฝ่ายค้านหลัก
3. พรรคเล็ก ๆ จำนวน 19 พรรค นำโดยคนพม่าซึ่งเป็นชนชาติหลักของประเทศ และ
4. พรรคของชนชาติพันธุ์กลุ่มเล็ก ๆ จำนวน 33 พรรค

และได้ทำการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของพรรคการเมืองและได้จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาความ เข้มแข็งของพรรคการเมือง

Ian Holliday (2553) ได้เขียนบทความเรื่อง Voting and Violence in Myanmar: Nation Building for a Transition to Democracy ในหนังสือ Burma or Myanmar? The Struggle for National Identity กล่าวถึง กระบวนการทำให้เป็นประชาธิปไตยในพม่า แบ่ง ออกเป็น 2 ช่วง คือ

1. ยุคแรก ทศวรรษที่ 1960s เป็นการเมืองแบบชาตินิยม นายพลเนวิน ยึดอำนาจการปกครอง โดยการรัฐประหารแบบไม่เสียเลือดเนื้อเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 1962 ในรูปสภาปฏิวัติที่เป็นพรรคสังคมนิยมพม่า แบบพรรคการเมืองพรรคเดียว

2. ยุคที่สอง เป็นการเคลื่อนไหวระดับชาติเพื่อปฏิรูปทางการเมือง การลุกฮือขึ้นที่เรียกว่า เลขแปดสี่ ตัวในวันที่ 8 เดือน 8 ปี ค.ศ. 1988 ต่อมาในวันที่ 18 กันยายน 1988 กองทัพชาตินิยมพม่า (Tatmadaw) ยกเลิกพรรคสังคมนิยมพม่าและจัดตั้งสภา (SLORC) นำโดยนายพล ซอ หม่อง ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 1990 ผลปรากฏว่าพรรคสันนิบาตแห่งชาติ (NLD) ชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น แต่ไม่มี โอกาสตั้งรัฐบาล อย่างไรก็ตาม การท ทำให้เป็นประชาธิปไตยในยุคที่ 2 ช่วยพัฒนาประชาสังคม และ ขับเคลื่อนมวลมหาประชาชนในเขตเมืองทั่วประเทศ รวมทั้งการเกิดพรรคการเมืองมากกว่า 200 พรรคและใน วันที่ 9 มกราคม 1993 มีการจัดประชุมระดับชาติเพื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แต่ก็ไม่มีควมก้าวหน้ามากเท่าที่ควร ต่อมาในเดือนสิงหาคม 2003 การทำให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นประชาธิปไตยได้เริ่มขึ้นอีกครั้งเมื่อมีการเสนอแผนพัฒนา ประชาธิปไตย 7 ข้อ (Seven-point road map to Democracy) ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2008 มีการลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สภา SPDC ประกาศจัดให้มีการเลือกตั้งกำหนดไว้ในปี ค.ศ. 2010 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เป็น “ประเทศที่เฟื่องฟูประชาธิปไตยอย่างสันติ ทันทสมัย พัฒนา และมี วินัย”

Kyaw Yin Hlaing (2552) เขียนบทความเรื่อง “ASEAN’s Pariah: Insecurity and Autocracy in Myanmar (Burma)” มองความสัมพันธ์ระหว่างพม่ากับอาเซียนว่า การที่ประชาคมอาเซียนตอบรับ การ เป็นสมาชิกอาเซียนของพม่าในปี ค.ศ. 1997 ด้วยเหตุผลในมุมมองของอดีต เลขานุการอาเซียน 5 ข้อได้แก่

- 1) พม่าตั้งอยู่ในภูมิภาคอาเซียนตามหลักภูมิศาสตร์
- 2) เดิมพม่ามีทัศนคติเป็นประเทศเป็นกลาง ดังนั้นการเข้าร่วมอาเซียนก็เพื่อความเป็นกลาง
- 3) พม่าเป็นประเทศขนาดใหญ่และตั้งอยู่ระหว่างประเทศจีน ไทย อินเดีย บังกลาเทศ และ ลาว จึงเป็นประเทศสำคัญต่อความมั่นคงทางการเมืองของภูมิภาคนี้
- 4) พม่าตั้งอยู่ในดินแดนสามเหลี่ยมทองคำเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญ
- 5) การเข้าร่วมสมาคมอาเซียนช่วยเพิ่มโอกาสให้ประเทศ ปรับนโยบายภายในประเทศและมุ่งสู่ความร่วมมือของความเป็นชาติ และเน้นบทบาทของอาเซียนที่มีต่อพม่า (เสาวภา งามประมวญ, 2558 หน้า 2007) ซึ่งควรดำเนินการดังต่อไปนี้ต่อพม่า

1. บรรดาประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนควรชักจูงให้รัฐบาลทหารพม่าให้ทำการนิรโทษกรรม นักโทษการเมืองและนักกิจกรรมทางการเมืองที่ลี้ภัยอยู่ต่างประเทศให้สามารถกลับเข้าประเทศ เพื่อสามารถทำ การเตรียมการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 2010

2. บรรดาประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนควรทราฐบาลทหารพม่าว่า บทบาทของ ผู้กระทำ / ผู้แสดงนอกภาครัฐ (Non-state Actors) ในระบบประชาธิปไตยแบบมีวินัย (Disciplined Democracy) ควรมี ลักษณะอย่างไร

3. บรรดาประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนควรกระตุ้นให้รัฐบาลทหารพม่ากำหนดบทบาท ที่เป็นทางการของนางองซาน ซูจี และนักกิจกรรมทางการเมืองคนอื่น ๆ ในกระบวนการทางการเมือง ของประเทศพม่า

4. บรรดาประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนควรกระตุ้นให้ประเทศจีนอำนวยความสะดวกให้เกิดการ เปลี่ยน ผ่านทางการเมืองในพม่า โดยให้ความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในประชาคมอาเซียน

5. บรรดาประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนควรสนับสนุนให้เกิดการเติบโตของภาคประชา สังคมด้วย การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนในพม่าและในประเทศต่าง ๆ ใน ภูมิภาคอาเซียน

ที่มา : Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ
ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2560 ISSN 1906 - 3431

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลการออกแบบ

3.1 ตัวอักษรวิจิตร คือ

คำว่าอักษรวิจิตรในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Calligraphy” ซึ่งมีรากมาจากภาษากรีก ที่ประกอบด้วยสองคำคือ κάλλος (ความงาม) และ γράφω (การเขียน) นับเป็นร่องรอยสำคัญที่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์รู้จักการออกแบบอักษรวิจิตรมานานและปรากฏให้เห็นในแทบทุกวัฒนธรรมของมนุษย์ที่มีการพัฒนาตัวอักษร

ตัวอย่างเช่นอารยธรรมจีนที่มีพัฒนาการของอักษรวิจิตรมาอย่างยาวนาน แทบจะพร้อมกับการที่ชาวจีนเริ่มใช้พู่กันเป็นวัสดุในการเขียนอักษรจีน ซึ่งย้อนกลับไปได้ราว 200 ปีก่อนคริสตกาล ด้วยลักษณะเฉพาะของอักษรจีนที่พัฒนาขึ้นมาจากอักษรภาพ ทำให้การเขียนภาษาจีนคล้ายกับการวาดภาพที่เอื้อต่อการออกแบบให้สวยงามได้ การฝึกคัดตัวอักษรจีนจึงกลายมาเป็นกิจกรรมยามว่างอย่างหนึ่งในกลุ่มชนชั้นสูงที่มีการศึกษามาแต่อดีต

ขณะที่ในโลกตะวันตก การออกแบบตัวอักษรก็มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในยุคกลางของยุโรปที่การออกแบบและการเขียนอักษรวิจิตรมีความเฟื่องฟูเป็นอย่างมากจากการคัดลอกพระคัมภีร์ในคริสต์ศาสนา โดยกลุ่มนักบวชจะค่อย ๆ คัดลอกข้อความจากพระคัมภีร์อย่างพิถีพิถันด้วยตัวอักษรและภาพประกอบที่งดงาม ถือเป็นกิจกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ของเหล่าผู้ศรัทธา

กระทั่งความสำเร็จของการคิดค้นแทนพิมพ์ในช่วงศตวรรษที่ 15 ทำให้สิ่งพิมพ์สามารถผลิตได้เป็นจำนวนมากและง่ายตายยิ่งขึ้น การคัดลอกด้วยลายมือจึงหมดความจำเป็นลงไป แต่การเขียนก็ยังคงมีความสำคัญและมีการพัฒนารูปแบบอักษรสำหรับการเขียนที่สวยงามขึ้นมากมาย อย่างรูปแบบการเขียนตัวเขียนในภาษาอังกฤษที่เรียกว่า Copperplate Script ก็มีการฝึกหัดและนำไปใช้กันอย่างแพร่หลายทั้งในชีวิตประจำวันและการเขียนในฐานะงานอดิเรก

การออกแบบอักษรวิจิตรเป็นทักษะที่หลอมรวมศาสตร์ถึงสามประการเข้าไว้ด้วยกัน ได้แก่ ความรู้ด้านวิจิตรศิลป์หรือการสร้างผลงานศิลปะที่คำนึงถึงสุนทรียะหรือความงดงามมากกว่าประโยชน์ใช้สอย ขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทักษะในการสร้างงานฝีมืออย่างมากในการขีดเขียน เพื่อกำหนดรูปแบบอักษรให้งดงามตามต้องการ และสิ่งสุดท้ายคือความรู้ในเชิงวรรณศิลป์ เพราะความงามของตัวอักษรที่มาพร้อมกับข้อความที่เปี่ยมสุนทรียภาพทางภาษา ย่อมนับเป็นผลงานอักษรวิจิตรที่สมบูรณ์แบบ

และแน่นอนว่าจุดเริ่มต้นของการออกแบบอักษรวิจิตรอยู่ที่การเขียน ด้วยอุปกรณ์ง่าย ๆ อย่างดินสอหรือปากกาและกระดาษสักแผ่นก็สามารถเริ่มเขียนได้แล้ว แต่การออกแบบอักษรวิจิตรในระดับที่สูงขึ้นสำหรับการเขียนบางประเภทอาจจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เฉพาะ เช่น ปากกาหมึกซึมหรือพู่กัน และยังอาจต้องหาแหล่งเรียนรู้หรือขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเขียนในด้านต่าง ๆ เช่น การหมุนข้อมือหรือองศาในการกวัดปากกา

แต่ในปัจจุบันความรู้เกี่ยวกับการเขียนและการออกแบบอักษรวิจิตรนั้นมียุ่มาหลาย ซึ่งผู้สนใจสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา นอกจากนี้ ด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ายังทำให้การออกแบบอักษรวิจิตรไม่จำกัดอยู่บนแผ่นกระดาษอีกต่อไป แต่มีแอปพลิเคชันมากมายที่

ออกแบบมาสำหรับผู้รักอักษรวิจิตรโดยเฉพาะ อย่างเช่น Calligraphy, Calligraphy Handbook และ Tayasui Calligraphy รวมถึงแอปพลิเคชันออกแบบงานศิลปะทั้งหลายที่สามารถใช้เป็นกระดาษแผ่นใหญ่ให้เราใส่ไอเดียการออกแบบอักษรวิจิตรได้แบบไม่จำกัด

การออกแบบอักษรวิจิตรเป็นงานอดิเรกยังเหมาะสมกับคนทุกเพศทุกวัย แม้ว่าจะคล้ายกับการคัดลายมือที่เป็นความพยายามฝึกฝนในการเขียนตัวอักษรให้ออกมาได้สวยงาม แต่อักษรวิจิตรยังเปิดโอกาสสำหรับการออกแบบตัวอักษรในรูปแบบใหม่ ๆ ที่แปลกตาโดยไม่จำเป็นต้องตรงตามแบบฉบับ ในแง่นี้การออกแบบอักษรวิจิตรจึงไม่ต่างจากการสร้างงานศิลปะที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และพลังแห่งการเรียนรู้สิ่งใหม่

ที่มา : https://www.creativethailand.org/view/article-read?article_id=33668

3.2 ประเภทของตัวอักษรวิจิตร

การวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ทั้งหมดของการประดิษฐ์ตัวอักษรและทุกประเภทเป็นสิ่งที่แทบจะเป็นไปไม่ได้เลย ความท้าทายที่ต้องใช้เวลาเป็นพันหน้าจึงจะถือว่าครอบคลุม นับตั้งแต่อารยธรรมเริ่มรุ่งเรืองนั้น ทุก ๆ ชุมชนมีรูปแบบการเขียนพู่กันที่แตกต่างกันไป ซึ่งทั้งหมดนี้เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างความจำเป็นและความปรารถนาที่จะสร้างสรรค์ ทั้งหมดมีสไตล์และเครื่องมือที่ใช้ต่างกัน นักประดิษฐ์ตัวอักษรต่างตระหนักดีถึงบรรพบุรุษและมีบทบาทสำคัญในการประดิษฐ์ตัวอักษรร่วมสมัยซึ่งหล่อหลอมมาจากมรดกสร้างสรรค์อันยาวนาน อันที่จริง การเลียนแบบลายมือที่มีในประวัติศาสตร์เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับในความสำเร็จในการประดิษฐ์ตัวอักษรในวงกว้าง การเรียนรู้วิธีการเขียนในรูปแบบประวัติศาสตร์เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการฝึกหัดทั้งมือและตา ควรสังเกตว่าการคัดลอกลายมือโบราณเพียงอย่างเดียวไม่ได้แสดงถึงจุดประสงค์ที่สร้างสรรค์ของการเขียนพู่กัน อย่างไรก็ตามมันให้ทั้งจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับผู้เริ่มต้นและแบบฝึกหัดที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าผู้เชี่ยวชาญหลายคนยอมรับว่าการประดิษฐ์ตัวอักษรสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทกว้างๆ ได้แก่

1. ตัวอักษรวิจิตรตะวันตก
2. ตัวอักษรวิจิตรเอเชียตะวันออก
3. ตัวอักษรวิจิตรเอเชียใต้
4. ตัวอักษรวิจิตรแบบอิสลาม

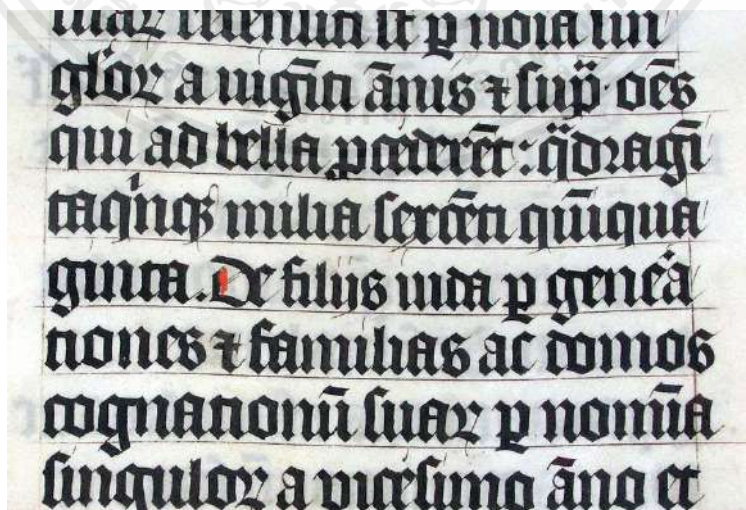
3.2.1 การเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบตะวันตก

การประดิษฐ์ตัวอักษรแบบตะวันตกเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 10 และยังคงมีวิวัฒนาการมาจนถึงทุกวันนี้ เป็นที่รู้จักจากกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดในการเขียนและรูปทรงเรขาคณิต รูปแบบที่เป็นที่นิยมนี้เป็นหนึ่งในตัวอย่างที่โดดเด่นที่สุดของศิลปะการเขียนฟุ้งกัน การใช้อักษรตะวันตกที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดคืออักษรละตินซึ่งผ่านการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่หลายศตวรรษ เมื่อราชวงศ์ที่ปกครองเปลี่ยนตำแหน่ง ในยุคเรอเนซองส์เป็นหนึ่งในช่วงเวลาสำคัญของสไตล์นี้เช่นเดียวกับ Batarde ในศตวรรษที่ 17 และสคริปต์ภาษาอังกฤษอายุน้อยกว่าร้อยปี การประดิษฐ์ตัวอักษรประเภทต่าง ๆ ต้องการเครื่องมือที่แตกต่างกัน ตามเนื้อผ้า เครื่องมือของ Western Calligraphy จะประกอบด้วยปากกาลูกกานหรือหัวกลม ฟุ้งกัน หมึกน้ำ กระดาษหรือแผ่นหนังคุณภาพสูง มีดสำหรับลอกงานและแม่แบบ

ภาพ 3.1 ภาพการเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบตะวันตกด้วยปากกาคอแรงแ้ง แบบจุ่มหมึก

ที่มา : <https://www.johnstevensdesign.com/calligraphy>

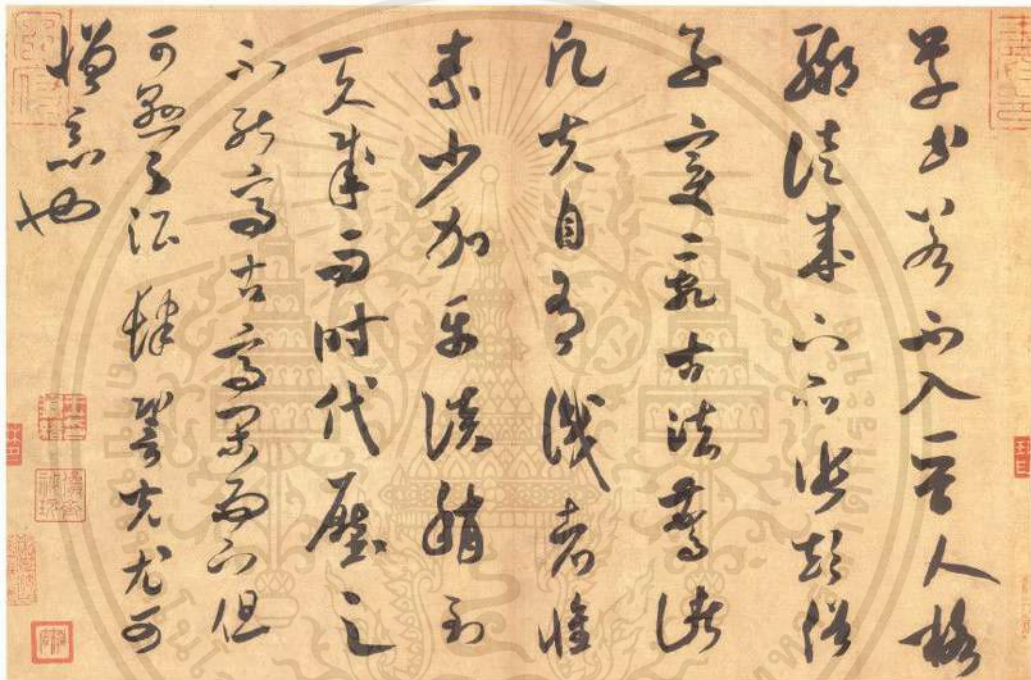
ภาพ 3.2 ภาพการเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบตะวันตกด้วยปากกาหัวตัดนิป แบบจุ่มหมึก

Malmesbury Bible ที่มา : [wikimedia.org](https://www.wikimedia.org)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 ตัวอักษรวิจิตรเอเชียตะวันออก

ลักษณะเฉพาะของตัวอักษรนี้ครอบคลุมถึงการเขียนพู่กันของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี
 ทูกราชวงศ์ที่ปกครองดินแดนเหล่านี้มีเทคนิคการประดิษฐ์ตัวอักษรและภาพที่แตกต่างกันไป รูปแบบ
 นี้เป็นที่จดจำได้ง่ายเนื่องจากไม่ยากที่จะแยกแยะสัญลักษณ์ตะวันออกที่มีความหมายของคำทั้งหมด
 ต้นฉบับของเอเชียนั้นสั้นกว่าที่พบในดินแดนตะวันตกมาก การประดิษฐ์ตัวอักษรเอเชียตะวันออกมี
 คุณค่าในฐานะมรดกที่สำคัญมากในประเทศที่ให้ความสำคัญและเคารพ ต้องใช้ความทุ่มเท ความ
 พยายามอย่างมากเพื่อให้แน่ใจว่าเทคนิคการเขียนพู่กันในท้องถิ่นนั้นได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดี ช่าง
 เขียนพู่กันชาวเอเชียตะวันออกใช้ที่ทับกระดาษและแผ่นรองโต๊ะข้างอุปกรณ์เขียนแบบทั่วไป

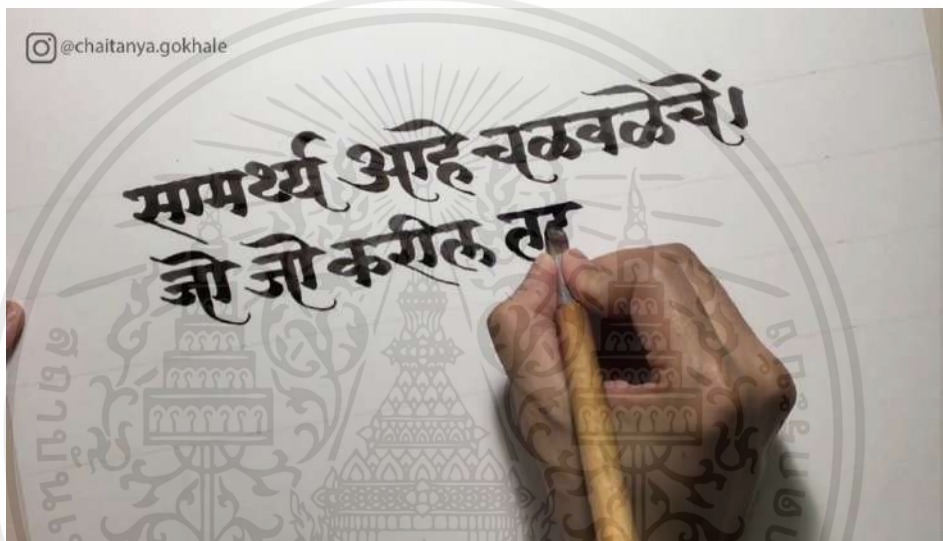

ภาพ 3.3 การเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบเอเชียตะวันออก (จีน) โดยใช้พู่กันและหมึก

ที่มา : www.9610.com

3.2.3 ตัวอักษรวิจิตรเอเชียใต้

ตัวอักษรวิจิตรเอเชียใต้ การเขียนรูปแบบนี้รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากดินแดนของ อินเดีย เนปาล และทิเบต ต้นฉบับเหล่านี้ถูกใช้อย่างแพร่หลายเพื่อจุดประสงค์ทางพุทธศาสนาและทางโลกต่างๆ และอาจเห็นได้ว่าถูกใช้ในหลายกรณี เริ่มตั้งแต่กอลีสวดมนต์ไปจนถึงจดหมายของทะเลลามะด้วยตัวอย่างบางส่วนที่ย้อนกลับไปที่ยุโรปในหิน งานเขียนฟู่กันของเอเชียใต้สามารถอธิบายได้ว่าเป็นวิธีการเขียนตัวอักษรที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่เคยค้นพบ การประดิษฐ์ตัวอักษรของอินเดียมีอิทธิพลมากที่สุดในสามวิธีและมีการใช้วิธีการที่แปลกใหม่มากมายตลอดการเปลี่ยนแปลงที่ผ่านกาลเวลา เช่น โคลนเผา ใบปาล์มรมควัน ทองแดงและเปลือกต้นเบิร์ช

ภาพ 3.4 การเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบเอเชียใต้ (Devanagari Calligraphy)

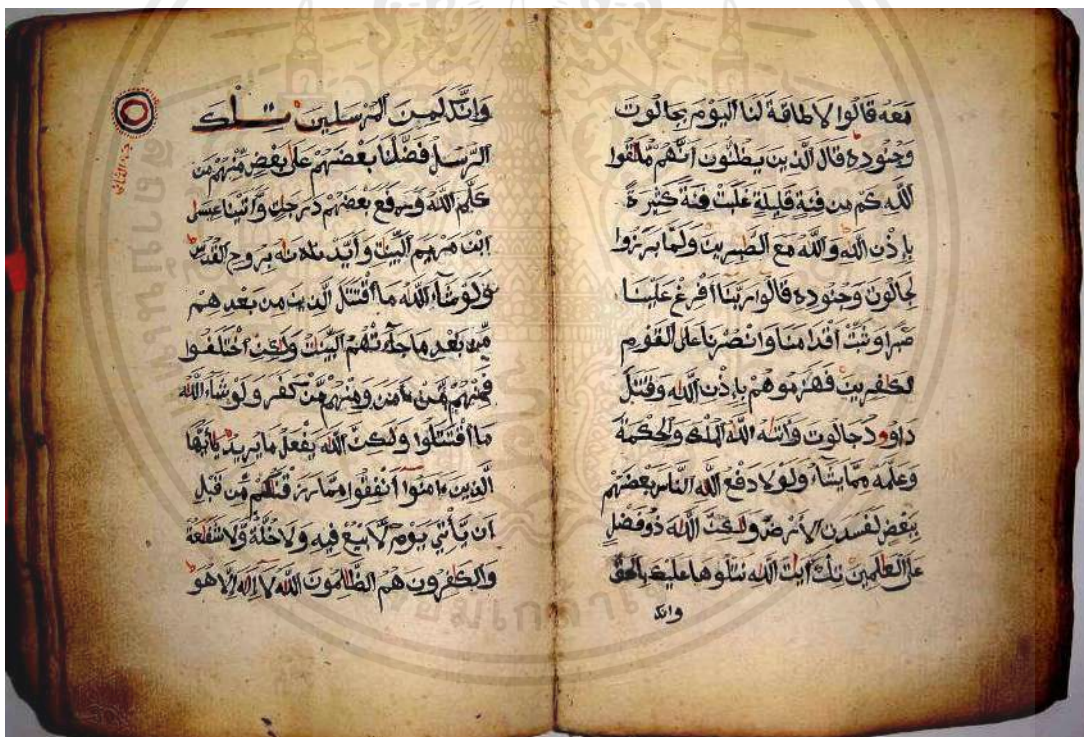
โดยใช้ปากกาหัวตัดจุ่มหมึก

ที่มา : Chaitanya Gokhale Calligraphy

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.4 ตัวอักษรวิจิตรแบบอิสลาม

การประดิษฐ์ตัวอักษรอิสลามรูปแบบนี้สามารถพบได้ในองค์ประกอบสำคัญของศิลปะอิสลาม ใช้รูปแบบทางเรขาคณิตที่เป็นเอกลักษณ์ และตัวอย่างที่ดีที่สุดที่สามารถพบได้คือ บนผนังมัสยิด การประดิษฐ์ตัวอักษรอิสลามถือเป็นตัวอย่างที่สวยงามที่สุดของการเขียนตัวอักษรโดยหลาย ๆ คน และมีการพัฒนาไปพร้อมกับความก้าวหน้าของศาสนาและภาษาอาหรับ มีข้อสังเกตว่าชาวมุสลิมมองว่าการประดิษฐ์ตัวอักษรเป็นการแสดงออกทางศิลปะแบบสูงสุดเนื่องจากเป็นวิธีการสื่อสารกับโลกแห่งจิตวิญญาณที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ยุคออกโตมันถือเป็นจุดสูงสุดของการพัฒนาการเขียนพู่กันอิสลาม เนื่องจากลักษณะต่างๆ ของตัวอักษรไม่ได้เปลี่ยนแปลงตั้งแต่นั้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแวดวงอนุรักษ์นิยมของสังคม อย่างไรก็ตาม ในยุคปัจจุบันมีการดัดแปลงตัวอักษรแบบดั้งเดิมมากมาย ส่งผลให้เกิดการประดิษฐ์ตัวอักษรภาษาอาหรับร่วมสมัยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ภาพ 3.5 การเขียนตัวอักษรวิจิตรแบบอิสลาม (การเขียนแบบชูดาน)

ที่มา : <https://www.widewalls.ch/magazine/what-is-calligraphy>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ตัวอักษรวิจิตรภาษาไทย

ตัวอักษรของไทยนั้นมีแบบของตัวอักษรมีชื่อเรียกตามยุคสมัยและชื่อเรียกตามแต่ละพื้นที่ เช่น ภาคเหนือ จะเรียกว่า ‘อักษรล้านนา’ หรือ ‘ตัวเมือง’ ตามชื่ออาณาจักรล้านนา ส่วนภาคกลาง จะแบ่งตัวอักษรเป็น 4 ยุคคือ สุโขทัย ออยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ แต่ละยุคก็มีชื่อเรียกตัวอักษรแตกต่างกันไป

ตัวอักษรของสุโขทัยเรียกว่า ‘ลายสือไทย’ ที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นผู้ประดิษฐ์ ตัวอักษรจะอ้วนกว่ายุคอื่นหน่อย ถัดมาตัวอักษรสมัยอยุธยาเรียกว่า ‘ตัวไทยย่อ’ เอกลักษณ์คือ ตัวหนังสือจะเอียง ส่วนสมัยธนบุรีจะคล้ายตัวหนังสือของอยุธยาตอนปลาย แต่จะอวบขึ้นมาหน่อย และตัวอักษรสมัยรัตนโกสินทร์จะเริ่มใกล้เคียงกับตัวอักษรไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือตัวหนังสือจะผอมกว่ายุคอื่นๆ

ภาพ 3.6 ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

ที่มา : Facebook Page อักษรร้อยวลีลิต

ส่วนตัวอักษรมาตรฐานที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้คือ ตัวหัวกลมแบบกระทรวงศึกษาธิการ และหัวเหลี่ยมหรือตัวอาลักษณ์ แต่สำหรับที่ใช้สอนหนังสือในโรงเรียนและการแข่งขันคัดลายมือระดับชาติจะเหลือแต่อักษรหัวกลมเป็นหลัก ซึ่งในบทนี้จะพูดถึงประเภทของตัวอักษรวิจิตรภาษาไทยที่เขียนด้วยปากกาหัวตัด ดังนี้

1. แบบบริบบิ้น
2. แบบอาลักษณ์
3. แบบไทยย่อ
4. แบบหัวบัวเอียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝึกคัดแบบอาลักษณ์ (ก-ฮ) และตัวเลขไทย

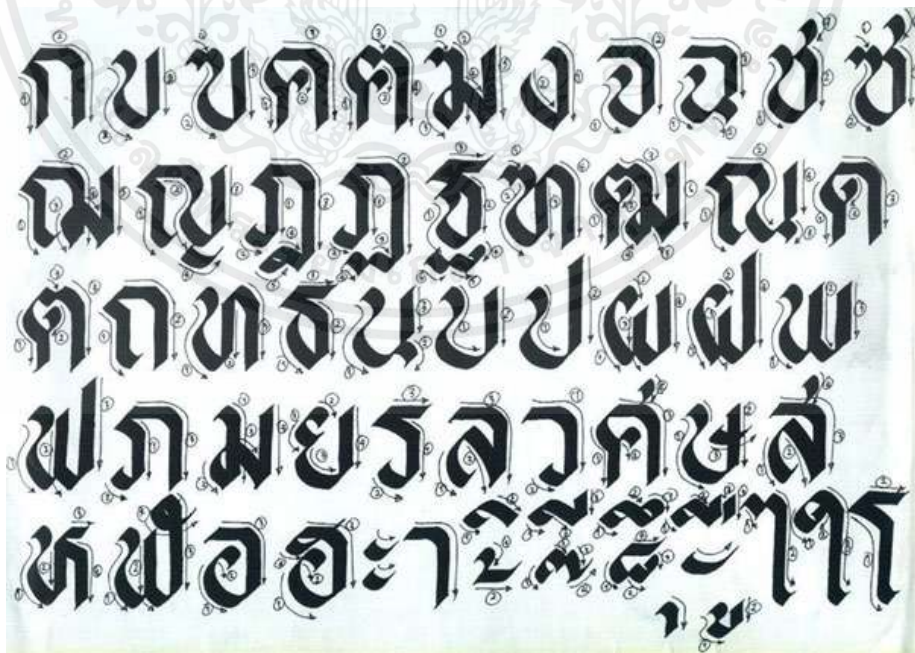
แบบอาลักษณ์

ก	ข	ช	ค	ค	ฅ	ง	จ	ฉ	ซ	ซ	
ฅ	ฅ	ฎ	ฎ	ฏ	ฏ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ
ท	ธ	น	บ	ป	ฝ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	
ย	ร	ล	ว	ค	ช	ล	ห	ฬ	อ	ฮ	
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐		

ตัวอักษรแบบอาลักษณ์

หรือเรียกว่าตัวอักษรแบบหัวบัว จะสังเกตเห็นว่าหัวอักษรแต่ละตัวจะเป็นวงรีคล้ายดอกบัวนั่นเอง เป็นตัวอักษรแบบคัดลายมือตัวบรรจง มีความประณีต สวยงาม เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทย ใช้เขียนเอกสารสำคัญทางราชการ และเหมาะที่จะนำไปใช้กับงานเขียนบัตรอวยพร บัตรเชิญ

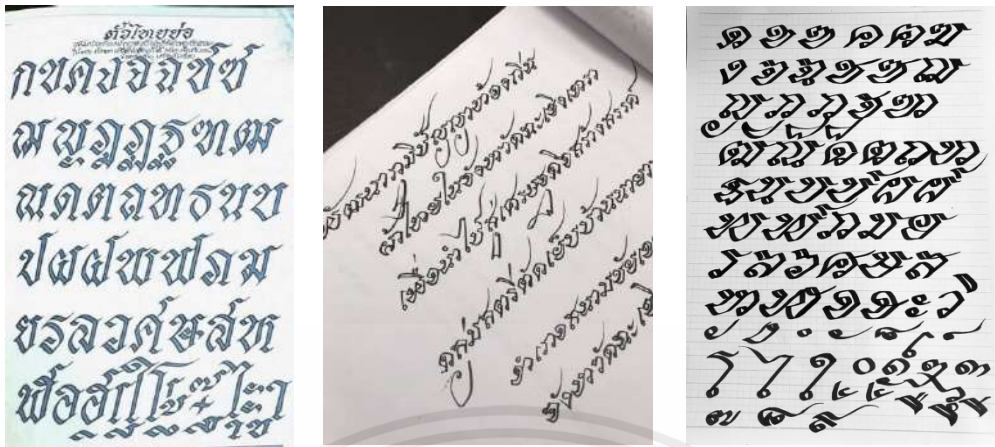
เกียรติบัตร และประกาศนียบัตร เป็นต้น

ภาพ 3.7 ตัวอักษรแบบริบบิ้น

ที่มา : Facebook Page อักษร ตัวเขียน โดย อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 3.8 ตัวอักษรแบบไทยย่อ

ที่มา : Facebook Page อักษร ตัวเขียน โดย อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์

ภาพ 3.9 ตัวอักษรแบบหัวบัวเอียง

ที่มา : Facebook Page อักษร ตัวเขียน โดย อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์

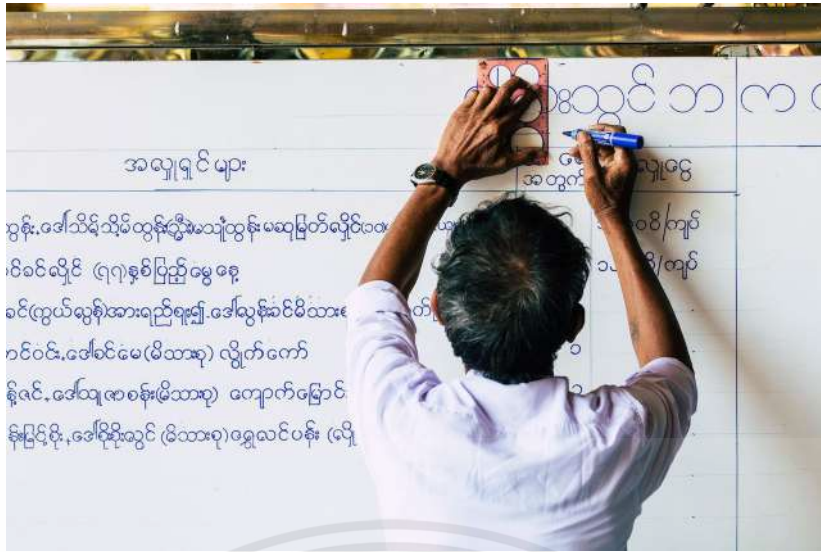
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 อักษรพม่า

ภาษาพม่าใช้ตัวอักษรพม่าซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มภาษาอินเดียนใต้ มีต้นกำเนิดมาจากตัวอักษรพราหมีโบราณ ตัวอักษรในกลุ่มภาษาอินเดียนใต้มีลักษณะโค้งมนเหมือนกัน แต่ตัวอักษรพม่าโค้งมนมากที่สุด ตัวอักษรเหล่านี้พัฒนามาจากตัวอักษรเขียนที่เป็นวงกลมและหนา มีด้านล่างเป็นแบน ซึ่งเรียกว่า "ตัวอักษรเมลิคมะขาม" ตัวอักษรพม่าเริ่มใช้ตั้งแต่ปี 1113 บนศูนย์รวมปราสาทโบราณในเมืองพากาน (ตอนนี้เป็นเมืองปากัน) ในภายหลังชนชาติพม่า (บรมราชวงศ์พม่า) และภาษาพม่าเข้ามาเป็นภาษาหลักในประเทศพม่า

ตัวอักษรพม่าใช้เพื่อเขียนภาษาพม่าทั่วประเทศ และมีรูปแบบที่ปรับเปลี่ยนมาใช้สำหรับภาษามอญรุ่นใหม่ รวมถึงภาษาชาวเขมร ภาษากะเหรี่ยง และภาษาของชนเผ่าชนน้อยอื่น ๆ ที่พบเจอในบางพื้นที่ของประเทศไทย ศรีลังกา ลาว และกัมพูชา ประมาณ 42 ล้านคนใช้ตัวอักษรพม่าหรือรุ่นปรับเปลี่ยนต่าง ๆ ตัวอักษรพม่ายังใช้เพื่อเขียนพระไตรปิฎกภาษาบาลีในพุทธศาสนาทวารวดี พระไตรปิฎกนี้มักถูกคัดลอกโดยพระธรรมนุญ โดยนำบทต่าง ๆ มาประกอบเป็นหนังสือเรียกว่า "กัมมาวาจ" ในปี 1868 กษัตริย์มินดอนมิน จึงได้มอบหนังสือพระไตรปิฎกเหล่านี้ไปขึ้นบนแผ่นหินหรือหลุมพระสังฆราช 729 องค์ โดยแต่ละองค์มีความสูง 5 ฟุต แล้วติดตั้งไว้ในสุสานของตน ซึ่งถูกเรียกว่า "หนังสือใหญ่ที่สุดในโลก" และตัวอักษรพม่าเผชิญกับความท้าทายในยุคดิจิทัล เนื่องจากในช่วงรัฐบาลขบวนการทหาร ระบบตัวอักษร Zawgyi ที่เป็นฟรีแวร์ได้เข้ามาครอบงำตลาดในพม่า ในขณะที่โลกทั้งหลายใช้ระบบ Unicode ตัวอักษรเหล่านี้ใช้รหัสที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ผลการค้นหาออนไลน์ไม่สมบูรณ์และการแสดงผลตัวอักษรผิดพลาด แต่ระบบ Zawgyi ถูกกำหนดไว้ในโทรศัพท์และเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ขายในประเทศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเพิ่มเติมอีกหนึ่งอย่างคือ Zawgyi ไม่สามารถรองรับภาษาล้านนา กะเหรี่ยง และภาษาของชนเผ่าชนน้อยอื่น ๆ ที่รวมอยู่ใน Unicode ซึ่งปัญหานี้มีความซับซ้อนเหมือนกันในประเทศกัมพูชา แต่ได้แก้ไขด้วยกฎหมายที่รัฐบาลกำหนด

วิธีการใช้ภาษาพม่าคล้ายกับภาษาอินเดียนทั้งในภาคเหนือและใต้ ภาษาพม่าเป็นอนุจิต้านบนมีอักษรพยัญชนะทั้งหมด 33 ตัว โดยแต่ละตัวมีสระเสียงเดียวกันคือ a นอกจากนี้ เนื่องจากภาษาพม่าเป็นภาษาที่มีโทเน ซิโนไทเบต อย่างไรก็ตาม และระบบการเขียนน่าจะยืมมาจากภาษามอนซึ่งไม่มีโทเน ระบบการเขียนยังต้องการสัญลักษณ์เพิ่มเติมอีก 17 ตัวเพื่อจับความเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในเสียงสระ แม้ว่าข้อความจะอ่านจากซ้ายไปขวา การเขียนคำอาจเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายปากกาในทุกทิศทาง เนื่องจากสัญลักษณ์ถูกวางเหนือ ใต้ และทางด้านข้างของพยัญชนะ หรือสัญลักษณ์อาจครอบคลุมพยัญชนะเต็มที่เกิดขึ้นจะทำให้เสียงของพยัญชนะเปลี่ยนไป เช่น เปลี่ยน k เป็น kr สัญลักษณ์ก็จะถูกวางตำแหน่งขึ้นอยู่กับพยัญชนะอื่น ๆ ที่ถูกผสมเข้าด้วยกันในสแต็กแนวตั้งเมื่อไม่มีสระคั่น สำหรับเด็กคนใหม่เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับระบบที่ซับซ้อนนี้ผ่านรูปร่างที่ง่ายที่สุดคือ ตัวอักษร wa ที่เป็นวงกลมเล็กน้อยนี้เอง ซึ่งจะเป็พื้นฐานของพยัญชนะเกือบทั้งหมด นักเขียนต้องถูกสอนให้ถือปากกาในทิศทางแนวตั้งอย่างสมบูรณ์และอาจใช้วงเวียนเพื่อสร้างวงกลมที่ไม่มีตำหนิ นานมานับหลายสิบปีแล้ว งานเขียนต้องทำบนใบมะพร้าวธรรมดาแทนกระดาษและวัดจะสร้างหนังสือบนใบมะพร้าว

ภาพ 3.10 ภาพการเขียนอักษรพม่าด้วยไม้บรรทัดและปากกาเมจิก
 ที่มา : <https://matadornetwork.com/read/5-beautiful-endangered-alphabets/>

ภาพ 3.11 ภาพการเขียนอักษรพม่าด้วยวงเวียนและฟู่กัน
 ที่มา : <https://hopscotchadoptions.wordpress.com/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิเคราะห์และสรุปข้อมูล

4.1 แนวคิดในการออกแบบ

จากการศึกษาข้อมูลด้านตัวอักษรวิจิตรและด้านอักษรวิทยาและด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและพม่า ไปจนถึงการฝึกเขียนตัวอักษรวิจิตรภาษาไทย-พม่าในรูปแบบดั้งเดิมและสร้างสรรค์แบบใหม่ ผ่านหนังสือ บทความ งานวิจัย และบทความออนไลน์ต่าง ๆ จึงเกิดเป็นแนวคิดในการออกแบบตัวอักษรวิจิตรภาษาไทยที่ได้อิทธิพลจากตัวอักษรพม่า การศึกษาข้อมูลทำให้พบว่าประเทศไทยและพม่ามีวัฒนธรรมที่ทั้งเหมือนกันมากและแตกต่างกันอย่างชัดเจน การอธิบายและสื่อสารออกมานั้นต้องใช้ความระมัดระวังเพราะสถานการณ์ระหว่างประเทศนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน แต่ก็มองข้ามไปไม่ได้เช่นกัน จึงได้นำประเด็นเหล่านี้มาสื่อสารโดยเน้นย้ำว่า ผลงานทั้งหมดนี้เป็นการแสดงผลมุมมองของ “บุคคลที่สาม” ที่มองเข้าไประหว่างปัญหาและสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะตัวผู้ศึกษานั้นไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของชาวพม่าทั้งหมดได้ และไม่สามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวแทนมุมมองคนไทยได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้แนวคิดในการออกแบบจึงได้รับแนวคิดของทฤษฎีมายาคติ ของโรลิ่งส์ บาร์ตส์ มาปรับใช้ ซึ่งทฤษฎีนี้มีจุดที่กล่าวถึงว่า อิทธิพลของภาษานั้นมีความสามารถที่ทั้งรวมกลุ่มคนและแบ่งแยกกลุ่มคนออกได้ กล่าวได้ว่าภาษานั้นมีอิทธิพลกับคนทุกกลุ่ม การสร้างความเข้าใจ ภาพมุมมองของคนในสังคมผ่านข้อความหรือตัวอักษรนั้นจึงเป็นเรื่องซับซ้อนมาก

การออกแบบหนังสือตัวอักษรวิจิตรภาษาไทยที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาพม่าเล่มนี้จึงเป็นการนำเสนอเรื่องราวผ่านมุมมองของบุคคลที่สาม ทั้งเรื่องเล่า วัฒนธรรม และทัศนคติบางอย่างของสังคม นำเสนอออกมาในรูปแบบตัวอักษรวิจิตร และมีภาพประกอบเพื่ออธิบายแนวคิดเพิ่มเติม เพื่อเล่าเรื่องยากให้เข้าถึงง่ายกับทุกคน

4.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของหนังสือและการออกแบบตัวอักษรวิจิตรเล่มนี้คือ บุคคลทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี ไม่จำกัดเพศ โดยเป็นผู้ที่มีความสนใจในด้านการเขียนหรือออกแบบตัวอักษร มีความสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม สังคมและการเมือง

4.3 โจทย์ในการออกแบบ

หลังจากที่ได้สรุปข้อมูลทั้งหมดและวางแผนแนวคิดการออกแบบแล้ว จึงได้มีการทดลองเขียนตัวอักษรวิจิตร พร้อมกับดำเนินการออกแบบรูปเล่มและภาพประกอบเพื่อให้ผลงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์

4.4 เนื้อหาในการออกแบบ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทั้งหมด เนื้อหาของโครงการนี้จะมีทั้งหมด 3 ชนิดหลัก ได้แก่ การเขียนตัวอักษรวิจิตร ภาพประกอบ และรูปเล่มหนังสือ แบ่งแนวทางการคิดและออกแบบได้ ดังนี้

4.4.1 แนวทางการเขียนตัวอักษรวิจิตร

- 1) เขียนให้อ่านง่ายในภาษาไทย
- 2) หาความใหม่ในการเขียนตัวอักษรวิจิตร ไม่ใช่แค่การนำรูปร่างตัวอักษรมาหมุน
- 3) ต้องสื่อสารแนวคิด (concept) ผ่านตัวอักษรวิจิตรให้ได้
- 4) หากคำที่น่าสนใจและสามารถเล่าเรื่องได้มาเขียน

4.4.2 แนวทางการออกแบบภาพประกอบ

- 1) มีหน้าที่ขยายความจากตัวอักษรวิจิตร สร้างความเข้าใจมากขึ้น
- 2) สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา
- 3) ใช้สีและองค์ประกอบศิลป์ที่แสดงถึงอารมณ์งานที่ชัดเจน

4.4.3 แนวทางการออกแบบหนังสือ

- 1) เล่าเรื่องให้มีการเปรียบเทียบชัดเจน
- 2) เล่าเรื่องโดยเรียงลำดับจากความเบา-หนักของเนื้อหา
- 3) ออกแบบองค์ประกอบศิลป์ให้ดึงดูดและน่าสนใจ

4.5 แนวทางในการออกแบบ

ในการออกแบบตัวอักษรวิจิตร ภาพประกอบและหนังสือเล่มนี้ มีใจความสำคัญคือ ประเด็นของวัฒนธรรมที่ทับซ้อนของทั้งไทย – พม่า แม้เราจะมีภูมิประเทศที่มีชายแดนติดกันแต่ความเข้าใจร่วมกันระหว่างคนไทยกับชาวพม่าที่เข้ามาทำงานในไทย หรือความเข้าใจเดิม ๆ ของคนไทยต่อประเทศพม่านั้นก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจในหลายประเด็น จึงนำเสนอแนวทางที่แสดงถึงความทับซ้อนที่ยังคงมีจุดร่วมและจุดต่างกันชัดเจน

ภาพ 4.1 ภาพแนวทางการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การออกแบบและพัฒนาแบบร่าง

5.1 การเขียนตัวอักษรวิจิตร

5.1.1 การฝึกเขียนตัวอักษรวิจิตร

การฝึกเขียนตัวอักษรวิจิตรในเบื้องต้น ตัวผู้เขียนควรมีทักษะการเขียนตัวอักษรวิจิตรด้วยปากกาหัวตัดและปากกาคอแรงมาก่อนแล้ว การนำเนินการฝึกเขียนจึงเริ่มต้นที่ฝึกเขียนอักษรพม่า โดยใช้แบบฝึกหัดการฝึกเขียนพื้นฐานและมีอุปกรณ์ที่ใช้เขียนดังนี้

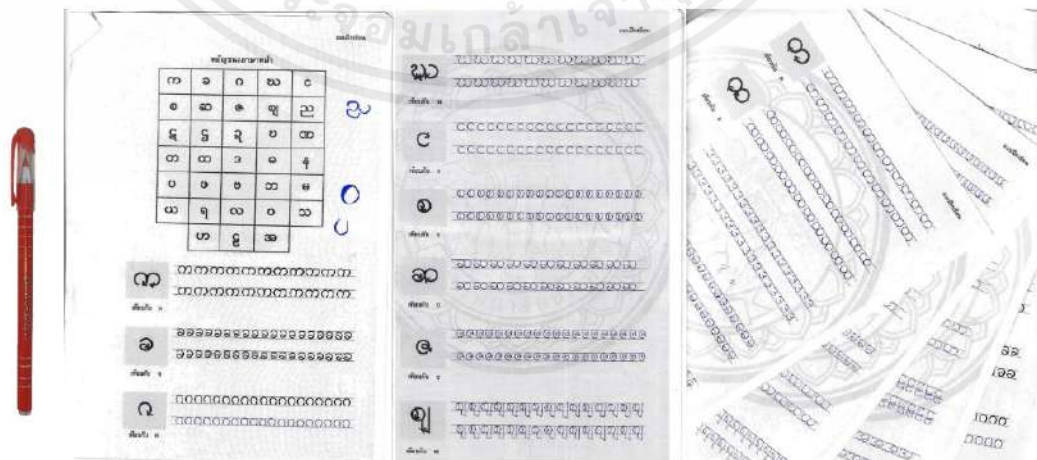

ภาพ 5.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองเขียนตัวอักษรวิจิตร

Thesis 2022

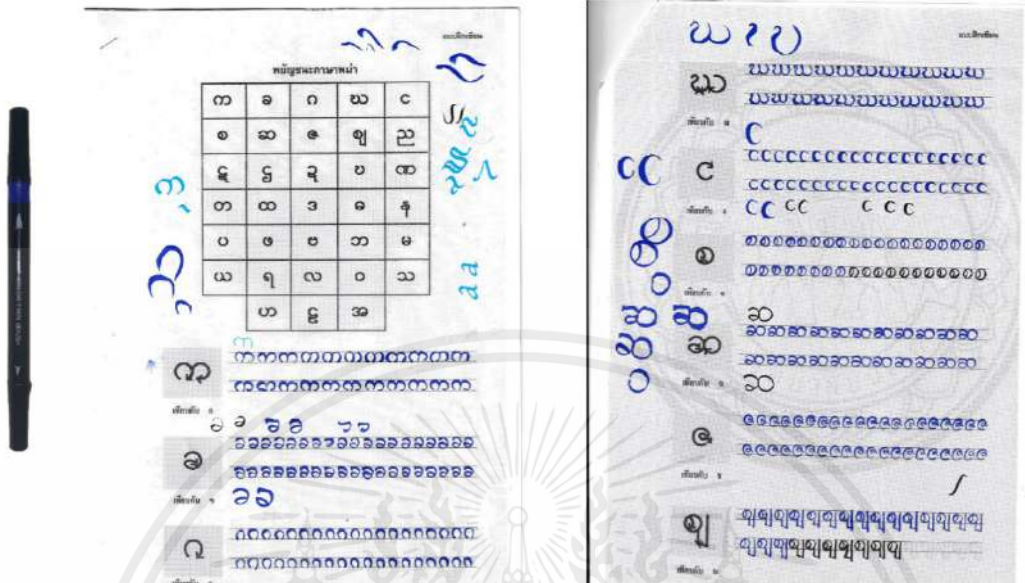
การทดลองเขียนแบบพื้นฐาน

62020261

ภาพ 5.2 การทดลองเขียนกับปากกาหมึกธรรมดา

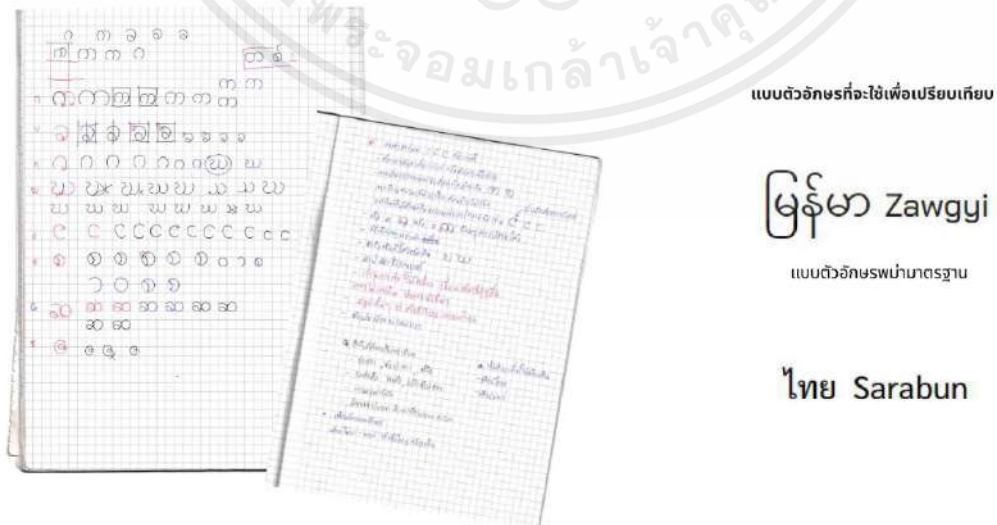
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.3 และ 5.4 การทดลองเขียนตัวอักษรพม่าด้วยปากกาหัวบรัช

5.1.2 การพัฒนาและสังเกตตัวอักษร

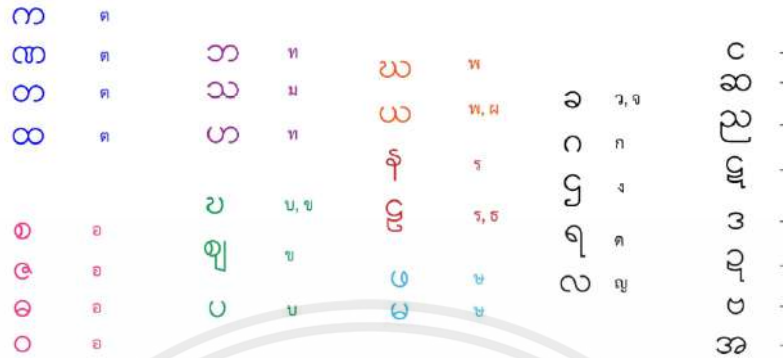
ในขั้นตอนต่อไปหลังจากได้หัดเขียนเบื้องต้นแล้วจึงได้มีการนำตัวอักษรมาเปรียบเทียบ หาความยาก - ง่ายในการเขียนอักษรพม่า ข้อสังเกตในการเขียนตัวอักษรแบบต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและความเคยชินการพัฒนาตัวอักษรไปสู่ขั้นตอนต่อไป

ภาพ 5.5 การเปรียบเทียบและสังเกตตัวอักษร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.8 การเปรียบเทียบและสังเกตตัวอักษร

บันทึกการทดลองเขียน 1 เดือนแรก

- เริ่มแรกตอนเขียน ใช้สมุดเส้นกริดหรือสมุดกราฟ ทำให้เขียนได้ไวมากกว่าเส้นบรรทัด
- การเขียนวงกลมตามเข็มนาฬิกาเป็นการเขียนที่ค่อนข้างไม่ถนัด เพราะผู้เขียนถนัดมือซ้าย
- แต่การเขียนตามเข็มนาฬิกามีข้อสังเกตคือ ทำให้เขียนวงกลมได้กลมกว่าเขียนแบบทวนเข็มนาฬิกา
- จุดเริ่มเขียนตัวอักษรจะมองศาที่ใกล้เคียงกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเขียนตัวอักษร

- ปากกา
- ลักษณะปากกา, หัวปากกา, ชนิดของหมึก, ขนาดด้านจับปากกา, น้ำหนัก, ความยาว
- กระดาษ
- ความหนาบางและชนิดของกระดาษที่มีผลกับหมึกปากกาและการลงน้ำหนักตอนเขียน
- ลักษณะการวางมือ
- มีพื้นที่กว้างพอสำหรับการวางมืออย่างถนัดหรือไม่, การหมุนข้อมือ
- ท่าที่นั่งที่เหมาะสมส่งผลต่อการเขียน
- ปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม
- แสง
- เสียงรบกวน

ปัญหาสำคัญที่พบ

- ตัวอักษรพม่ามีลักษณะโค้งกลม ในการคาดเดาเบื้องต้น ด้วยลักษณะตัวอักษรนี้อาจยากต่อการผสมผสานกับตัวอักษรไทยบางตัว เช่น กลุ่ม อู อู อู
- ตัวอักษรพม่ามีลักษณะเขียนจบเป็นตัว ๆ ยากต่อการเขียนแบบให้ตัวอักษรเชื่อมกัน
- หัวปากกาแบบฟูลินเชิง เหมาะกับการเขียนลงน้ำหนัก แต่พบว่าเมื่อเขียนเป็นวงกลมแบบตามเข็มนาฬิกา ไปเรื่อย ๆ พร้อมการวางมือที่ผิดองศา จะทำให้หัวปากกาแตก
- การลงน้ำหนักเป็นสิ่งที่ต้องระวังในตัวอักษรที่กลมมาก

ภาพ 5.9 ภาพบันทึกการทดลองเขียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มูลนิธิ HRDF ทำโพลสำรวจความเห็นใหม่พบว่าคนปลูกดอกกุหลาบ คือ "แรงงานข้ามชาติ" ภายใต้แคมเปญ #คนกับลูกกุหลาบให้คุณ #whomademyflower เนื่องในวันวาเลนไทน์ 5-6 กุมภาพันธ์ ปลูกดอกไม้ในประเทศไทยมากกว่า 80 ประเทศแล้ว คือ "แรงงานข้ามชาติ" ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายจากสภาพการทำงานและความเป็นอยู่

กุหลาบ

နင်းဆီပန်း

ကုလုပ်
ကုလုပ်
ကုလုပ်

ภาพ 5.12 ภาพแบบร่างตัวอักษรวิจิตร “กุหลาบ” ครั้งที่ 1

สวย

လှတယ်

လှပ

လှပ လှပ

กุหลาบ

နင်းဆီပန်း

ကုလုပ်

ကုလုပ်

ကုလုပ်

บุญ

ကုသိုလ်

ပုလု

ပုလု ပုလု

ပုလု ပုလု

ผ้าถุง

ထာဝီ

ภาพ 5.13 ภาพแบบร่างตัวอักษรวิจิตร “สวย, กุหลาบ, บุญ, ผ้าถุง” ครั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.15 ภาพแบบร่างตัวอักษร ฝ่าลุง

ภาพ 5.16 ภาพแบบร่างตัวอักษร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้าน

โถง

วัง

การ

วง

จักร

รุ่ง

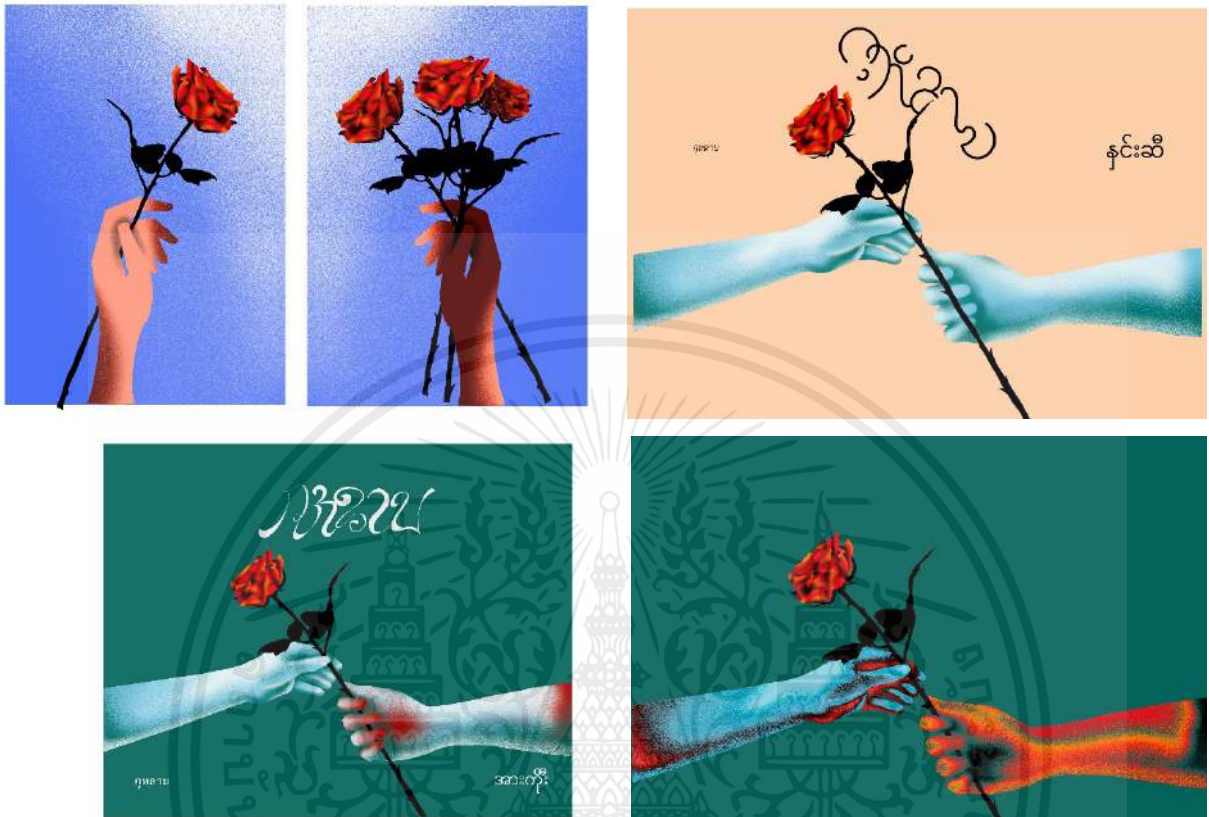
เทพ

สภาย

จักร

ภาพ 5.17 ภาพแบบร่างตัวอักษรที่เสร็จสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.18 ภาพแบบร่างกุหลาบ

ภาพ 5.19 ภาพแบบร่างสลิป้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.20 ภาพแบบร่างกฎหมาย

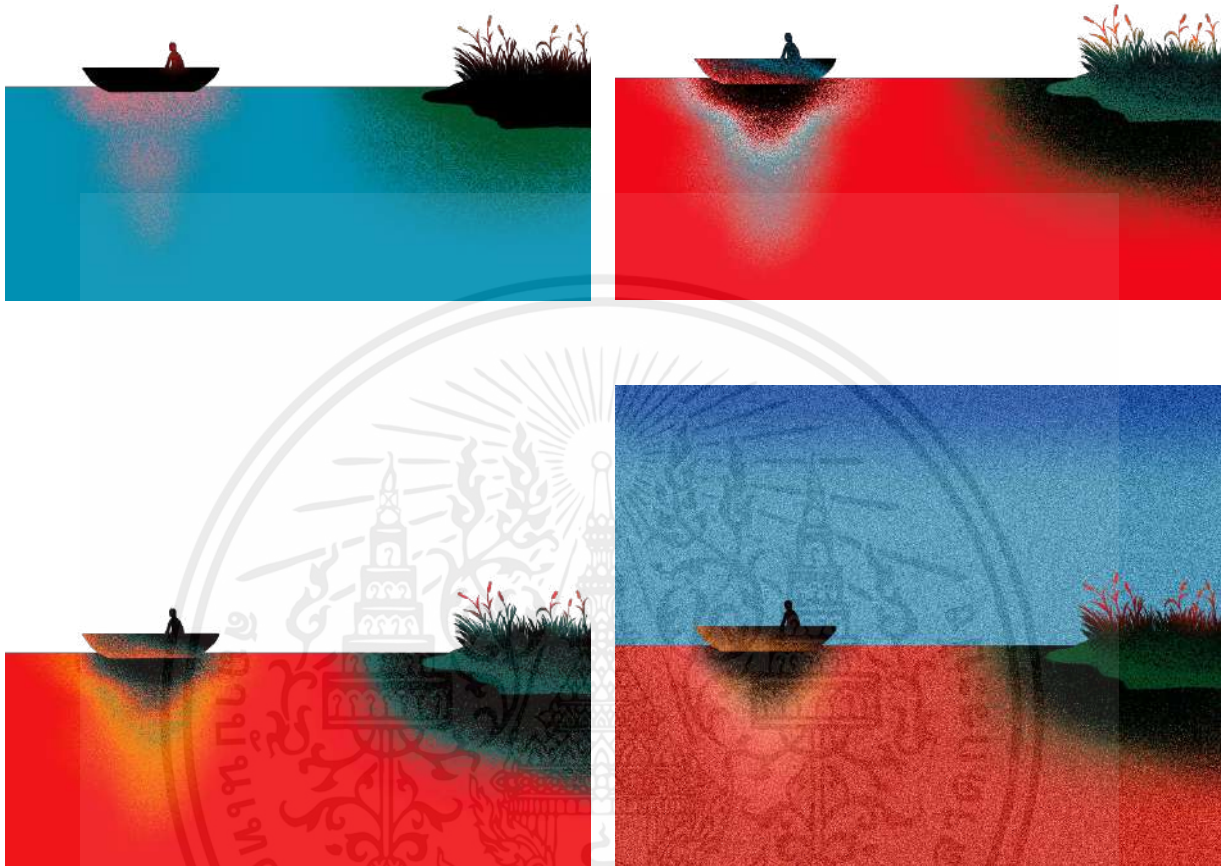

ภาพ 5.21 ภาพแบบร่างร่ำรวย

ภาพ 5.22 ภาพแบบร่างสุขภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.23 ภาพแบบร่างฟังพา

ภาพ 5.24 ภาพแบบร่างนักเรียน

ภาพ 5.25 ภาพแบบร่างความหวัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

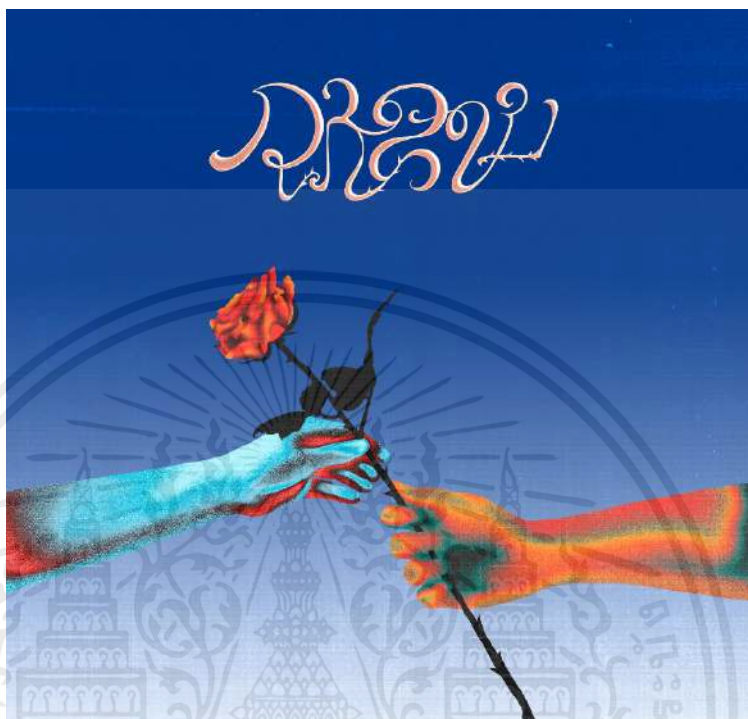
5.5 แบบร่างรูปเล่มหนังสือ

ภาพ 5.26 ภาพรูปเล่มหนังสือบางส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.1 กุหลาบ

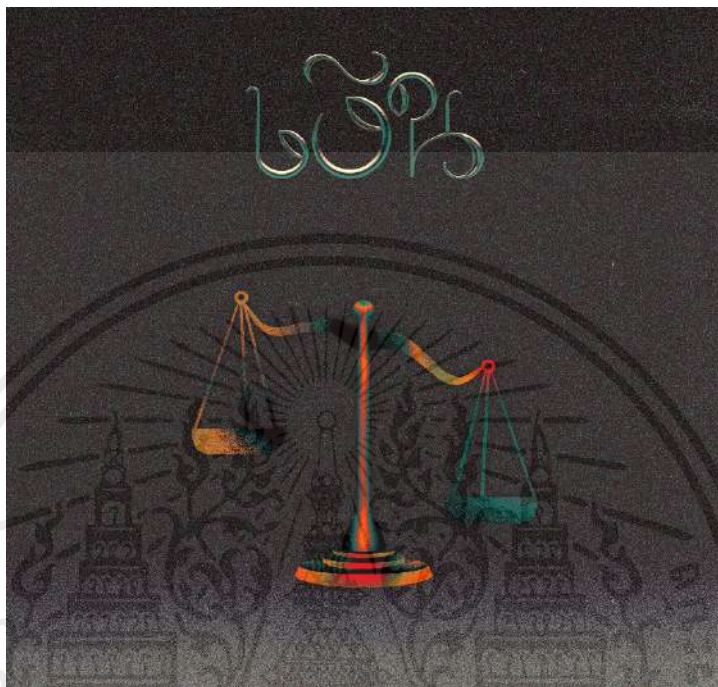

ภาพ 5.27 กุหลาบ

แรงงานข้ามชาติ จากบ้านเกิดสู่แผ่นดินไทยเส้นทางที่ไม่มีกสึบกุหลาบ

รู้ไหมว่าคนปลูกดอกกุหลาบ คือ “แรงงานข้ามชาติ” ภายใต้แคมเปญ #คนที่ปลูกกุหลาบให้คุณ เนื่องในวันวาเลนไทน์ ระบุ แรงงานที่ปลูกดอกไม้ในประเทศไทยมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ คือ “แรงงานข้ามชาติ” ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งจากสภาพการทำงานและความเป็นอยู่ “แรงงานข้ามชาติ” ผู้ต้องเผชิญกับความท้าทายอย่างมากทั้งสภาพการทำงานและความเป็นอยู่ แรงงานข้ามชาติเหล่านี้หลายคนมาจากประเทศเพื่อนบ้านที่แสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น แต่ไม่สามารถสิทธิแรงงาน การรักษาพยาบาล และยังได้รับอันตรายจากการทำงานจากการฉีดพ่นยาฆ่าแมลงในสวนดอกกุหลาบทุกวัน เราขอให้ผู้บริโภคทุกท่านหันมาซื้อดอกไม้จากธุรกิจที่มั่นใจว่าให้ความเป็นธรรมต่อแรงงานข้ามชาติทั้งทางด้านแรงงานและความปลอดภัยในที่ทำงาน

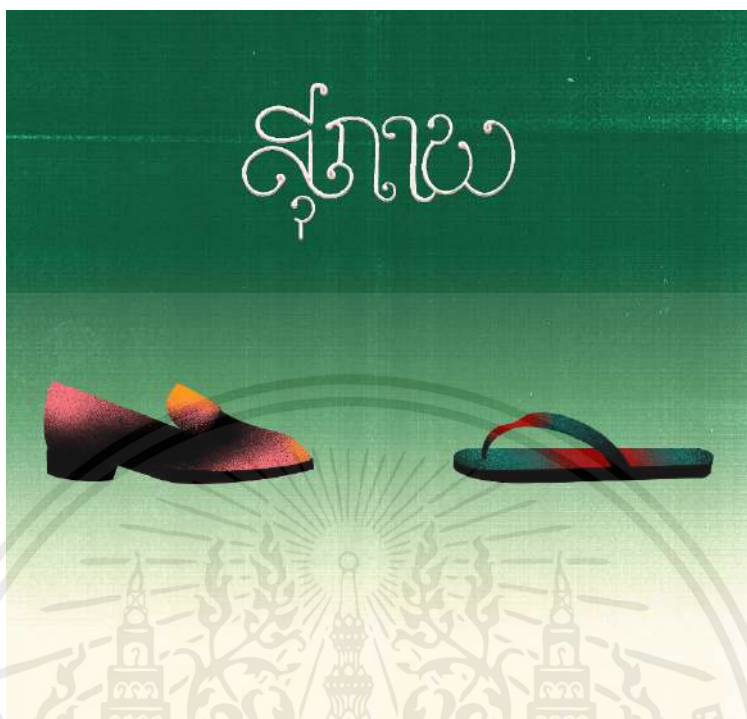
5.6.2 เงิน

ภาพ 5.28 เงิน

เงินมากชนะกฎหมาย เบี้ยบ้ายรายทาง

ทั้ง 2 ส่วนวนนี้มีความหมายคล้ายคลึงกัน แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบมีความเหมือนกัน เพียงบางประการ กล่าวคือ ทั้ง 2 ส่วนวนนำ “สิ่งของ” มาเปรียบเทียบเหมือนกัน คือ “เงิน” หรือ “เบี้ย” มาเปรียบเทียบให้เห็นถึงอำนาจของเงินซึ่งถือว่าเป็นของมีค่ามาตั้งแต่โบราณ แต่ส่วนวนพม่านั้นมี การกล่าวถึง “กฎหมาย” ด้วยว่าหากมีเงินมากย่อมชนะกฎหมายได้ คำว่า “กฎหมาย” ในที่นี้หมายถึง หากมีคติความเกิดขึ้น ผู้ที่มีเงินมากกว่าก็สามารถกระทำการบางอย่างได้สำเร็จ ไม่ว่าจะ สิ่งนั้นจะถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม หรือกล่าวอีกอย่างว่า “เงินมาก ชนะคดี”

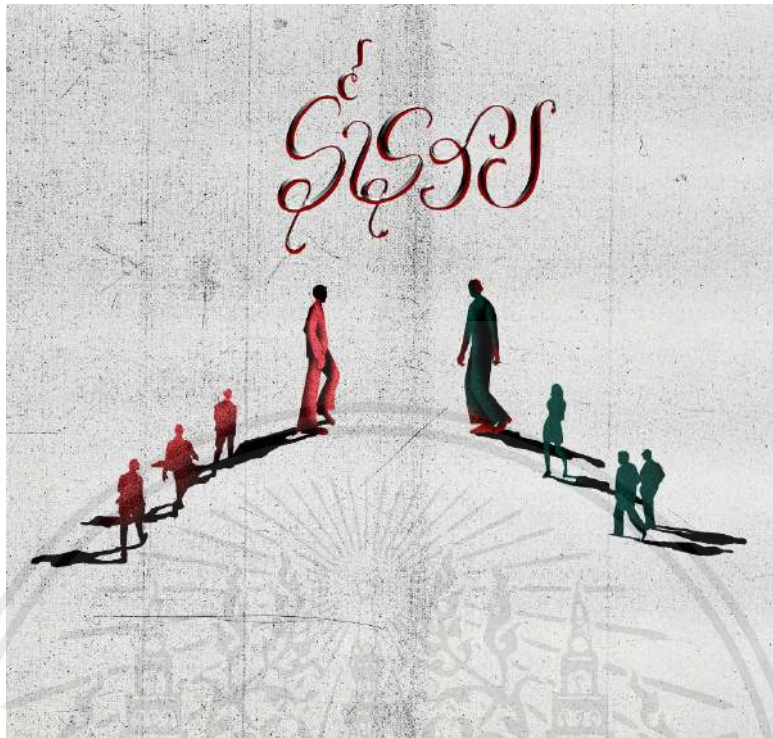

ภาพ 5.29 สุกภาพ

สุภาพ - วัฒนธรรมการสวมรองเท้าแตะ

รองเท้าแตะเป็นส่วนหนึ่งของชุดประจำชาติพม่ามาช้านาน และไม่ได้ดัดแปลงเป็นรองเท้าหุ้มส้น เพื่อให้ดูเป็นประเทศพัฒนาตามแบบวัฒนธรรมตะวันตกแต่อย่างใด ด้วยความรู้สึกว่า รองเท้าแตะไม่ทันสมัย เซย หรือเป็นรองเท้าไม่สุภาพ เห็นนี้เท้าโผล่ออกมาพม่าเคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษมาหลายร้อยปี แต่ก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์เครื่องแต่งกายตัวเองได้อย่างไม่เสื่อมคลาย

ในเมืองไทย รองเท้าแตะที่ได้รับความนิยมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีหลายยี่ห้อ อาทิ นันยาง รุ่งช้างดาว ดาวเทียม ฯลฯ แต่แม้จะเป็นรองเท้านำลอง ใส่เดินเล่น หากเดินเข้าไปในสถานที่ราชการ หรืออาคารสำนักงานหลายแห่งก็อาจจะถูกพนักงานรักษาความปลอดภัยปฏิเสธไม่ให้เข้าไปในตัวอาคารด้วยสาเหตุคือไม่เคารพสถานที่

ภาพ 5.30 ร่ำรวย

มีเงินมีทองจึงมีพี่น้อง - มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่

ทั้ง 2 ส่วนวน นำ “สิ่งของ” มาใช้ในการเปรียบเทียบเหมือนกัน คือ นำ “เงิน” และ “ทอง” มาเปรียบให้เห็นถึงความสำคัญของสิ่งของทั้งสองสิ่งนี้ เพราะถือว่าเป็นของมีค่ามาตั้งแต่ในอดีต หากมั่งมีเงินทองแล้วใครๆ ก็อยากเข้ามาเป็นญาติพี่น้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.31 พังพา

ก่อนหน้าที่จะเกิดการระบาดใหญ่ของ COVID-19 และก่อนหน้าการรัฐประหารในพม่าที่เกิดขึ้นเมื่อเดือน ก.พ. 2564 พื้นที่เขตชายแดนซึ่งไม่ได้รับการปักปันเขตแดน 2,401 กม. ระหว่างพม่าและไทยยังคงเป็นพื้นที่ๆ ที่ค่อนข้างสงบและอยู่ในระดับที่บริหารจัดการได้ อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา หลังวิกฤต COVID-19 และหลังวิกฤตรัฐประหารในพม่า พื้นที่ชายแดนแห่งนี้ก็อาจจะกลายเป็นระเบิดเวลาขนาดใหญ่ เพียงแค่ประกายไฟเล็กๆ ก็อาจจะจุดชนวนให้เกิดวิกฤตได้

มีอยู่สองเรื่องที่เชื่อมโยงกันสามารถจำแนกได้คือ การที่มีจำนวนผู้ข้ามแดนอย่างผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้นโดยอาศัยช่องทางธรรมชาติและมีกลุ่มผู้ลักลอบพาคนข้ามแดนที่มีการประสานงานกันมาเป็นอย่างดี อีกเรื่องหนึ่งคือการที่ฝั่งไทยไม่มีความเตรียมพร้อมมากพอในการรับมือกับผู้อพยพที่จะทะลักเข้ามาเป็นจำนวนมากพร้อมๆ กันในช่วงฤดูแล้งที่กำลังจะมาถึงนี้ ซึ่งในตอนนี้ไทยมีจำนวนจุดตรวจคนข้ามแดนในพื้นที่ดังกล่าวอยู่เพียง 6 แห่งเท่านั้น

ในตอนนี้ชาวพม่าที่ต่อคิวรอเข้าไทยส่วนใหญ่ได้แต่ใช้ชีวิตอย่างอัตคัดขัดสนไปเรื่อยๆ เพื่อรอจนกว่าจะถึงคิวของตัวเองหรือโชคดีพอที่จะได้ข้ามแดนไปหางานหรือเสาะแสวงความมั่นคงในชีวิตที่ดีกว่าได้ สำหรับคนที่มีเงินทองมากหน่อยพวกเขาสามารถเลือกเมืองที่พวกเขาต้องการอาศัยอยู่ได้โดยง่ายในฝั่งไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

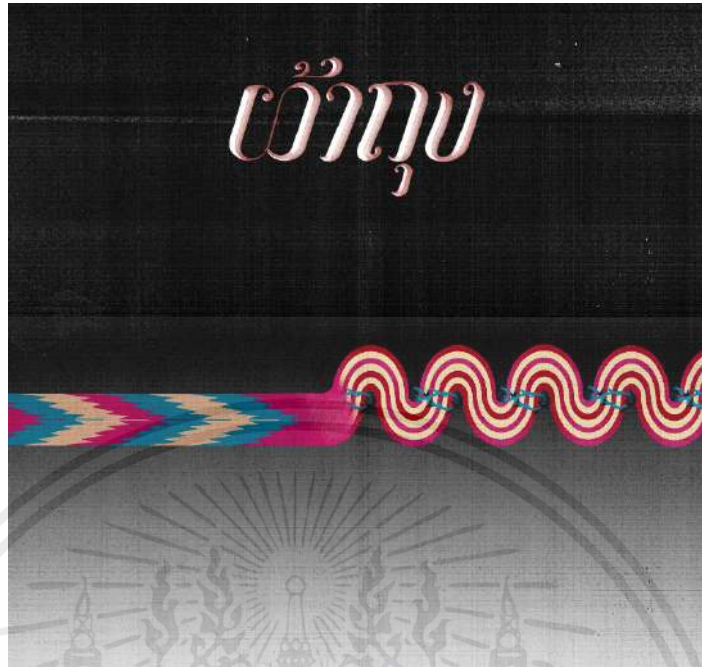
ภาพ 5.32 บ้าน

เสียงจากแรงงานไกลบ้าน

เอ มี อู (A Me Oo) คือหนึ่งในแรงงานหญิงข้ามชาติชาวพม่าที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ได้ปีกว่า เธอเล่าว่าครอบครัวของตนมีฐานะยากจน บิดาเป็นผู้ป่วยติดเตียง ต้องใช้ค่ารักษาจำนวนมาก ทั้งยังต้องส่งเสียน้องให้เรียนหนังสือ ทำให้เธอเลือกเป็นตัวแทนของบ้าน เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเล “เหตุผลที่เลือกเข้ามาทำงานในไทย เพราะรู้สึกที่ประเทศไทยคล้ายกับพม่า ทั้งวัฒนธรรม อาหาร ต่างกันแค่รายได้ ที่ไทยมีรายได้สูงกว่าที่พม่ามาก” เอ มี อู เล่าเป็นภาษาพม่า “แต่ตอนเข้ามาทำงานในประเทศไทยผ่านนายหน้า ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก ประมาณล้านกว่าจัต หรือตีเป็นเงินไทยราว 10,000 – 20,000 บาท “หลังเข้ามาได้ก็กังวลเรื่องเงิน เรื่องที่อยู่ เราจะทำงานไหวไหม จะคุยกับใครรู้เรื่องหรือเปล่า เพราะพูดภาษาไทยไม่ได้เลย”

เอ มี อู ยอมรับว่าอยากมีเพื่อนเป็นชาวไทยสักคนไว้คอยแนะนำ ช่วยเหลือเรื่องต่างๆ ระหว่างใช้ชีวิตอยู่ที่นี่ แต่ด้วยความที่โรงงานของเธอแยกกลุ่มแรงงานข้ามชาติออกจากแรงงานไทย เป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน ทำให้เธอไม่มีโอกาสได้พูดคุยพบปะกับคนไทยคนอื่น นอกเสียจากหัวหน้างานในแผนกตนเอง การแยกกลุ่มแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติในโรงงานอาจง่ายต่อการบริหารจัดการ แต่เพราะไม่ได้อยู่ร่วมคลุกคลี ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน ทำให้แรงงานไทยส่วนหนึ่งมีทัศนคติด้านลบต่อแรงงานเพื่อนบ้าน ยืนยันด้วยข้อมูลจากรายงานของทีดีอาร์ไอ ที่ระบุว่า แรงงานไทยบางส่วนคิดว่าแรงงานเพื่อนบ้านมาจากชนชาติด้อยกว่าและไม่ใช่พลเมืองของประเทศ แรงงานไทยจึงสมควรได้รับสถานะ เงินเดือนและสวัสดิการต่างๆ เหนือกว่าอย่างชอบธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.33 ผ้าถุง

การปฏิบัติผ้าถุง

ผู้หญิงในเมียนมาได้นำเอาความเชื่อเรื่องโชคลางเกี่ยวกับผ้าถุง หรือ "ตะเมน"(Htamein) ในภาษาเมียนมา มาเป็นอาวุธต่อต้านการทำรัฐประหารของกองทัพ และเริ่มการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า "การปฏิบัติผ้าถุง" ผู้หญิงในเมียนมาได้นำเอาความเชื่อเรื่องโชคลางเกี่ยวกับผ้าถุง หรือ "ตะเมน"(Htamein) ในภาษาเมียนมา มาเป็นอาวุธต่อต้านการทำรัฐประหารของกองทัพ และเริ่มการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า "การปฏิบัติผ้าถุง"

"ความเชื่อที่มขงยนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้ชายจะสูญเสียพลังอำนาจไปเพราะผู้หญิงไม่สะอาดบริสุทธิ์ แต่หมายความว่าผู้หญิงถูกมองเป็นวัตถุทางเพศหรือเป็นสิ่งช่วยวนทางเพศที่สามารถทำให้ผู้ชายอ่อนแอได้"

ผู้คนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศ ซึ่งรวมถึงเมียนมา มีความเชื่อว่า หากผู้ชายเดินลอดราวตากเสื้อผ้าหรือของใช้ของผู้หญิงที่ซ้กับร่างกายในส่วนที่ต่ำกว่าเอวลงไป เช่น ผ้าถุง หรือ ชุดชั้นใน ซึ่งเชื่อว่าเป็น "ของต่ำ" ก็จะทำให้พลังอำนาจ หรือที่ชาวเมียนมาเรียกว่า "พง" (hpone) รวมทั้งความศักดิ์สิทธิ์ของอาคมในตัวเสื่อมลง

ภาพ 5.34 การเมือง

ผู้ลี้ภัยทางการเมือง

การรัฐประหารพม่าในปี 2021 ได้ต้อนรับให้ชาวพม่าที่ต่อต้านอำนาจของมินอ่องหล่ายและกองทัพจนมุม ส่วนหนึ่งเดินทางหนีภัยความตายเข้ามาในฝั่งไทย พวกเขาไม่ได้รับสถานะผู้ลี้ภัยชัดเจน และใช้ชีวิตปะปนอยู่กับคนทั่วไปไม่ต่างจากผู้ลี้ภัยในเมือง (Urban refugee) ไม่แปลกที่จะเห็นคนพม่าซื้อคอนโดใจกลางกรุงเทพฯ ส่งลูกหลานเรียนโรงเรียนนานาชาติ คนพม่าที่เข้ามาหลังการรัฐประหารหลายคนเป็นชนชั้นกลาง มีทักษะ มีการศึกษา และมีทุน แต่การเป็นผู้ลี้ภัยที่ไร้สถานะทำให้พวกเขาต้องใช้ชีวิตอย่างหลบๆ ซ่อนๆ อยู่ในเมือง

การใช้อำนาจปราบปรามประชาชนของรัฐบาลทหารพม่าหลังการรัฐประหารในปี ค.ศ. 2021 ส่งผลให้มีชาวพม่าจำนวนหนึ่งเดินทางหนีภัยความตายเข้ามาในประเทศไทย มีทั้งที่เข้ามาผ่านช่องทางวีซ่า และเข้ามาแบบผิดกฎหมายโดยไม่มีเอกสาร (Undocumented) แม้คนกลุ่มนี้จะไม่ได้รับการกำหนดสถานะผู้ลี้ภัยชัดเจนดังเช่นผู้ลี้ภัยที่อยู่ในค่ายพักพิงชั่วคราวทั้ง 9 แห่งทางชายแดนตะวันตก แต่การเข้ามาใช้ชีวิตในเขตเมืองปะปนอยู่กับคนทั่วไป ทำให้คนพม่ากลุ่มนี้ไม่ต่างจากผู้ลี้ภัยในเมือง (Urban refugee)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.35 นักเรียน

นักเรียน - ลี้ภัย

ประเทศไทยเองก็เป็นที่พักของผู้ลี้ภัยราว 100,000 คน ซึ่งอาศัยอยู่บริเวณชายแดนไทย-พม่า และยังมีผู้ลี้ภัยที่อาศัยในเขตเมืองอีกราว 5,000 คน เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มคนเหล่านี้เป็นเด็ก ซึ่งมีความเปราะบางทั้งทางร่างกายและจิตใจ การคุ้มครองดูแลเด็กผู้ลี้ภัยจึงต้องอาศัยความเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทว่าทางการไทยกลับผลักดันให้ชีวิตของเด็กผู้ลี้ภัยและอนาคตของพวกเขาตกอยู่ในความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น

สงคราม การเมือง ความขัดแย้ง และการรัฐประหาร ส่งผลให้ประชาชนจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ต้องหลบหนีจากบ้านเกิดของตนเองไปเป็นผู้ลี้ภัยในต่างแดน แต่ชะตากรรมเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นกับผู้ใหญ่เพียงเท่านั้น เมื่อปลายปี 2564 องค์กรสหประชาชาติด้านผู้ลี้ภัย ประมาณการณ์ว่า ปัจจุบันมีผู้ถูกบังคับให้ต้องพลัดถิ่นฐานทั่วโลกราว 103 ล้านคน โดยร้อยละ 41 เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เนื่องด้วยสถานการณ์ที่ผันผวนอย่างมาก ทำให้พวกเขาไม่สามารถสอนหนังสือให้เด็กได้อย่างเต็มที่ นี่เป็นส่วนหนึ่งของผลกระทบต่อเด็กๆ ผู้ลี้ภัย ซึ่งเป็นผลจากปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐ โศคร้ายที่การผลักดันผู้ลี้ภัยกลับประเทศที่พุดถึงนี้ ไม่ได้เพียงเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก หากแต่เป็นแนวทางที่ปฏิบัติกันมาอย่างยาวนานภายใต้นโยบายของรัฐบาลไทย เนื่องจากไทยไม่ได้ให้สัตยาบันรับรองอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยสถานะผู้ลี้ภัย พ.ศ. 2494 ผู้ลี้ภัยที่ไม่มีเอกสารการเดินทางอย่างถูกต้อง จึงเสี่ยงต่อการจับกุมและควบคุมตัวภายใต้กฎหมายการเข้าเมือง แม้ว่ารัฐบาลไทยได้ลงนามในข้อตกลงที่จะยุติการกักตัวเด็กผู้เข้าเมืองเมื่อปี 2562 แต่ยังคงมีการจับกุมและควบคุมตัวบรรดาพ่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่ของเด็กในข้อหาเกี่ยวกับการเข้าเมืองอยู่ ส่งผลให้ลูกๆ ของผู้ลี้ภัยที่ถูกควบคุมตัวอาจต้องไปอยู่กับพ่อแม่ในสถานกักตัวคนต่างชาตินของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (Immigration Detention Center – IDC) หรือไม่เช่นนั้นก็ต้องหาทางเอาตัวรอดในประเทศด้วยตนเอง

5.6.10 ความหวัง

ภาพ 5.36 ความหวัง

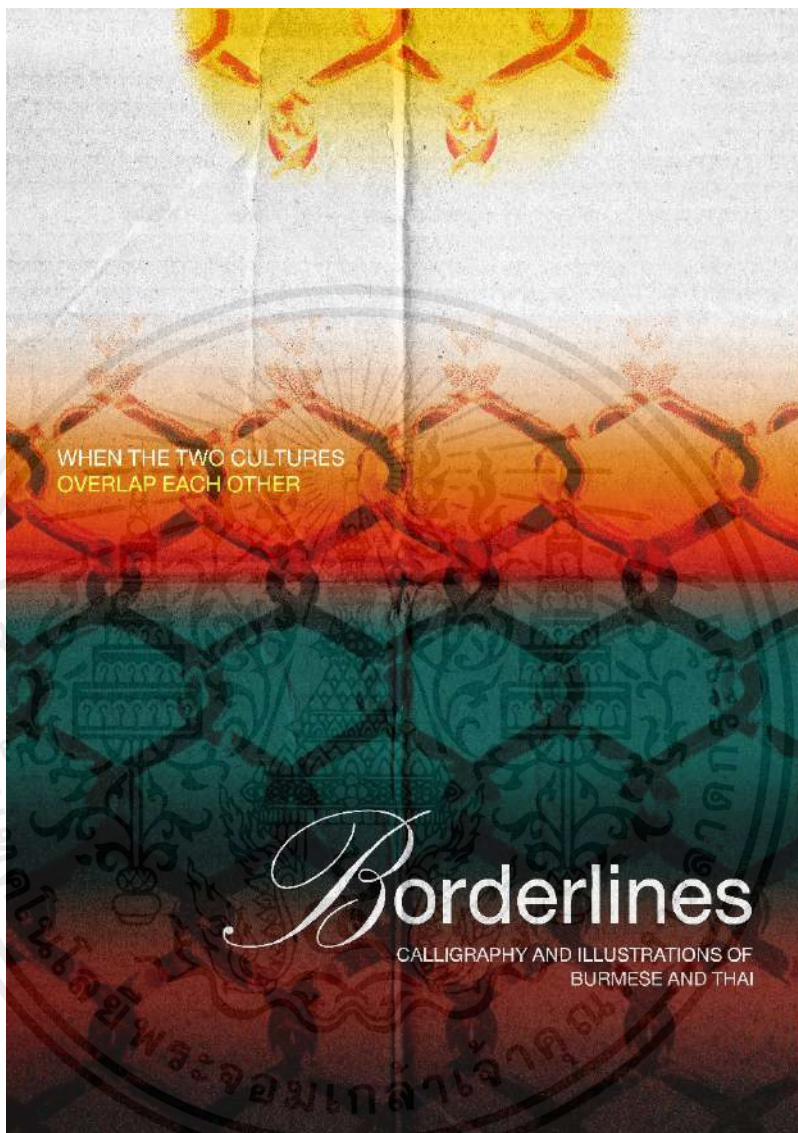
แม้ว่ารัฐบาลไทยได้ลงนามในข้อตกลงที่จะยุติการกักตัวเด็กผู้เข้าเมืองเมื่อปี 2562 แต่ยังคงมีการจับกุมและควบคุมตัวบรรดาพ่อแม่ของเด็กในข้อหาเกี่ยวกับการเข้าเมืองอยู่ ส่งผลให้ลูกๆ ของผู้ลี้ภัยที่ถูกควบคุมตัวอาจต้องไปอยู่กับพ่อแม่ในสถานกักตัวคนต่างชาตินของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (Immigration Detention Center – IDC) หรือไม่เช่นนั้นก็ต้องหาทางเอาตัวรอดในประเทศด้วยตนเองความหวังกลับมาเหมือนเดิม นายทู (ชื่อสมมติ) อดีตนักข่าวที่ปัจจุบันเป็นผู้ลี้ภัยทางการเมืองและอาศัยอยู่ในประเทศไทย

“เรารู้ตัวดีว่า ตัวเองเปลี่ยนไปแค่ไหน ตอนที่อยู่พม่าอยู่บ้านเรตี่นมาเรามีแม่เตรียมอาหารให้กินเสร็จก็ไปทำงาน ช่วงเย็นกลับมาแม่ก็ทำอาหารรออยู่ แต่หลังจากที่เข้ามาที่นี้ (ไทย) การอยู่ของเราไม่ได้สุขสบาย เราไม่มีเอกสาร ไม่สามารถอยู่ได้อย่างสบายใจ ต้องระมัดระวังทุกอย่าง บางครั้งก็เลยเสียใจและคิดถึงหลายเรื่อง พยายามคิดว่าเราต้องอยู่รอดให้ได้ เพราะวันหนึ่งประเทศเราจะสามารถกลับมาเหมือนเดิม”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7 โปสเตอร์

โปสเตอร์สื่อประชาสัมพันธ์ ขนาด A2

ภาพ 5.37 โปสเตอร์ขนาด A2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานสำเร็จ

การเขียนตัวอักษรวิจิตรภาษาไทยที่ได้อิทธิพลจากภาษาพม่า
สำเร็จและบรรจุเป้าหมายตามขอบเขตงานดังนี้

6.1 โลโก้ชื่องาน Borderlines

6.2 ภาพจากหนังสือ ส่วนที่ 1

ภาพ 6.1 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.1 ภาพจากหนังสือ ส่วนที่ 2

ภาพ 6.2 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 2

6.2.2 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 3

ภาพ 6.3 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.3 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 4

ภาพ 6.4 ภาพจากหนังสือบทที่ 4

6.2.4 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 5

ภาพ 6.5 ภาพจากหนังสือส่วนที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 สื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.3.1 การจัดแสดงในงานแสดงศิลปนิพนธ์

ภาพ 6.6 ภาพจากงานแสดงศิลปนิพนธ์

ภาพ 6.7 ภาพจากงานแสดงศิลปนิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

8.1 บทสรุป

หนังสือการเขียนตัวอักษรวิจิตรภาษาไทยที่มีอิทธิพลจากอักษรพม่า เป็นหนังสือที่เล่าเรื่อง ที่หลายคนมองข้ามจากปัญหาที่อยู่ใกล้ตัวไปจนถึงปัญหาในระดับประเทศ ด้วยเนื้อหาที่ยากต่อการเข้าใจ จึงได้มีการออกแบบภาพประกอบเสริมเข้าไปเพื่อให้สื่อสารได้ดีมากขึ้น

เป้าหมายของการจัดทำงานชิ้นนี้ขึ้นมา นอกจากให้ความรู้แบบใหม่เกี่ยวกับการศึกษา ตัวอักษรและรากของภาษาแล้ว มากไปกว่านั้นการพยายามสื่อสารในเรื่องสิทธิมนุษยชน หรือ การเล่าเรื่องวิถีความเป็นเพื่อนมนุษย์ อาจสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ผู้อ่านได้ไม่มากก็น้อย

8.2 ปัญหาและข้อจำกัดในการศึกษา

ในการออกแบบและเขียนตัวอักษรวิจิตรเกิดปัญหา และข้อจำกัดในการศึกษา ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนตัวอักษร หรืออักษรวิจิตรของพม่ามีอยู่น้อยมาก บทความในภาษาอังกฤษก็มักจะเป็นบทความที่เขียนโดยกว้าง ไม่ได้เจาะลึกมากนัก รวมถึงหนังสือภาษาไทย ที่เกี่ยวกับอักษรพม่านั้นก็หายาก ไม่ได้จัดพิมพ์หรือวางขายแล้ว
2. ในการเขียนตัวอักษรไทยที่ผสมกับอักษรพม่านั้นทำได้ยาก เนื่องจากชุดระบบอักขระของพม่า และลักษณะรูปร่างของตัวอักษรต่างกับภาษาไทยชัดเจน ถึงแม้จะทำออกมาได้ แต่การพัฒนาของตัวอักษรนั้นดูง่ายและไม่น่าจดจำเท่าไรนัก
3. การทำภาพประกอบร่วมกับงานเขียนและออกแบบตัวอักษรทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถดึงจุดเด่นของผลงานออกมาได้อย่างเต็มที่ ทำให้การเขียนตัวอักษรวิจิตรมีความสำคัญในงานน้อย

8.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรสืบค้นข้อมูลให้เพียงพอเมื่อเวลานำเสนอแบบร่าง
2. จัดสรรเวลาเพื่อหากเกิดเหตุไม่คาดฝันจะได้รับมือได้ทัน
3. ควรสืบค้นข้อมูลที่มีหลักฐานรองรับให้มากกว่านี้ หรือควรมีผู้เชี่ยวชาญทางภาษาที่สามารถให้คำปรึกษาได้ตลอด
4. แบ่งเวลาและบริหารงานอย่างเหมาะสมมากขึ้น

8.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ความรู้จากประเด็นการศึกษาด้านอักษรวิทยา
  2. ได้ทักษะใหม่จากการเขียนตัวอักษรจิตรทั้งของภาษาไทยและภาษาพม่า
  3. ได้ทดลองทำสิ่งที่ตนเองคิดว่าทำไม่ได้ ก้าวข้ามข้อจำกัดบางอย่าง เช่น การเข้าเล่มเย็บก็ด้วยตนเอง ถึงแม้จะไม่ได้สมบูรณ์แบบ แต่ก็ได้ลองทำ
1. ได้รับมุมมองใหม่ ๆ จากผู้เข้าร่วมชมงานเพื่อนำมาปรับปรุงในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

Lonely Planet Global Limited. 2562. **The Art Of Language**. Singapore

อุบลรัตน์ พันธุ์มินทร์. 2551. “มองสังคมและวัฒนธรรมผ่านภาษิตโบราณ”. สาขาวิชาภาษา
พม่า ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

A Day Bulletin Team. (2562). **Calligraphy โลกของศิลปะการออกแบบตัวอักษร ที่อาจเป็น
ทักษะพิเศษในอนาคต**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://adaybulletin.com/know-special-report-calligraphy/60692> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2566

กชกร มุสิผล. (2560). **CALLIGRAPHY ศิลปะการเขียนอักษรพันปี**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<https://themomentum.co/happy-art-calligraphy/> สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2566

Andrey V. (2559). **What is Calligraphy? Discover Different Types of Writings**. เข้าถึง
ได้จาก : <https://www.widewalls.ch/magazine/golnaz-fathi-october-gallery> สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2566

จินดา เนื่องจำนงค์. (2562). **พื้นฐานการเขียนตัวอักษรด้วยปากกาหัวตัดหรือปลายตัด**. [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก : <https://web.facebook.com/letteringscript2015/posts/1051040345105064/>

Plookpedia. (2560). **ภาษา และอักษรไทย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/60579/-lantha-lan->

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล ไพบวีกา ชัตติยศ
 วัน เดือน ปีเกิด 8 พฤศจิกายน 2542
 ที่อยู่ 62/1 ถ.ฉลองกรุง แขวง ลาดกระบัง เขต ลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
 การติดต่อ Phaiwika44087@gmail.com
 093-6639894

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2560 โรงเรียนบุญญาวิทยวิทยาลัย จ.ลำปาง
 พ.ศ. 2565 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้